

Resat Tardu
Cihan palas eteli
17, Ankara

Mr. Orhan Saik Jökyyay

6, St. John's Wood Rd.

21.12.1961

London N.W 8

England

18. 4. 1961

خويز قوردم
 گوتيم آلم . خويز آره مله گوروشم . اوندزه تردد اعتر
 ديلگيره ايد ايتد اولار . بون ساچور طله عتيريه ديلگيره
 بيل داهامادا سينا ريشي جفته . قورم . ادر طانه بگتيريه
 ايتيه چورگي طله قفا . ديره . دوروي اگلا ترم . ديلگيره
 طلمه سينا بيل ايتد ايتد حيا ياي گوروشم . قورم سوتك بيل
 داهام عتيريه ايتد حيا ياي عتيريه ساچور طله . ساچور طله
 حوزده ايلوم قدر ايتد ايتد ايتد حيا ياي . سوده
 حوزم بيل بگتير ياز . عتيريه ايتد طله رطنه جفته عتير اولد .
 عتيريه ايتد حيا ياي عتيريه حوزم ايتد ايتد . قورم چورم .
 حيا ياي ايتد حوزم ايتد حيا ياي ايتد حوزم حيا ياي حوزم .
 حوزم چورم . حيا ياي حوزم حوزم حوزم حوزم .
 حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم .
 ايتد ايتد حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم حوزم .

Mr Orhan Shaik
Gökyay
School of Oriental and
African Studies of the
University

15. III. 1960

London W.C.1

England

Ingilterre

137 / 0

MIT LUFTPOST
PAR AVION

عزیزم اورخان .

فرزندہ خاندان صحت و عافیت دہا قیودہ اولہ لعل خیر بنی اشیدہ یروز . آہا صیرا مخا بروہ . بہار عطف
تائہ . رنا خالی اولکار . بحال بزہ و ہفتہ اوخا اوہا . ادوخت تاہ تک رشید الہ شاہ کی تاریخہ کی تاریخہ جو یہ ہوا
برجام دار : بریتا نیا ہوا ہندہ . 951 ⁹⁵² ⁹⁵¹ گذرہ لی قرآن کریم تاریخہ ترجمہ سنہ برہ صغی
۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰
۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰
۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰

وما جعلنا القبلة التي كنت عليها الا لنعلم من تتبع الرسول فبقلب عليهما وان كنا لفي لاخراجه
فولوا جعلت شعرا ليحمي الحرم وحيث ما كنتم فولوا وجهكم شطره
ينہ عین قرآن ترجمہ سنہ . حد ^{۱۶} ^{۱۷} ^{۱۸} ^{۱۹} ^{۲۰} ^{۲۱} ^{۲۲} ^{۲۳} ^{۲۴} ^{۲۵} ^{۲۶} ^{۲۷} ^{۲۸} ^{۲۹} ^{۳۰} ^{۳۱} ^{۳۲} ^{۳۳} ^{۳۴} ^{۳۵} ^{۳۶} ^{۳۷} ^{۳۸} ^{۳۹} ^{۴۰} ^{۴۱} ^{۴۲} ^{۴۳} ^{۴۴} ^{۴۵} ^{۴۶} ^{۴۷} ^{۴۸} ^{۴۹} ^{۵۰} ^{۵۱} ^{۵۲} ^{۵۳} ^{۵۴} ^{۵۵} ^{۵۶} ^{۵۷} ^{۵۸} ^{۵۹} ^{۶۰} ^{۶۱} ^{۶۲} ^{۶۳} ^{۶۴} ^{۶۵} ^{۶۶} ^{۶۷} ^{۶۸} ^{۶۹} ^{۷۰} ^{۷۱} ^{۷۲} ^{۷۳} ^{۷۴} ^{۷۵} ^{۷۶} ^{۷۷} ^{۷۸} ^{۷۹} ^{۸۰} ^{۸۱} ^{۸۲} ^{۸۳} ^{۸۴} ^{۸۵} ^{۸۶} ^{۸۷} ^{۸۸} ^{۸۹} ^{۹۰} ^{۹۱} ^{۹۲} ^{۹۳} ^{۹۴} ^{۹۵} ^{۹۶} ^{۹۷} ^{۹۸} ^{۹۹} ^{۱۰۰}

۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰
۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰
۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰
۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰
۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰

۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰
۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰
۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰
۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰
۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰

۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰
۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰
۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰
۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰
۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰

۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰
۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰
۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰
۱۲۶۱ ۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰
۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰

۱۳۰۰ ۱۳۰۱ ۱۳۰۲ ۱۳۰۳ ۱۳۰۴ ۱۳۰۵ ۱۳۰۶ ۱۳۰۷ ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ ۱۳۱۰ ۱۳۱۱ ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴ ۱۳۱۵ ۱۳۱۶ ۱۳۱۷ ۱۳۱۸ ۱۳۱۹ ۱۳۲۰
۱۳۲۱ ۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴ ۱۳۲۵ ۱۳۲۶ ۱۳۲۷ ۱۳۲۸ ۱۳۲۹ ۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲ ۱۳۳۳ ۱۳۳۴ ۱۳۳۵ ۱۳۳۶ ۱۳۳۷ ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ ۱۳۴۰
۱۳۴۱ ۱۳۴۲ ۱۳۴۳ ۱۳۴۴ ۱۳۴۵ ۱۳۴۶ ۱۳۴۷ ۱۳۴۸ ۱۳۴۹ ۱۳۵۰ ۱۳۵۱ ۱۳۵۲ ۱۳۵۳ ۱۳۵۴ ۱۳۵۵ ۱۳۵۶ ۱۳۵۷ ۱۳۵۸ ۱۳۵۹ ۱۳۶۰
۱۳۶۱ ۱۳۶۲ ۱۳۶۳ ۱۳۶۴ ۱۳۶۵ ۱۳۶۶ ۱۳۶۷ ۱۳۶۸ ۱۳۶۹ ۱۳۷۰ ۱۳۷۱ ۱۳۷۲ ۱۳۷۳ ۱۳۷۴ ۱۳۷۵ ۱۳۷۶ ۱۳۷۷ ۱۳۷۸ ۱۳۷۹ ۱۳۸۰
۱۳۸۱ ۱۳۸۲ ۱۳۸۳ ۱۳۸۴ ۱۳۸۵ ۱۳۸۶ ۱۳۸۷ ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲ ۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰

FESTIVAL

15 JUNI

GRIEG

BERGEN FESTIVAL

1. JUNI

15. JUNI

EDVARD GRIEG

EDVARD GRIEG

Mr. Orhan Saik Gökyay,
Educational Attaché,

Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.
England.

J. E. 1954

Det Kongelige Kirke- og undervisningsdepartement
Ekspedisjonssjefen for Skoleavdelingen

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/3

Det Kongelige Kirke- og undervisningsdepartement

Øspestisjonsjefen for Skoleavdelingen

Oslo, April 30, 1954.

Dear Mr. Orhan Saik Gökyay!

I thank you very much for your kind letter of 27th April, but I am most sorry from this letter to learn that you are going to leave London next month. Well, we cannot do anything to alter your government's decision, but I most hastily wish to assure you of the pleasure it has been to make your acquaintance. I am also very grateful for the excellent contact we have had in educational matters, and what I have appreciated most of all are your visits to our country, unfortunately too short and too limited to the Oslo-area. Therefore I beg you not to forget Norway and to take the first opportunity to visit our country with your wife. You shall be most welcome, and I sincerely hope then to see you both in my home, so that also my wife

1921
1921

can make your acquaintance.

I hope it is not necessary to stress that your successor will be a welcome visitor in Norway, and I hope the communication between him and me will be most satisfactory.

With my renewed thanks and all good wishes,

Yours truly,

E. Boyesen.

GAMAL ROSEMÅLING
FRÅ *Telemark* 1836
Teikna av Knut K. Hovden

Oslo 20. XII. 55

My dear and true friend! I am deeply moved by the friendly greetings I have just received. They remind me of our old friendship and the relations between our two countries being still a living reality. Therefore I am also wholly convinced that you as well as I myself enjoy the fact that our governments are going to sign a cultural treaty. I really hope that you shall be one of the three Turkish members of the joint commission. Then I'll have the chance of seeing you at least every other year - when

the commission has its meetings here in Norway.

How I wish you a ~~happy~~ ^{merry} Christmas and a happy new year! I hope this card will reach you, as it seems that either your letter to me or mine to you last Christmas has come away. - I send you a little piece from a Norway-publication of the Belgian periodical "Synthesis" as a repetition of your knowledge of our school system.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 029-124/4

Yours truly
Rimar Fossum

14233

Mr. Orhan Saik Gökyay,
Capa Egitim Enstitüsü,
Edebiyat Ogretmeni,
Capa,
Istanbul,
TYRKIA

Det Kongelige Kirke- og undervisningsdepartement

Ekspedisjonssjefen for Skoleavdelingen

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/5

Det Kongelige Kirke- og undervisningsdepartement

Ekspedisjonssjefen for Skoleavdelingen

Oslo, 23rd December 1957.

Dear Friend,

I am deeply touched by your kind greetings also this year. God knows how many regards I have sent you, whenever I met a country-man of yours, who was capable of conveying greetings to you. Now I have got some comfort in your stating that you still hope to come to Norway, and I on my side eagerly wish it to be realized. For orientation I also tell you that in 1958 I shall probably be in the Hague for meetings in the Dutch-Norwegian Cultural Commission about 28th-29th April, and further that I suppose to be called by the government to meet at the second conference of The Atlantic Treaty Education Committee in Paris on 1st-5th September. In the Hague you will get my address at the Royal Norwegian Embassy, and in Paris by applying to my son, who is NATO-ambassador there (92 Ave Henri Martin, Paris 16e). We must do - each of us - all we are able to do to get this hope and wish fulfilled.

Yours most truly,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'E. Boyesen', with a long, sweeping flourish extending to the right.

E. Boyesen

Kültür Ateşliğine

ait yazmalar

T. C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MÜSTEŞARLIĞI
Özel

779

ساری

9. III. 1953

Mr. Orhan Şaik Gökyay

34. Highlands Heath,
Putney,

London, S.W. 15.

İngiltere

UÇAK İLE
PAR AVION

TDV'SAM
Kütüphanesi Arşivi
No 289-124

76

28. II. 1953

Sayın Orhan Şaik Gökyay
İngiltere Öğrenci Müfettişi

Bakanlığımıza bütün şumulü ile ilköğretim davamızı yeniden ele aldığını biliyorsunuz. Bu hususta ikibuçuk senedir yapılan çalışmalardan sonra bu mevzu V. Millî Eğitim Şurası'na intikâl ettirilmiş ve uzun uzadıya çalışmalardan sonra Şura'dan da geçirilmiştir. Şimdi Büyük Millet Meclisine intikâl etmek üzeredir. Bu mevzunun Büyük Millet Meclisinde 2-3 ay sonra tetkikine başlanacağını umuyoruz. Bu mühim davamızın münakaşası sırasında, sık sık yabancı memleketlerdeki mütenazır tedbirler hakkında bilgi istenmektedir, ve Meclis müzakereleri sırasında da istenecektir. Elimizde bu konuda bazı bilgiler mevcuttur. Bu hususta Unesco'nun yayımlarından da faydalanıyoruz. Ancak bu bilgilerin bir kısmı eksik, bir kısmı da eski tarihlidir. Bu itibarla bu mevzular hakkında sarih ve en yeni malûmata ihtiyaç vardır.

Ekli olarak sunduğum kağıtta yazılı hususatin incelenerek gerekirse seyyahatler de yapılmak suretiyle, lüzumlu malûmatın toplanmasını ve bir rapor hâlinde Bakanlığa gönderilmesini bilhassa rica eder, sevgülerimi sunar gözlerinizden öperim.

Reşat Tardu

İngiltere, İsveç, Norveç, Danimarka
Finlandiya İlköğretimi

Mecburî ilköğretim kaç sınıflıdır ? kaç devrelidir, bu devrelere öğretmen nerelerden yetişir, bu öğretmen yetiştiren müesseseler hangi tahsile dayalıdır ? Bu ilkokullarda öğretmenler sınıf veya grup usulüne göre mi ders verârler, nasıl ?

İlkokullarda öğrencilere ne gibi yardımlar yapılmaktadır ? Kitap, tedavi, yiyecek, çocuk zammı v.s. Bu yardımlar nerelerden temin edilir (Devlet bütçesinden, özel idarelerden, Belediyelerden, hususî teşekküllerden ?) Çocuk zammının miktarı nedir ? İlköğretime tahsis edilen ödeneklerin yekûnu nedir ? Yatırımlar ve umumî masraflar ayrı ayrı olmak üzere (Bina ve tesisat masrafları.) Bu masraflar nasıl karşılanıyor ? (Özel idarelerden, umumî bütçeden, belediyelerden v.s.) Bu masraflar için hususî vergiler mevcuttur, veya tahsis edilmiş varidat var mıdır, nevi ve miktarları nedir ?

İlkokul, öğrenci, öğretmen, okul sayıları nedir, beher öğrenciye düşen yıllık masraf (maliyet) nedir ?

Bu ve bunun gibi ilköğretimle ilgili diğer bilgiler.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/8

Ref: 194

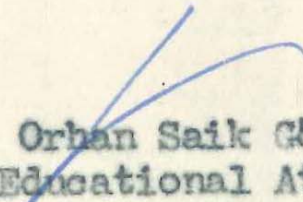
25th March, 1953.

H. C. Dent, Esq.,
Times Publishing Co., Ltd.,
Printing House Square,
London, E. C. 4.

Dear Mr. Dent,

I have been asked by the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in this country. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact and also suggest some books dealing with this subject. I enclose a copy of the questionnaire sent by the Ministry and from this you will see the type of information required.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

ENCL:

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/9

Ref: 193

25th March, 1953.

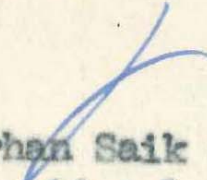
R. Toomey, Esq.,
Ministry of Education,
Curzon Street,
London, W. 1.

Dear Mr. Toomey,

As promised I enclose a few copies of the questionnaire on Primary Education and I should be most grateful for any assistance or suggestions you can give me.

The Ministry of Education in Ankara is holding an Exhibition of Primary Education in Istanbul during June and July of this year and is most anxious to include some exhibits from this country. I enclose a list of the type of exhibits required and should be pleased if you could assist the Ministry in this matter.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

ENCL:

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/10

Ref: 192

25th March, 1953.

W.F. Arbuckle, Esq.,
Assistant Secretary,
Scottish Education Department,
St. Andrews House,
Edinburgh, 1.

Dear Mr. Arbuckle,

I have received a request from the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in this country. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact regarding this problem and also suggest some books dealing with this subject. I enclose a few copies of a questionnaire sent to me by the Ministry and from this you will see the type of information required.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

ENCL:

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/11

Ref: 191

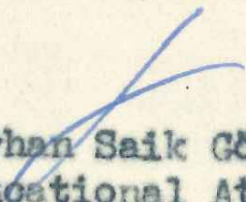
25th March, 1953.

Professor Nisbet,
The University,
Glasgow, W. 2.

Dear Professor Nisbet,

I have received a request from the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in Great Britain. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact regarding this problem and also suggest some books dealing with this subject. I enclose a copy of the questionnaire the Ministry sent me and from this you will see the type of information required.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökay
Educational Attache

ENCL:

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/12

Ref: 190

25th March, 1953.

Dr. E. Boyesen,
Director General of the School Department,
Royal Norwegian Ministry of Education,
Oslo.

Dear Dr. Boyesen,

I have received a request from the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in Norway. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact regarding this problem and also suggest some books dealing with this problem. I enclose a few copies of the questionnaire sent from the Ministry and from this you will see the type of information required.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökçay
Educational Attache

Encl:

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/13

Ref: 189

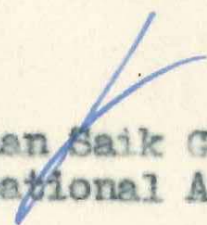
25th March, 1953.

Professor L.B. Birch,
272, Abbeydale Road South,
Totley Rise,
Sheffield.

Dear Professor Birch,

I have received a request from the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in this country. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact regarding this problem and also suggest some books dealing with this subject. I enclose a copy of the questionnaire the Ministry sent me and from this you will see the type of information required.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

ENCL:

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/14

Ref: 188

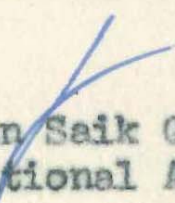
25th March, 1953.

Professor B.A. Fletcher,
Royal Fort House,
Bristol.

Dear Professor Fletcher,

I have received a request from the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in this country. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact regarding this problem and also suggest some books dealing with this subject. I enclose a copy of the questionnaire the Ministry sent me and from this you will see the type of information they require.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

ENCL:

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/15

Ref: 187

25th March, 1953.

Professor M.V.V. Jefferys,
Institute House,
50, Wellington Road,
Edgbaston,
Birmingham, 15.

Dear Professor Jefferys,

I have received a request from the Ministry of Education in Ankara to obtain as much information as possible about Primary Education in this country. I should be most grateful if you could assist me in this matter and give me the names of people whom I could contact regarding this problem and also suggest some books dealing with this subject. I enclose a copy of the questionnaire the Ministry sent me and from this you will see the type of information they require.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökay
Educational Attache

ENCL:

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/16

Ref: 195

26th March, 1953.

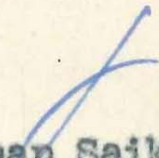
G.S. Inglefield, Esq.,
Director, Aids & Displays Department,
The British Council,
65, Davies Street,
London, W. 1.

Dear Mr. Inglefield,

May I thank you for your kindness and help when I visited you yesterday in connection with the material required by the Ministry of Education in Ankara for the exhibition of Primary School Education to be held in Istanbul. Would you kindly convey my best wishes and thanks to Miss Clarke and Miss Paxton.

As promised I enclose a few copies of the questionnaire dealing with Primary Education.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

ENCL:

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/17

THE TIMES

1785

THE TIMES PUBLISHING COMPANY, LIMITED
PRINTING HOUSE SQUARE
LONDON, E.C.4
TELEPHONE: CENTRAL 2000

Personal

March 26, 1953.

Dear Mr. Orhan Saik Gokyay,

This is just to acknowledge your letter and the copy of the questionnaire. I am away on conferences until next Monday but I will then send you some names of people you might care to visit.

Yours sincerely,

H. C. Dent.

H. C. Dent.
Educational Correspondent.

Orhan Saik Gokyay, Esq.,
Educational Attache,
Turkish Embassy, İngiltere Bölgesi Öğrenci
43, Belgrave Square, Müfettişliği
London, S.W.1.

Gelen yazının tarihi: 27.MAR 1953

„ „ sayısı: 164

Karşılığının tarihi:.....

„ „ sayısı:.....

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/18

Tel. : CENTRAL 2500.

SCOTTISH EDUCATION DEPARTMENT,
ST. ANDREW'S HOUSE,
EDINBURGH, 1.

Reference:—

28th March, 1953.

Dear Mr. Gökyay,

I have your letter of 25th March (Ref. 192) asking for information about primary education and enclosing some copies of a questionnaire.

I think that possibly the best course might be for us to provide answers to the questions in the questionnaire rather than leave you to dig out the information yourself from published sources. I hope to let you have replies to the questionnaire within the next week or so.

In the meantime, however, I may refer you to the following official publications which deal with primary education in Scotland:-

× Public Education in Scotland
(H.M. Stationery Office 1952. Price 1s.9d.)

This is a general account of the Scottish educational system and deals with primary education as part of the wider field.

× Primary Education - A Report of the Advisory Council on Education in Scotland - Cmd. 6973
(H.M. Stationery Office 1946. Price 2s.6d.)

This is the Report of an advisory body and therefore deals not necessarily with things as they are but as the Council thinks they should/

Orhan Saik Gökyay, Esq.,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
LONDON, S.W. 1.

should be, but you will find it interesting as a statement of what may broadly be described as progressive ideals in primary education. It should be read in conjunction with Circular No. 122, in which our Department indicated the extent to which the recommendations in the Primary Report were accepted. I enclose a copy of this Circular for your convenience.

X The Primary School in Scotland
(H.M. Stationery Office 1950. Price 2s.6d. net)

This is a memorandum dealing with the curriculum of the primary school and with teaching practice which was prepared by a Panel of our Inspectors. Since it was intended as a practical guide for teachers, it does not necessarily represent the most advanced views on primary education but seeks to recommend methods which, while enlightened and progressive, are within the compass of the ordinary practising teacher.

It may be that, with the information contained in these pamphlets and in the replies to the questionnaire, you may not think it necessary to pursue the matter further by way of individual contact with people concerned with primary education. Should you wish to do so, however, I shall be glad to let you have some names if you will indicate what kind of people you have in mind, e.g. Heads of Teachers Training Colleges, Directors of Education, Headmasters and Headmistresses of Primary Schools etc.

Yours sincerely,

W. F. Ar buckle

(W.F. ARBUCKLE)

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/19

SCOTTISH EDUCATION DEPARTMENT,
ST. ANDREW'S HOUSE,
EDINBURGH, 1.

22nd December, 1947.

SIR,

**THE REPORT ON PRIMARY EDUCATION BY THE ADVISORY
COUNCIL ON EDUCATION IN SCOTLAND**

1. The Secretary of State has had under consideration the Report on Primary Education submitted to him some months ago by the Advisory Council on Education in Scotland, and the purpose of this circular is to indicate the extent to which he has been able to accept in principle the recommendations which it contains. It is not proposed to comment in detail on all of these—particularly those relating to the various subjects of the curriculum—since many of the topics of which the Report treats will be dealt with more fully in the memoranda referred to in paragraph 11 of this circular.

2. Mr. Woodburn has been impressed by the freshness of the approach which the Report makes to the problems of the primary school, by its liberal outlook, by its sense of the relation of the school to the community, and by its humane appreciation of what is due to the child as a growing member of the community. In so comprehensive a survey, it is not to be expected that every view expressed—sometimes in a challenging form—will be universally endorsed without qualification, and, as a result of the generalized treatment adopted in some sections, *e.g.* those on history, the suggestions there offered will still have to be translated into terms of class-room practice. The Report, however, contains throughout much that will be found suggestive and stimulating by all interested in primary education, and Mr. Woodburn would particularly commend to the attention of Education Authorities and teachers Chapters III, VI, IX, X and XI dealing respectively with the purpose of primary education, the relations of home and school, curriculum and methods of teaching, the teacher and the curriculum, and the subjects of the curriculum.

3. The Secretary of State is confident that teachers will agree with the view, which underlies the entire Report, that education must take account of the whole personality of the child, in its physical, emotional and social as well as in its intellectual aspects, and that it must progress along lines suited to his stage of development and individual bent. Specially deserving of attention are the criticisms expressed or implied throughout the Report that too much passive receptiveness has been required of pupils and not enough active quest, and the counter-plea for the development of children's powers rather through disciplined and purposeful activity, sustained by the maintenance of interest and the encouragement of curiosity, initiative and self-reliance.

4. In Chapter XI the subjects of the primary curriculum are reviewed under the broad headings of "physical education, hand-work and speech," and the novel approach should be a useful stimulus to the revaluation of traditional ideas of the aims of primary schooling. The place accorded to physical education in the widest sense will now be generally accepted, while the plea for more and better training of a practical nature—with a wider variety of tools and materials—is timely and has particular force in relation to the younger children. Equally timely is the insistence on the supreme importance of good spoken English,

the cultivation of which the schools have not in the past pursued with sufficient determination and which Mr. Woodburn hopes will in future be the object of sustained and concerted effort.

5. If the Report in paragraph 111 deprecates a preoccupation with school "subjects" in the traditional sense, it is because this tends to obscure the real unity of all knowledge and not because these subjects are regarded as in themselves unimportant. Arithmetic is described as touching every activity of mankind that is capable of measurement, and as a necessity for all citizens in their daily lives, and in paragraph 147 the fundamental importance of accuracy and readiness in basic operations is emphasized. Reading is described as "the gateway to all that man has known or thought or imagined," and the task of helping children to comprehend and to appreciate what they read, through the intensive study of passages of graduated difficulty, is recognized as one of the highest importance for society as well as for the individual. The various forms that written composition may take—more numerous than is often recognized—are discussed at length, and attention is directed to the value of the letter, the importance of punctuation and the necessity for systematic correction. The Secretary of State would particularly draw the attention of teachers to what is said in the Report regarding the unproductive expenditure of time that may be involved in correction if it does not secure participation by the pupil in correcting his own mistakes, and if the mistakes noted are not made the subject of appropriate group or individual instruction.

6. While the Report, perhaps as a result of a very proper concern to ensure that unreasonable demands are not made upon the pupil of average or less than average ability, devotes comparatively little attention to the needs of the more gifted pupils, there is nothing in it to countenance the idea that education should call for less from any child than he is well able to perform. The maintenance of alert interest, which the Report rightly regards as the best means of securing that children are happily occupied in school, depends, indeed, largely on all pupils, whatever their degree of intelligence, being able to progress at the pace appropriate to their several capacities. Much can be done towards this end by group-instruction within the class, a method which might with profit be more widely adopted.

7. Chapter XIII, on school organization, deals with matters that are primarily the concern of Education Authorities, head teachers and teachers, and the views expressed, founded as they are on a full and reasoned examination of the various questions involved, appear to the Secretary of State to merit careful consideration by all concerned.

8. The Secretary of State feels, however, that on the subject of the Schools Savings Movement, referred to in paragraphs 389 to 396, the Report scarcely allows due weight to the educational and habit-forming aspects of savings activities. By giving each child an opportunity of making regular contributions, however small, through a school savings group, the Movement provides a practical training in thrift which, as part of the broader training in habits of economy and foresight which the schools seek to give, is of great importance for his future both as an individual and as a citizen. Moreover, since the Report was written, it has become clear that the economic dislocation resulting from the war is likely to remain serious for some time to come, and the encouragement of savings is among the measures adopted by the Government to promote national recovery. Both of these considerations lead Mr. Woodburn to hope that pupils and teachers will continue to give to the Savings Movement the same generous measure of voluntary support as they have given in the past.

The Scottish Savings Committee will be glad to advise on the methods of conducting a Savings Group which are likely to be the most efficient and the most economical in time, and to give particulars of arrangements which have been adopted, so far as the present man-power situation permits, to relieve schools of such routine work as is involved.

9. The powers and duties of the Secretary of State in regard to religious instruction in the schools are narrowly limited by statute and convey no authority to issue, through departmental circulars or memoranda, any suggestions or instructions which might be interpreted as influencing the nature or purpose of the instruction that is given. Authorities and others concerned will, however, no doubt note with interest what is said on the subject in Chapter XIV of the Report.

10. In paragraphs 11 to 25 those of the recommendations contained in the Report which are included in the Summary of Recommendations in paragraph 493 are dealt with briefly under the headings there used.

INTRODUCTION

11. The Secretary of State has accepted the recommendation that the memoranda on various aspects of primary education prepared by a panel of H.M. Inspectors of Schools should be published.

DEFINITION OF AGE LIMITS (Chapter I)

12. The age of 12 is accepted as the normal age for transfer from primary to secondary education. Further reference is made to the matter in Circular No. 108, dated 10th July, 1947.

THE PHYSICAL BACKGROUND (Chapter V)

13. The matters dealt with in recommendations 3-13 have already been considered by the School Building Committee, with whose conclusions these recommendations are in general accord. Practical considerations, however, such as difficulties of site, may make it impossible to adopt a particular recommendation in every case and, as regards recommendation 6, doubt is felt as to the expediency of attempting to heat playground shelters. Recommendations 14 and 15 regarding the school health service merit the attention of Authorities.

HOME AND SCHOOL RELATIONS (Chapter VI)

14. Recommendations 16-18, with which the Secretary of State is in general agreement, are commended to the attention of Authorities and teachers.

THE NURSERY SCHOOL (Chapter VII)

15. Recommendations 19, 20 and 21 have been accepted. As regards recommendation 22, while the Secretary of State would hesitate to accept the view that helpers in nursery schools should in no case continue in that capacity beyond the age of 21, he is prepared to consider with the authorities concerned the question of the recognition of such service as preliminary training for social service posts.

SIZE OF PRIMARY SCHOOLS AND CLASSES (Chapter VIII)

16. While the view expressed by the Council in recommendation 23 that no school with fewer than 10 pupils is a satisfactory educational unit may be accepted in the sense that a school of this size, however well conducted, lies under certain disadvantages, and while circumstances may justify the closure of certain of the smallest schools, the Secretary of State feels that a general policy of closure should not be embarked upon without mature consideration,

and that no school should lightly be given up if it has a distinct value as a centre of a small community. The figure suggested in recommendation 24 as a reasonable maximum roll for a primary school has been accepted as a normal limit for new schools. While recommendation 25 to the effect that, as teachers and accommodation become available, the maximum number to be in charge of one teacher in the primary school should gradually be reduced to not more than 30 may be regarded as expressing an ultimate aim, it must be recognized that, in view of the conditions likely to affect for some years to come both the supply of teachers and the provision of accommodation, only a gradual approximation to this standard will be possible. The Secretary of State accordingly considers that, as a first step, the aim should be to secure that the number of pupils in any primary class is reduced to 40, and, as soon as conditions warrant, to prescribe this figure as a maximum in the Day Schools (Scotland) Code. Recommendations 27 and 28 will be adopted in the forthcoming revised issue of the Code. Recommendations 26 and 29 are referred to Authorities for their sympathetic consideration.

CURRICULUM AND METHODS OF TEACHING (*Chapter IX*)

17. The Secretary of State is in general agreement with recommendations 30 to 38: with regard to recommendation 36, if collections of the kind envisaged are undertaken, care should be taken to ensure that they are purposeful in character and, in the case of natural history collections, do not cause injury to wild life or the destruction of rare species. The collection of birds' eggs should be discouraged.

THE TEACHER AND THE CURRICULUM (*Chapter X*)

18. Recommendation 39, so far as it relates to rural areas and to the provision, where necessary, of suitable houses for teachers, is commended to the consideration of Education Authorities. As regards recommendation 40, while the Secretary of State considers that the extra-school activities of teachers are a matter for each individual, he feels that the recommendation will secure a wide measure of agreement in principle among members of the profession.

SCOTTISH TRADITIONS (*Chapter XII*)

19. Mr. Woodburn particularly welcomes the attention given in the Report to Scottish traditions. He is in general agreement with recommendations 41-52, and he hopes that the suggestions they embody for preserving what is distinctive and of value in Scottish life and culture will be widely adopted. He doubts, however, whether the aim in view would be best served by allocating a definite weekly period for Scottish traditions and language, as suggested in recommendation 42, since such an arrangement might easily lead to an over-mechanical and self-conscious treatment. The preferable course would seem to be to ensure that the various elements that go to make up traditional Scottish culture find their appropriate place in the ordinary subjects of the curriculum. A word of caution seems necessary regarding recommendation 51, that all Scottish children should be required to learn something of Gaelic life and traditions. While it is hoped that this recommendation will be acted on in the Highland areas, particularly where Gaelic is still spoken, care should be taken in Lowland schools that anything attempted in this direction does not go beyond what can be readily related to the natural interests of children at the primary stage.

RELIGION IN THE PRIMARY SCHOOL (*Chapter XIV*)

20. Reference has already been made, in paragraph 9 of this circular, to the recommendations contained in this chapter.

HOMEWORK AND EXAMINATIONS (*Chapter XV*)

21. Recommendations 56-59 suggest the abolition of compulsory homework and its replacement by various forms of voluntary work. The Secretary of State recognizes that there are many pupils whose circumstances make it inappropriate to require them to do homework, and that, even where these circumstances do not apply, the amount of homework undertaken at the primary stage should be limited. At the same time, it must be recognized that there are not a few pupils on whom the prescription of a limited amount of homework imposes no real burden. The voluntary "school and home activities" envisaged by the Advisory Council have not yet been extensively tried out, and their success is thus still hypothetical. Some Authorities or schools will no doubt wish to adopt the recommendations in the Report, if only by way of experiment, but the Secretary of State does not at this stage feel justified in suggesting the general abandonment of compulsory homework. He would, however, strongly recommend that, where homework is prescribed, the amount should be carefully regulated, with regard to the circumstances, so as to avoid over-pressure or undue encroachment on the pupil's leisure. Mr. Woodburn also feels that prescribed homework should be of varied character and should, as far as possible, take a form which will stimulate the interests of the pupil, such as research projects involving purposeful activity and investigations pursued not only in books but also through observation out-of-doors.

22. Recommendations 60, 61 and 62 regarding examinations deal with matters which have so far been left to the discretion of Authorities and head teachers. The Secretary of State does not desire to alter the position in this respect, and he has no doubt that these recommendations will be carefully considered by school authorities.

THE HANDICAPPED CHILD (*Chapter XVI*)

23. The Secretary of State has already adopted recommendation 63 to the effect that a wide remit on the whole problem of the handicapped child should be given to the Advisory Council; pending the submission of their Report, he feels it necessary to reserve his decision regarding the matters dealt with in recommendations 64-71.

EXPERIMENT AND RESEARCH (*Chapter XVII*)

24. Recommendations 72-80, so far as they concern the Secretary of State, have been accepted in principle, and provision for the financial assistance for research activities suggested in recommendations 73, 74, 77 and 80 has already been made in the Grant Regulations.

TRANSFER OF PUPILS FROM PRIMARY TO SECONDARY EDUCATION (*Chapter XVIII*)

25. Recommendations 81-89 have already been adopted in substance in Circular No. 108, dated 10th July, 1947, in which Education Authorities are called on to submit promotion schemes for their areas.

26. The Report as a whole, apart from its detailed recommendations, calls for an experimental attitude, a willingness to make a fresh approach to accepted traditions and established methods. This does not mean that everything in Scottish primary education, or even a major part of it, requires to be changed. Nothing but good, however, should come from a spirit of enquiry and from a reconsideration of what the primary schools are seeking to achieve and of the methods by which they pursue their aims, and Mr. Woodburn is confident that both Education Authorities and teachers will respond to the challenge implicit in the Report.

27. It is not proposed to call for the submission of new schemes of work following consideration of the Report and of this circular, as it is appreciated that schools may desire to proceed experimentally in giving effect to recommendations, and that some of these could be adopted within the framework of existing schemes. Where, however, changes in the schemes of work or in the time-table of a school are involved, the revised schemes or time-table should be submitted for the approval of H.M. Inspector in charge of the inspectorial district in which the school is situated.

I have the honour to be, Sir,

Your obedient Servant,

J. Mackay Thomson /

(S)

TO THE OFFICIAL CORRESPONDENT
OF THE EDUCATION AUTHORITY.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/19

EDINBURGH

PUBLISHED BY HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE
To be purchased directly from H.M. STATIONERY OFFICE at the following addresses:
13a Castle Street, Edinburgh 2; 2 York House, Kingsway, London, W.C.2
39/41 King Street, Manchester 2; 1 St. Andrew's Crescent, Cardiff;
Tower Lane, Bristol 1; 80 Chichester Street, Belfast;
or through any bookseller

1947

Price 2d. net.

Printed under the authority of HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE
by J. & J. Gray, Edinburgh

University of Bristol

Institute of Education.

Director:

Professor B. A. FLETCHER, M.A.

Secretary:

JOHN G. LANG, M.A.

Assistant Secretary:

Miss R. P. ALLAUN, B.A.

ROYAL FORT HOUSE,

TYNDALL'S PARK,

BRISTOL 8.

Telephone: Bristol 24161.

31. III. 1953

30th March, 1953.

Dear Miss Gökyay,

Professor Fletcher has asked me to answer your inquiry. While I could suggest answers to some of your questions I have not recent and accurate figures for the majority of them - I suggest that you ask

The Secretary,
The Ministry of Education,
Curzon House,
Curzon Street,
London W.C.1.

and as the Local Education Authorities carry much of the responsibility for procedure and finance, that you supplement your information by inquiry of

- i) The Chief Education Officer,
County Hall,
London.
- ii) The Chief Education Officer,
Middlesex Education Committee,
10 Great George Street,
London W.C.2.

The Ministry of Education will also give you details of the appropriate current publications.

Yours sincerely,

A.M. Berry.

pp. M.S.D.

Miss Orhan Saik Gökyay,
Turkish Embassy,
43 Belgrave Square,
London S.W.1.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/20

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 0F8-124/21

TELEPHONE : CENTRAL 8541-4
EDUCATION DEPARTMENT
M. V. C. JEFFREYS, M.A.
PROFESSOR OF EDUCATION AND
DIRECTOR OF THE INSTITUTE OF
EDUCATION

THE UNIVERSITY
EDMUND STREET
BIRMINGHAM, 3

MVCJ/ER

2nd April, 1953.

O.S. Gökyay, Esq.,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

Dear Mr. Gökyay,

Thank you for your letter of March 25th enclosing a copy of the questionnaire indicating the kind of information that you wish to collect about Primary Education in this country. I am sure we could help you to get the information. I want, however, to make one or two local enquiries and I will write to you again.

Yours sincerely,

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği

Gelen yazının tarihi:.....7..APR 1953

„ „ sayı:...235

Karsılığının tarihi:.....

„ sayı:.....

M. V. C. Jeffreys

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/22

DET KONGELIGE
KIRKE- OG UNDERVISNINGSDEPARTEMENT

Jnr. 2411 M 1953

OH/IS

Oslo, April 17th 1953.

Mr. Orhan Şaik Gökyay,
Educational Attaché,
Turkish Embassy,
Belgrave Square,
London S.W. 1.

İngiltere Bölgesi Öğrenci Müfettişliği
Gelen yazının tarihi: 24 APR 1953
" " sayısı: 333
Karşılığın tarihi:
" " sayısı:

Dear Mr. Gökyay,

Referring to your letter of March 25th I take pleasure in enclosing answers to your questionnaire

"Some questions on Primary Education".

In the answers to some of the questions I have referred to two publications, "Norway" and "A Survey of the Norwegian School System", both of which are sent you under separate cover.

In this connection I want to draw your attention to the publication "The Norway Year Book" which you might obtain from the Norwegian Embassy in London.

I hoping that my answers and the above-mentioned publications will meet the needs of the Ministry of Education.

It is a great pleasure to me to remember your visit to Oslo, and the material you sent me about Turkey interested me very much, indeed.

Yours most sincerely,

E. Boyesen

Director General of Education

Answer to the Questionnaire

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/22

"Some Questions on Primary Education".

1. The primary education in Norway lasts 7 years. It is compulsory for educable children between 7 and 14. The education in primary school in towns is given in accordance with "Normalplanen for byfolkeskolen" and in the country in accordance with "Normalplanen for landsfolkeskolen". In spite of the two not very different plans the aims of the education in towns and in the country are to develop the children and bring them up to a certain standard of knowledge.
2. There is almost no other forms of primary education than that given in the schools established by public authorities. Just a very few congregations are running their own primary schools.
3. In primary schools in towns there are 3 ascending classes or forms. On account of the indensity of population in some parts of Norway the primary education in some communities in the country is given in the so-called "Undivided" schools. For further particulars on this question compare an article by the Director General of the Norwegian School System, dr. E. Boyesen in "Norway" page 79.
4. Teachers for primary schools are taught in the Teachers' training Colleges. For further details see page 17 in the mimeographed "Survey on Education in Norway."
5. See page 19 of the above-mentioned survey.
6. No.
7. In the lower grades of the primary schools the teachers are taking all the subjects. But in the higher grades there is some specialization of subject teaching.
8. In the primary schools in towns and in some country schools the municipal authorities provide a free meal, the so-called "Oslo Breakfast". The State does not participate in the expenses of this meal. The transportation of children to centralized schools in the country is paid by the communities concerned and the State. The State refund a certain percentage of the expenses of the communities.

Pursuant to the law on primary education (passed in 1936)

the children shall, to a certain extent, have free school materials. The state contributes to these expenses with a certain amount per pupil. The State also refund some of the expenses for dental care of the children.

9. Expenses of the kinds mentioned above are met by private means, compare item 8.
10. In the fiscal year 1951-52 the national cost of primary education amounted to about 160 mil. Norwegian kroner, administration and building expenses exclusive.
11. It is the duty of the local authorities to provide for the school buildings except in the northeren part of the country where the State has built some boarding schools. At present there are no statistics available on the total national building expenses for a recent year.
12. The expenditure on primary education (running expenses) is met by the municipalities out of the general taxes. (There is no separate tax for educational purposes). State fund is then allotted to the municipalities on the basis of a certain percentage of the teachers' salaries and some other expenses, cp. above.
13. The expenditure on primary education is met by general taxes, part of it by general municipal taxes and part of it by State general taxes.
14. Public primary schools, about: 5200,
In 1951-52: 338 000 pupils
In 1951-52: 12 300 teachers in full time position and
1 000 teachers in part time positions.
15. In private primary schools there are about 900 pupils and about 80 teachers.
16. In 1951-52 the cost (running expenses) per pupil in primary schools was 720,- Norwegian kroner.
17. Enclosed you will find a copy of the latest published school statistic.

Answer to the Questionnaire

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No DŞG-124/22

"Some Questions on Primary Education".

1. The primary education in Norway lasts 7 years. It is compulsory for educable children between 7 and 14.
 The education in primary school in towns is given in accordance with "Normalplanen for byfolkeskolen" and in the country in accordance with "Normalplanen for landsfolkeskolen". In spite of the two not very different plans the aims of the education in towns and in the country are to develop the children and bring them up to a certain standard of knowledge.
2. There is almost no other forms of primary education than that given in the schools established by public authorities. Just a very few congregations are running their own primary schools.
3. In primary schools in towns there are 3 ascending classes or forms. On account of the indensity of population in some parts of Norway the primary education in some communities in the country is given in the so-called "undivided" schools. For further particulars on this question compare an article by the Director General of the Norwegian School System, dr. E. Boyesen in "Norway" page 79.
4. Teachers for primary schools are taught in the Teachers' training Colleges. For further details see page 17 in the mimeographed "Survey on Education in Norway."
5. See page 19 of the above-mentioned survey.
6. No.
7. In the lower grades of the primary schools the teachers are taking all the subjects. But in the higher grades there is some specialization of subject teaching.
8. In the primary schools in towns and in some country schools the municipal authorities provide a free meal, the so-called "Oslo Breakfast". The State does not participate in the expenses of this meal. The transportation of children to centralized schools in the country is paid by the communities concerned and the State. The State refund a certain percentage of the expenses of the communities.

Pursuant to the law on primary education (passed in 1936)

the children shall, to a certain extent, have free school materials. The state contributes to these expenses with a certain amount per pupil. The State also refund some of the expenses for dental care of the children.

9. Expenses of the kinds mentioned above are met by private means, compare item 8.
10. In the fiscal year 1951-52 the national cost of primary education amounted to about 160 mil. Norwegian kroner, administration and building expenses exclusive.
11. It is the duty of the local authorities to provide for the school buildings except in the northern part of the country where the State has built some boarding schools. At present there are no statistics available on the total national building expenses for a recent year.
12. The expenditure on primary education (running expenses) is met by the municipalities out of the general taxes. (There is no separate tax for educational purposes). State fund is then allotted to the municipalities on the basis of a certain percentage of the teachers' salaries and some other expenses, cp. above.
13. The expenditure on primary education is met by general taxes, part of it by general municipal taxes and part of it by State general taxes.
14. Public primary schools, about: 5200,
In 1951-52: 338 000 pupils
In 1951-52: 12 300 teachers in full time position and
1 000 teachers in part time positions.
15. In private primary schools there are about 900 pupils and about 80 teachers.
16. In 1951-52 the cost (running expenses) per pupil in primary schools was 720,- Norwegian kroner.
17. Enclosed you will find a copy of the latest published school statistic.

UNIVERSITY OF SHEFFIELD INSTITUTE OF EDUCATION

Director :
N. R. Tempest, M.A., Ed.M.
Secretary :
H. T. Edwards, B.Sc.

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği

Gelen yazının tarihi: 2.5. APR 1953
" sayı: 341
Karşılığının tarihi:.....
" sayı:.....

THE UNIVERSITY,
SHEFFIELD, 10.

Telephone: Sheffield 63891

Our ref. LBB/MEB

24th April, 1953.

Dear Mr. Gökyay,

I am sorry it is so long since I received your letter asking me for help over the organisation of primary education in England. I am afraid that my operation left me unable to work for sometime and it is only now that I am able to tackle your questionnaire. I hope that you have not already obtained the information you require, but if you have my remarks will serve as a check on your over informants.

1. Apart from special educational treatment for handicapped pupils e.g. spastics, orthopaedic cases, feeble minded children and so on, there is only one form of primary education under the State. This is usually divided into two parts, an infant stage up to the age of seven and a junior stage ending at eleven. All areas do not have the same facilities for the youngest children, for while some authorities provide nursery education for their young children others only admit them after the fifth birthday.

2. Outside the State system is a parallel system of private fee paying schools catering for all ages. Even these schools, however, have to submit to inspection by Her Majesty's Inspectors to ensure that they maintain adequate standards academically and also with regard to buildings and so on. Some private schools keep their pupils till the age of about thirteen and then send them on to the so called public schools, which are fee paying secondary schools, usually with boarding accommodation for most of their pupils. There are very few private schools catering for handicapped pupils.

3. Promotion in the primary ^{school} is usually based in chronological age and there is one class or set of classes for each age group. ^{where} ~~whether~~ there are two or more classes to an age group, it is usual for the brighter and the duller children to be segregated.

4. The bulk of the teachers in primary schools are trained in the Teachers Training Colleges. Most of them do a two-year course, the minimum requirements for beginning the course are five subjects passed at the Ordinary level in the General Certificate of Education, which is taken at about the age of sixteen. A small number of teachers take a three-year course making special studies on child development, the teaching of young children and similar topics. A few primary school teachers take further qualifications such as a diploma in the Psychology of Childhood, or an Advanced Certificate in Education after they have taught for a few years. There is also a growing number of teachers who hold a University degree and have taken a one-year course of professional training.

/Contd.

5. The minimum requirements for a qualified teacher is a teaching certificate awarded at the successful termination of the training college course.
6. No.
7. There is very little specialisation in the primary schools, most teachers take one class for all subjects.
8. In the State schools books and meals are all free. Meals are available to all children at the least possible cost, and to necessitous children they are free. Transport is free to children living more than two miles away from the school. All children are provided with free milk daily.
9. You will find all details about this in the Grant Regulations published by the Ministry of Education, but you can say that roughly 60% of all educational expenditure is paid out of the State budget and 40% by the local authority.
10. to 16. The information here is contained in two pamphlets published by the Ministry of Education which you will have no difficulty in obtaining from them.

Please let me know if there is anything else I can do to help you at any time.

With kind regards,

Yours sincerely,

L. B. Brock

Deputy Director.

Orhan Saik Gökay, Esq.,
Educational Attache,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

*P.S. My wife & I look forward to
seeing you when next you come*

to Sheffield.

L.B.B.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/24

TELEPHONE : CENTRAL 8541-4
EDUCATION DEPARTMENT
M. V. C. JEFFREYS, M.A.
PROFESSOR OF EDUCATION AND
DIRECTOR OF THE INSTITUTE OF
EDUCATION

THE UNIVERSITY
EDMUND STREET
BIRMINGHAM, 3

MVCJ/ER

O.S. Gökyay, Esq.,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

İngiltere Bölgesi Öğrenci Müfettişliği
1st May, 1953.

Gelen yazının tarihi: 4 MAY 1953

" " sayı: 365

Karşılığının tarihi:

" " sayı:

Dear Mr. Gökyay,

You will have received my letter of April 2nd, in reply to yours of March 25th. I have now heard from the Chief Education Officer for Birmingham that he would be very willing to receive an enquiry from you on such matters relating to Primary Education as a Local Education Authority is in a position to deal with. My impression after reading your list of questions is that you would get almost all your information either from the Ministry of Education or from Local Education Authorities. I take it that you will in any case apply to the Ministry for such information as they can give. The City of Birmingham is one of the largest Authorities and I am sure you will get some valuable information from them.

If after obtaining what information you can from the Ministry and from the City of Birmingham and any other Local Authorities that you may approach, there remains any questions on which this Institute could be of help, I should be very glad to hear from you again.

If you write to the Chief Education Officer for Birmingham please mention my name, and address him: E.L. Russell, Esq., Education Department, Council House, Margaret Street, Birmingham, 3.

Yours sincerely,

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 058-124/25

MINISTRY OF EDUCATION
(EXTERNAL RELATIONS BRANCH)

CURZON STREET, LONDON, W.1

MAYfair 9400

Ext. 242.

Your reference: 193

Please quote in reply

(addressing to THE SECRETARY): E.R.26/3/1

4th May, 1953.

Dear Mr. Gokyay,

I am very sorry for the delay in replying to your letter of 25th March, but it has taken some time to assemble and check the information required. The answers to the questionnaire, and some pamphlets which you may find useful, are enclosed.

Orhan Saik Gokyay,
Educational Attache,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği

Gelen yazının tarihi:.....

” ” sayısı:.....

Karşılığının tarihi:.....

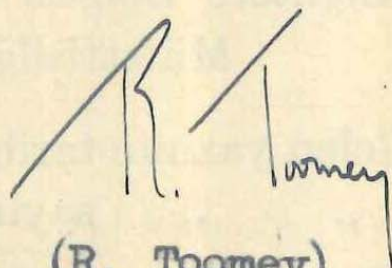
” ” sayısı:.....

/Regarding

5 MAY 1953

Regarding material for the exhibition on primary education in Istanbul, I have spoken to the British Council and I understand that they have already made arrangements to send a contribution from this country, and there is nothing which the Ministry could usefully add.

Yours sincerely,

(R. Toomey)

Ref: 301

12th May, 1953.

Dear Professor Jeffreys,

I am in receipt of your letter of the 1st May for which I am much obliged and as suggested by you I am sending the questionnaire referred to therein to the Chief Education Officer, Birmingham.

I should like to take this opportunity to thank you for your kind offer of help for any further information that may be required.

As my wife is coming to London by early June, should you be coming down to London by then we should be very pleased to have you with us for dinner or lunch at our home.

Looking forward to the pleasure of meeting you,

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökay
Educational Attaché

Professor M.V.C. JEFFREYS, M.A.
Education Department
The University
Birmingham

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/27

TELEPHONE : CENTRAL 8541-4
EDUCATION DEPARTMENT
M. V. C. JEFFREYS, M.A.
PROFESSOR OF EDUCATION AND
DIRECTOR OF THE INSTITUTE OF
EDUCATION

THE UNIVERSITY

EDMUND STREET

İngiltere Bölgesi Öğrenci
BIRMINGHAM, 3

Müfettişliği 21 MAY 1953

Gelen yazının tarihi: 20th May, 1953.

" " sayısı: 317.

Karşılığının tarihi:

" " sayısı:

MVCJ/ER

O.S. Gökyay, Esq.,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

Dear Mr. Gökyay,

Thank you very much for
your kind letter of May 12th and also
for your generous invitation which I
hope to be in a position to accept.

Please let me know if
we can be of any further help to you.

Yours sincerely,

All Communications to be addressed to THE CHIEF EDUCATION OFFICER

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/28

CITY OF BIRMINGHAM
EDUCATION DEPARTMENT
COUNCIL HOUSE, MARGARET ST.
BIRMINGHAM, 3

E. L. RUSSELL, M.A.
Chief Education Officer

ENC

Your Ref.:

Our Ref.:

A/H

TELEPHONE
CENTRAL 7000

Ext. 320

28th May, 1953.

Dear Sir,

In reply to your letter of the 12th of May,
I enclose concise replies to the questions you
ask. I hope that these will prove of value to you.

Yours faithfully,

mes

E. L. Russell

Chief Education Officer.

Monsieur Orhan Saik Gokyay,
The Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.

İngiltere Bölgesi Öğrenci Müfettişliği	
Gelen yazının tarihi:	29 MAY 1953
" " sayısı:	390
Karşılığının tarihi:
" " sayısı:

1. Are there different types of Primary Education?

Primary Education is defined in the Education Act as full-time education suitable ~~to~~ the requirements of junior pupils who have not attained the age of 10 yrs. 6 months, and full time education suitable to the requirements of junior pupils who have attained that age and whom it is expedient to educate together with junior pupils who have not attained that age; and junior pupils are defined as children who have not attained the age of twelve years. Thus, Primary Education includes:-

- 1) Education of children below the age of five in Nursery schools and Nursery classes.
- 2) Education of children between the ages of five and 7+ in Infant schools and combined Junior and Infant schools.
- 3) Education of children between the ages of 7+ and 11+ in Junior and Infant schools and Junior schools.

2. Apart from Primary Education under the State or Public Authority, what forms, if any, of private Primary Education are there?

There are many independent and private primary schools organised for different age ranges of junior pupils. Independent schools in England are neither inspected nor registered, and it is therefore not possible to give a complete account of what types there are. It should, however, perhaps be said that many of the best independent schools for younger children (especially boys) have an age range from about 8 to about 13½ and thus overlap the functions of the Secondary Schools, as well as Primary schools in the Public System of education.

3. How many forms or classes are there in Primary schools?

This depends on the number of children, the size of the building and the availability of teachers. In the Cities, schools of as many as 15 classes are not uncommon; in the country, Primary schools usually have about three classes, though many also have four or five and in very sparsely populated districts may have only two or one.

4. Where are teachers trained for Primary Education? Are there different types of training?

Students become qualified teachers in most cases by attending two year Training Colleges. A qualified teacher is qualified to teach in both Primary and Secondary schools, but intending teachers may specialize for work in one or other type of school while at college. Within the Primary sphere they may also specialize in Nursery, Infant or Junior teaching. Other teachers become qualified by obtaining a university degree; most of these, however, are probably to be found in the Secondary schools.

5. What is the educational standard of Primary school teachers; what diplomas or degrees are they required to hold; do they specialize in one or more fields?

Normally, Training Colleges require students entering them to have passed the General Certificate of Education at Ordinary Level in five subjects. In exceptional circumstances, however, these requirements may be waived. Teachers are not required to hold any degrees or diplomas but they must pass an examination at the end of their Training College Course in order to gain recognition as qualified teachers. Teachers who are not qualified can only be employed as Temporary teachers.

6. Are teachers with children of their own given any extra payment, allowances or salary?

No.

7. What is the method of teaching in Primary schools? Do teachers take one class for all subjects or do they teach one or more subjects throughout the school?

This is a matter for the Head of each school to decide. It is, however, usual to find teachers taking the same class for all subjects.

8. What social grants or allowances are there for Primary pupils in the way of free or reduced fares, meals, school materials, books, etc? Are there any other allowances?

School materials and books are provided free for all pupils in maintained schools. - If a pupil lives more than two miles from school (if he is under the age of 8) or over three miles (if he is over the age of 8) he is provided also with free transport to and from the school. The mid-day meal is provided at most schools for as many as wish to have it; for this the parents are required to pay 9d. a meal, which represents the cost of the food only; the cost of the overheads is borne by the Government.

9. Are such grants or allowances, if any, met out of the State Budget, by Local or other Authorities, or privately?

The cost of school meals over and above the cost of the food which is paid for by the parents' contributions, is met wholly by the Government. The cost of providing free transport, books and school materials is borne by Local Education Authorities who earn grant from the Government on such expenditure at 60%.

10. What is the annual national cost of Primary Education?

In 1951 (the latest year for which figures are available) the cost of Primary schools was £84,841,000 (England and Wales). This does not include Capital Expenditure.

11. Of the total allocation for Primary Education, What portion is spent in school buildings, development, etc., as distinct from administration, salaries, etc.

In 1951, Loan Charges in respect of Capital Expenditure of all types of educational projects (i.e. Primary, Secondary and Further Education) amounted to £9,666,000, out of a total expenditure of £247,412,000. Separate figures for Primary Education are not available.

12. How is expenditure in Education met, by State, or by Local or other Authorities?

Expenditure is shared between the Government and Local Authorities. Of the total expenditure in 1951, amounting to £247,412,000, the Government met £149,838,000 and the Local Authorities £97,574,000. In addition, the Governors and Managers of Voluntary schools are responsible for certain expenditure in connection with the provision and maintenance of school buildings. The total sum spent by such Bodies is not available, but it would be very small in comparison with the Expenditure of the Government and the Local Authorities.

13. Are there any special taxes to meet expenditure on Education? If so, what kind of taxes are they and what is their sum total annually.

There are no such special taxes.

14. How many public Primary schools are there in the whole country? How many children? How many teachers?

In 1951 there were 23,540 Maintained Primary schools, 4,026,436 children, and 133,911 teachers.

15. How many private schools are there? How many pupils, and how many teachers?

Since private schools are not registered in this country, these figures are unknown.

16. What is the estimated cost per head of a pupil?
£30 per annum is the latest estimated cost per head of a pupil in a Primary school.

17. Can you supply any further information or statistics in connection with Primary Education?

The Ministry of Education publish in about June of each year an Annual Report and statistics dealing with public education in England and Wales. Further interesting particulars may be found in this report.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

Tel. : CENTRAL 2500.

No 059-124/29

SCOTTISH EDUCATION DEPARTMENT,
ST. ANDREW'S HOUSE,
EDINBURGH, 1.

Reference:—

5th June, 1953.

Dear Mr. Gökyay,

I am sorry to have been much longer than intended in letting you have the answers to the questionnaire you sent to me some time ago.

The difficulty arose from the fact that we do not obtain separate returns for primary and secondary education for some of the points on which you required information, and it has not been possible to provide reliable figures for these.

I hope, however, that the information included may prove of some service.

Yours sincerely,

W. F. Ar buckle

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği

Gelen yazının tarihi: 6. JUN 1953

sayısı: 408

Karşılığının tarihi: 8.6.53

sayısı: 336

Orhan Saik Gökyay, Esq.,
Educational Attaché,
Turkish Embassy,
43 Belgrave Square,
LONDON, S.W. 1.

(W.F. ARBUCKLE)

*I return the copy of the
questionnaire and of the
Ministry's replies which you
gave to Mr. Kedd and which
I understood you wished
to have returned.*

1. There is only one type of primary education, although primary schools vary widely in size and in the methods they follow. The broad general lines which primary courses should follow are prescribed in the Schools (Scotland) Code, 1950: it requires that pupils should be given instruction in reading, writing and arithmetic; in the care and understanding of written and spoken English; in music; in art and handwork; in nature study; in physical education; and from such stage as is appropriate, in history, geography, written composition and, in the case of girls, needlework. The actual framing of detailed courses is left to the school authorities, so that courses can be adapted to the needs of particular localities.

2. Private primary schools provide for only about 3% of the total number of primary pupils. The instruction given normally follows the same general pattern as that given in public schools. But these schools are quite free to experiment if they wish and some of them do so.

3. The primary course extends to seven years (age 5 to 12). The number of classes in each year depends on the size of the school. The classes in the two earliest years are called Infant Classes and are sometimes provided in a separate school or in association with a nursery school.

4. Primary school teachers are trained at Training Centres and Colleges maintained by the National Committee for the Training of Teachers, the body responsible for the training of teachers in Scotland, under the jurisdiction of the Department.

Two types of course are provided:-

Post-graduate extending to one year (for men and women).

A course extending to three or four years for women who do not hold a University degree. (see 5 below).

5. For admittance to the non-graduate course of training passes in a prescribed group of subjects at the Scottish Leaving Certificate examination or equivalent qualification are required, i.e. a standard of general education only slightly lower than that required for University entrance.

A primary school teacher must obtain a Teacher's General Certificate awarded on the satisfactory completion of an approved course of professional training at a Training Centre or College.

Normally there is no specialization but courses may be adjusted to suit students wishing to teach in rural schools. The fourth year referred to at 4 above is taken by students specializing in teaching in Infant Departments of schools or in Nursery School work.

6. No.

7. The primary school teacher takes one class for all subjects, although specialist teachers may visit to assist with subjects such as physical education, music and art.

8. Primary education in public schools is free, and school books and materials are also provided free. If the distance between a pupil's home and the school he attends is more than three miles (two miles in the case of children under 8) the Education Authority are obliged to provide free conveyance so that the pupil does not have to walk more than the distances mentioned in order to attend school.

9. The expenditure incurred for the purposes mentioned in 8 is met in the first instance by the local Education Authorities, who receive grant in respect of it under the arrangements described at 12.

10 and 11. The annual national cost of primary education is not distinguished from that of education as a whole.

12. The cost of providing educational facilities is met in the first instance by the local education authorities (the town councils of the 4 cities and the 31 county councils or joint county councils). Grant is paid from the Exchequer to the education authorities at rates which result in about 63% of their total expenditure falling on the Exchequer and the remainder on the local rates.

13. No.

14. There were, at 31st March, 1952, 2,876 public or grant-aided primary schools in the whole country attended by 561,834 pupils. The number of teachers in these schools was 18,018.

15. The number of private primary schools at the same date (including primary departments of secondary schools) was 154. These were attended by 13,008 pupils. The exact number of teachers is not known.

16. The estimated cost per head of a primary pupil is *difficult to state accurately for the reason given at 10 & 11.*

17. Further information and statistics relating to primary education will be found in the Annual Report of the Department - Education in Scotland in 1952 - of which a copy is attached.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MÜSTEŞARLIĞI
Özel

205

UÇAK İLE
PAR AVION

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/30

22. VI. 1953

Bayın Bay Orhan Saik Gökyay
34, Highlands Heath
Putney,
London, S.W.15
İngiltere

209

19.6.1957

Sayın Orhan Şaik Gökyay
İngiltere Bölgesi Öğrenci Müfettişi
L o n d r a

İngiltere , Hollanda, Norveç, İsveç ve
Danimarka ilköğretimi hakkında 28/II/1953 tarih
ve 76 sayılı mektubumla istediğim bilgileri gön-
dermenizi saygılarımla rica ederim.

Reşat Tardu

T. C.
MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

İNGİLTERE BÖLGESİ
ÖĞRENCİ MÜFETTİSLİĞİ

Sayı : 822

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/31

LONDRA, 23.6.1953

Sayın Reşat TARDU,

19.6.1953 tarih ve 205 sayılı emirlerini teşekkürle aldım. İngiltere ve Galya bölgesinin ilköğretimine ait rapor 22.6.1953 tarih ve 812 sayılı yazımızla takdim edilmiş bulunuyor. İskoçya ve Norveç'e ait raporların da engeç hafta sonunda postalanacağını kuvvetle ümid ediyorum. Bölgemize dahil memleketlerden İsveç ve Danimarkada öğretim hakkında bu memleketlerin Londradaki basın ve kültür ateşelerinden istenen malûmat ve tedarik edilen malzeme etraflı bir raporun hazırlanabilmesi için kâfi görülmediği gibi, buralardaki elçiliklerimiz nezdinde yapılan malzeme ve malûmat talebimize de bugüne kadar cevap alınamamıştır. Hem ilköğretim meselesini yerinde yerinde tetkik etmek, hem de oradaki öğrencilerimizin durumunu yakından incelemek için, bu memleketlerin herbirinde birer hafta kalmak üzere, tensip buyrulduğu takdirde, hemen yola çıkmama imkân vermesi için, müsaadelerinin telgrafla bildirilmesini rica ederim.

Emirlerinde zikri geçen Hollanda Bölgemize dahil olmadığı için Hollandada ilköğretim meselesi ile alâkalanmadım. Bu memleketin ilköğretiminin tarafımdan incelenmesi ve bu vesile ile oradaki öğrencilerimizin de teftişi emredildiği takdirde, bir hafta da buraya ayrılmak suretiyle teftif seyahatının üç haftaya çıkarılmasını tensibinize arz ederim.

Bu arada eldeki malzemenin kifayeti nispetinde hazırlanacak raporlar takdim edileceği gibi, yerinde hazırlanacak etraflı raporlar da oralardan, doğrudan Makamınıza postalanacaktır. Selâm ve saygılarımı sunar, emirlerinizi beklerim.

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişi

Orhan Şaik Gökyay

T. C.
LONDRA BÜYÜK ELÇİLİĞİ

MİLLİ EĞİTİM ATAŞELİĞİ,

Sayı : 839

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/92

43, BELGRAVE SQUARE,
LONDON, S.W. 1.

TELEFON : SLOANE 4158.
TELEGRAF ADRESİ :
İNGİLTERE İCİ : TÜRKÇÜLTÜR KNIGHTS LONDON.
İNGİLTERE DİSİ : TÜRKÇÜLTÜR LONDON.

LONDRA, 26.6.1953

Sayın Reşat Tardu,

İngiltere ve Galya ilköğretimine ait raporumuz 22.6.1953 tarih ve 812 sayılı yazımıza ekli olarak gönderilmiş ve bölgemize dahil diğer memleketlerde ilköğretim konusundaki raporlarımızın da birini takiben ayrıca sunulacağı bildirilmişti. Bu cümleden olarak , "NORVEÇTE İLKÖĞRETİM" raporumuz hazırlanarak ilişikte sunulmuştur.

Selâm ve saygılarımla arzederim.

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişi

Ek: 1 rapor

Orhan Şaik Gökyay

Norveç'te İlköğretim

I.- Muhtelif tip ilköğretim var mıdır?

Halkın terbiyesi için teşkilatlanmış bir sistemin kurulması, Norveç'te 1739 tarihlerine kadar gider. O tarihte kiral tarafından çıkarılan bir emirname ile halkı hristiyanlık bilgisi, okuma, yazma, hesap konusunda ibtidai bir bilgi verilmesi tekit edilmiştir. Bu maksatla ilk mahallî okullar tesis edilmiştir. 1889 da ilköullar gerek şehirde, gerekse köyde daha da ileri götürülmüş, bir kanunla halkın bu sahadaki kontrolu takviye edilmiş ve okulların, kilise olan münasebetlerinde daha müstakil bir hale getirmiştir. 1936 da çıkan bir kanun, okula ayrılacak zamanın süresini artırmış, meselâ el sanatları gibi pratik derslerde bilhassa esaslı ilerilemeler göstermiştir.

İlköğretimin süresi, Norveç'te, yedi senedir ve bu, okulun vereceği temel eğitimi teşkil etmektedir. 7 - 14 yaş arasındaki çocuklar bu tahsili görmeye mecburdur. Norveç'te bütün ortaöğretim, tam yedi senelik bir ilköğretim temeli üzerine kurulmuştur. Bu da aynı zamanda, sosyal bakımdan, okulun halk için daha derin ve daha şümüllü bir ehemmiyet kazanması mânasına ifade etmektedir.

Norveç'te mesafeler o kadar büyük ve mahallî şartlar birbirinden o kadar farklıdır ki ilköğretimin, şehirlerde başka, köy bölgelerinde başka türlü teşkilatlanması zarurî olmuştur. Fiyordlar ve dağlar bir bölgeyi diğerinden ayırmaktadır; iklim muhtelif yerlere göre mühim farklar göstermektedir; mesahası 324.000 kilometre kare olan Norveç'in nüfusu 3.277.200 dür ve bu nüfus çok geniş sahalara serpilmiştir, kilometre kareye 10 kişi düşmektedir. Nüfusun ancak o/o 39 u şehirlerde ve civarında, o/o 11 i imar edilmiş sahalarda ve o/o 50 sâ tamamıyla kar bölgelerindedir; bir çok yerlerde muvasala fevkalâd zordur; bu sebeple okula devam müddeti muhtelif okullara göre tehalüf etmektedir.

Şehir okulları, sınıf mevcudu 30 öğrenciyi geçmemek şartıyla 7 sınıflı olduğu halde, bunun köy okullarında gayet mahdud bir şekilde tertiplenmesi mümkün olabilmektedir. Bir çok yerlerin nüfusu o kadar azdır ki bir çok okullar muhtelif yaş guruplarını bir arada tek ve aynı öğretmenin eğitim ve öğretimi altında toplamak zorunda kalmıştır.

Böyle muhtelif yaş guruplarını aynı sınıfta ve aynı öğretmenin eğitimi altında toplayan okullara "bölünmemiş" okullar denmektedir, bu okullarda bütün yaş gurupları aynı zamanda aynı sınıfta ders görmektedirler. Bu tarz terkedilmeye yüz tutmuş olmakla beraber bu gün hâlâ bu okullardan 824 tane mevcuttur.

İkinci dünya harbî başladığı esnada, okul bölgelerini tekrar guruplaştırmak ve çocukları daha büyük okullarda bir araya getirmek suretiyle, bunun muhtelif sınıfların teşkiline imkân vereceği ve okulların haiz olduğu şartlar bakımından bir çare olacağı düşünülmekte idi. Bunların tatbik mevkiine konmasına yol inşaatının artması ve muvasalada görülen inkişaf ta bilhassa yardım etmiştir. Köy bölgelerinin her yerinde, - bilhassa şimaif Norveç'te - çocukları motorlu arabalar ve motorlu kayıklarla merkez okuluna götürüp getirmek mümkün olmuştur. Fakat harb ve petrol darlığı bu inkişafa durdurmuştur. Bu gün bu iş yeniden başlamış olup imkânlar normalleştikçe de gelişmektedir.

Köy okullarının diğer karakteristik bir cephesi de gün aşırı te tedrisatır; çifliklerden okullara olan mesafenin uzaklığı buna yol açmıştır. Çocuklar mesafenin büyüklüğü yüzünden her gün okula gidip gelememektedirler. Tecrübenin, bu şekilde eğitimin tedrisatın, eğitimin ajalması mânasını icap ettirmediğini gösterdiği, bilakis çocukların evde kaldıkları günlerde ev işlerine katılmakta, umumiyetle oğlanların babalarıyla, kızların da analılarıyla çalışmakta oldukları, bu tarz öğrenimin de ev için ve gündelik hayat için aynı derecede kaymetli dersler sayılmakta olduğu kanaati hâkim olup bunun karakterin olgunlaşması ve zihni gelişme ile müterafik bir eğitim olduğu düşünülmektedir.

ŞEHİRLERE GELİNCE:

Buralarda okullar açmak ve her bakımdan bir öğretimin icaplarını hakkıyla yerine getirmek daha kolay olmaktadır. Bu okullarda bütün dersler öğleden evvel gösterilmektedir. Bu dersler hristiyanlık bilgisi, norveç dili, hesap, yazı, taganni, ve mahallî bilgiler, resim, jimnastik, marangozluk, dikiş, tarih, coğrafiya, ev işi ve bahçevanlıktır. Tarih dersinde sosyoloji de mündemiçtir; tabiat bilgisi dersi sıhhat prensiplerini de ihtiva etmektedir. İhtiyarî olan ingilizce son iki sınıfta gösterilmektedir. Devlet kilisesine mensup olmayan çocuklar tamamen, yahut kısmen hristiyanlık bilgisi dersinden muaftırlar. İlkokullarda, öğrenci mevcudunun ayrı ayrı sınıflar teşkiline müsait olduğu yerlerde, oğlanlar ve kızlar ayrı ayrı okutulmaktadır.

İlköğretim parasızdır.

2.- Resmî okullardan başka hususi okullar var mıdır?

Yoktur, yalnız pek nadir olarak bazı dinî cemaatların birkaç kendi ilkokulları vardır.

3.- Bir ilkokulda kaç sınıf vardır, yahut ilkokullar kaç sınıflıdır?

Bunun cevabına I. inci maddede temas edilmiştir. Buraya yalnız şunu ilâve edeyim ki şehir okulları her yaş gurupu için bir sınıf olmak üzere 7 sınıflıdır. Norveç'te mevcut 5200 kadar ilkokuldan 824 tanesi sınıflara bölünmemiştir; 2226 okul iki sınıflıdır; 3, 4, 5, 6 ve 7 sınıflı okullarda da vardır, fakat bunlar daha ziyade mamur ve meskûn kırsal bölgelerindedir.

4.- İlkokul öğretmenleri nerelerde yetiştirilir? Muhtelif öğretmen yetiştiren müesseseler var mıdır?

Norveç'te ilköğretim üzerine iki yahut üç senelik tahsil veren Realskole ile, ilköğretim üzerine beş yıllık tahsil veren jimnazların öğretmenleri Oslo ve Bergen üniversitelerinde yetiştiği halde ilkokul öğretmenleri ile, yukarıda zikredilen iki tip okuldan başka olan okulların öğretmenleri öğretmen kolejlerinde yetiştirilir. Bu kolejlerin sayısı bu gün ~~11-tanedir~~ on bir tanedir.

Realskole ile jimnazlara öğretmenlerinin yetişme tarzları bu raporun konusu dışında kaldığı için barakalmıştır.

İlkokul öğretmenlerini yetiştiren kolejlere gelince:

ilk öğretmen koleji, yahut sonradan tesmiye edildiği üzere seminerleri 1820, 1830 senelerinde açılmıştır. Bunlar iki senelik bir tahsil verirler ve namzetlerden istenen yegane şey ilkokulu bitirmiş olmalarıdır. 1902 de bu tahsil üç seneye ve 1930 da dört seneye çıkarılmıştır. Öğretmen kolejlerinde bu gün tatbik edilen sistem 1938 de, ilkokullara öğretmen yetiştirilmesine dair çıkan bir kanun ve bununla ilgili talimatnamelerle tanzim edilmiştir.

Öğretmen kolejlerinde başlıca iki tip tahsil vardır: Dört senelik ve iki senelik. Dört senelik kursta tahsile tabi olan kursların namzetleri yazılı ve sözlü bir giriş imtihanından sonra ve müsabaka ile alınırlar. Bu imtihan onların ilkokul bilgisini ve olgunluğunu tartmağa yarar. Bir namzedin, şüphesiz ilkokulu bitirmiş olması ve ilk okuldan sonra gelen Continuation School (devam okulu), yahut Youth School (Gençlik okulu) da altı aylık bir ders görmüş eli olması lâzımdır. Bununla beraber yakın senelerde, Realskole'yi bitirmiş olanların öğretmen kolejlerine artan bir müracaatı görülmüştür. 1951 de bunların o/o 47 si kolejlere kabul edilmiştir. Namzedin yaşı en az 17 olmalıdır, fakat okula kabul edilenlerin ekseriyetini 18-25 arasındakiler teşkil etmekte olup 25 yaşından yukarı olanlar mahduttur. Öğretmenlik mesleği köy bölgeleri gençlerine de açıktır.

Dört senelik öğretmen kolejlerinde hem umumî kültür dersleri, hem de meslek dersleri gösterilmektedir. Gösterilen dersler şunlardır: Din dersleri, norveç dili, ingilizce, tarih ve yurttaşlık bilgisi, coğrafiya, fizik, kimya, biyoloji, riyaziye, pedagoji, tatbikat, taganni ve müzik, resim, yazı, iş. Öğrenciler bahçevanlık ve kütüphanecilik hakkında kısa kurslar görürler. Ev idaresi dersleri ihtiyaridir ve bu ders oldukça kısa kurslarda gösterilir. İki senelik öğretmen kolejlerinde

3)

de bu dersler aynı şekilde gösterilmektedir. Tedris nazariyatı kolejin ikinci senesinde ve tatbikat dersi üçüncü snesinde başlar.

İKİ SENELİK ÖĞRETMEN KURSLARI:

1930 danberi bağlamış olup jimnaz okulların üzerine kurulmuştur. Muhtelif bakımlardan dört senelik öğretmen kolejlerinden ayrılmaktadır. Namzetler bir giriş imtihanına tabi değildirler, fakat başlıca, jimnazları bitirme imtihanlarının neticesine göre kabul edilirler. Fakat daha önce kazandıkları ve öğretmen olarak kendileri için değeri olabilecek öğretim ve eğitimleri, keza bir ilkokulda öğretmen olarak elde ettikleri tecrübe de hesaba katılır. Harbden beri ilkokul öğretmenleri pek azalmıştır ve bundan dolayı jimnaz mezunlarının vekil yahut yardımcı öğretmen olarak ilkokullara tayinleri kolay olmuştur. Jimnaz diploması 19 yaşında alınır fakat iki senelik öğretmen okullarına kabul edilenlerin çoğunun yaşları daha büyüktür. 1951 de bu okullara kabul edilenlerin o/o 53 21 ile 24 yaş arasında, o/o 28 i de 25 wa daha büyük yaştaavidiler.

İki senelik öğretmen kolejleri dört senelik olanlardan daha yüksek bir ihtisas okulu sayılır, çünkü jimnaz diploması, bu okullarda gösterilen umumî kültür dersleri bakımından kâfi bir bilgiye sahip olmayı ifade eder. Bu sebeple esas dersler nazari ve tatbiki tedris dersleri olup norveç diline, riyaziyeye ve umumî kültür derslerine pek az zaman ayrılmaktadır. Pedagojiye ilave olarak zamanın çoğu pratik derslere (taganni ve müzik, resim, nakiş-dikiş ve beden eğitimine) ve din derslerine hasredilmiştir, çünkü jimnazlar bu derslerde kâfi bir temel vermemektedir.

İki senelik öğretmen kurslarında İngilizce öğretmeni olacaklara ayrı bir yer verilmektedir. Her iki senede, İngilizceye haftada 8 saat ders ayrılmıştır ve buna göre de haftalık ders programında diğer dersler azaltılmıştır.

Norveç'te bütün öğretmen okulları devlet okullarıdır ve hususî bir heyet vasıtasıyla adı Kilise ve Milli Eğitim Vekaleti olan bakanlığın merkezî idaresi altındadır. Bitirme imtihanları müşterek bir imtihan idaresi tarafından yapılır. Bütün kolejler aynı tarzda işler ve aynı müfredat programını takip eder. Bunun neticesi olarak Norveçte öğretmen yetiştirme işi bir türdür. Ö

Öğretmen okulları parasız olup hükümet burs vermektedir. Kız ve erkek öğrenciler aynı kolejde okumaktadırlar, yani kolejler muhtelittir.

Bu iki ve dört senelik öğretmen kolejlerine ilâve olarak iki ihtiyacı karşılamak üzere muvakkat iki kolej daha kurulmuştur. Bu son iki kolejde öğrenciler ilk sene ders görürler. Bu senenin sonunda, tecrübe kazanmak üzere, ilkokullarda daimî olarak bir sene öğretmenlik ederler. Sonra ikinci sene derslerini görmek üzere tekrar kolejlerine dönerler.

1938 de çıkan bir kanun, öğretmen kolejlerinde kültür derslerini okutanların üniversite mezunu olmalarını istemektedir. Dikiş, resim, müzik ve bden eğitimi gibi pratik derslerin öğretmenleri bunlar için hususî okullarda yetişmektedir.

Jimnazlar üzerine kurulmuş olan iki senelik öğretmen kolejleri, önceleri birbirinden tamamiyle müstakil olan jimnazlarla öğretmen kolejleri arasında bir bağ teşkil ettiği gibi, öğretmen kolejlerinde hocalık yapanlardan çoğunun üniversite mezunu olması da üniversite ile öğretmen kolejleri arasındaki açıklığı azaltmıştır. Bundan başka üniversiteden öğretmenlik diploması alarak mezun olacakların, yardımcı bir ders alarak, öğretmen kolejinden bir imtihan geçirmesi hususunda talimatnameye bir madde koymak temayülü de üniversite ile öğretmen kolejleri arasındaki mesafeyi daha ziyade kapamaya yardım edecektir.

Bu gün (yani Mayıs 1952 de Eğitim Bülteninde neşredilen bir yazıda bahsedildiğine göre) müteaddit yerlerde ilkokul öğretmenlerini yetiştirmek için yeni bir sistem düşünülmektedir. Bu hususta iki fikir vardır. Bir tanesi, bütün öğretmenlerin jimnaz tahsili üzerine kurulmuş müesseselerden yetiştirilmesini istemekte olup dört senelik öğretmen kolejlerinin artık işe yaramaz olduklarını iddia etmektedir. Bunlar, öğretmen kolejlerinin sırf bir meslek okulu olması icap ettiğine noktasına dikkati çekmektedirler. Öğrencinin, öğretmen kolejine girmeden önce kâfi derecede umumî bir kültürü olması kanaatinde idirler. Bütün öğretmenlerin yetişmesini bir jimnaz tahsili üzerine tesis xx

4)

etmekle, tek eğitim prensipine uygun olarak daha çok vahdet arzeden bir tam sistem kurulmuş olacaktır, demektedirler.

İkinci fikri temsil eden zümre, dört senelik öğretmen kolejlerinin muhafaza edilmesine taraftardır. O ların iddiası bu tip kollejin kıymetli bir ananayı temsil ettiği ve bunların bu okullara öğrenci celbi hususunda kat'f bir rol oynadıklarıdır. Bu kolejler, en yakın jimnazdan çok uzakta ve nüfusu pek az olan memleket köşelerinden büyük mikyasta öğrenci almaktadır. Dört yıllık öğretmen kolleji fikrini müdafaa edenler, bu öğrencilerin, öğretmenlik mesleği için pek kıymetli bir unsur olduğu kanaatinde dirler, çünkü bunların çoğu, öğretmenlik mesleğine girmeden önce, bir kaç yıl ziraatte, yahut diğer pratik sahalarda çalışmışlardır.

Öğretmen kolejleri Öğretmenleri Birliği, son toplantısında bu son görüşü desteklemiştir ve vazifesi başlıca aşağıdaki esaslara müstenit yeni bir öğretmen yetiştirme sistemi üzerinde planlar hazırlamak olan bir komite seçmiştir:

1.-Dört yıllık öğretmen yetiştirme kolleji idame edilmelidir, fakat bu tahsil bir "Realskole" (yani on yıllık bir tahsil) imtihanı üzerine yahut bir giriş imtihanından geçmek suretiyle buna muadil bir tahsil seviyesi üzerine kurulmalıdır.

2.-Jimnazlar üzerine kurulan öğretmen kolleji tahsili iki yıldan üç yıla çıkarılmalıdır.

Her iki tip kollejde mecburî ders saatleri azaltılmalı ve öğrenciye, kendi başına çalışmaya müsait, daha çok zaman ve imkân verilmelidir. Üç yıllık öğretmen kolejlerinde, umumî kültür derslerine, bu gün iki yıllık öğretmen kolejlerinde olduğundan çok daha mühim bir yer verilecektir, ve, arasız altı hafta devam eden uygulama dersi devresi, öğretimin bir parçası olacaktır.

İleride öğretmen olacakların seçilmesi hususunda daha iyi usuller bulmak için gayret sarfedilmektedir. Bu günkü sistemin za'fı, kitap bilgisi bu seçimde lüzumundan fazla rol oynadığı halde, öğretmen namzetlerinin, sırf şahsiyet bakımından, ileride, aranan evsafa öğretmen olup olamayacaklarını anlamak için bir teşebbüste bulunulmamasıdır. Bu güç ve mühim meseleler üzerindeki çalışmalar henüz hazırlık safhasında olmakla beraber, daha önce öğretmen namzetleriyle bir görüşme yapılmasının talimatnameye konması, bu meselelerin hallinde bir yardımcı cihet olarak düşünülmektedir.

Vazifede bulunan ilkökul öğretmenleri, bir yahut daha fazla kollar üzerinde izin ihtisas yapmak üzere izinli sayılmalarını isteyebilirler. Müteaddit müesseseler bu ihtisas kurslarını hazırlamaktadır: Devlet Be en Eğitimi Okulu, Devlet Sanat ve Elishleri Öğretmen Okulu, Devlet Ev idaresi Öğretmen Okulu, Sanat ve Elishleri Öğretmen Okulu (kızlar için).

Kurslar umumiyetle bir sene devam etmektedir. Öğretim parasızdır ve burs verilmektedir. Yukarıda zikredilen okulların hazırladığı bu kurslara ilâve olarak, vazifede bulunan öğretmenler için pek mütelevvi kısa yetiştirme kursları da vardır. Bu kurslar ya hükümet, ya Öğretmen Birlikleri tarafından, yahut her ikisince de müştereken tertiplenmektedir.

Kör, sağır, kekeme ve saire gibi ârizalı çocuklar için mevcut ayrı okulların öğretmenleri ayrıca yetiştirilir. Bunların normal öğretmen ehliyetini haiz ve ondan sonra ayrı bir talim ve terbiyeye tabi olmaları icap etmektedir. Sağır okulları öğretmenleri 1-2 senelik, kekeme okulları öğretmenleri de bir senelik ilâve bir kurs görmektedirler. Bu neviden hususî okulların öğretmenleri ve memurları için bu okulların müdürleri tarafından daha kısa kurslar da tertiplenmekte yahut bu neviden kurslara müzaheret edilmektedir. Hususî bir mahiyet arze en kekeme, sağır ve saire okullarında vazifeli öğretmenlerin kurslara iştirakini temin için hükümet te kendilerine burs vermektedir.

6.- Öğretmenlere verilen çocuk zammı?
Böyle bir zam yoktur.

7.-İlkokullarda öğretmenler sınıf veya gurup usulüne göre mi ders verirler? Nasıl?

İlkokulla aneee aşağı sınıflarında öğretmenler sınıf usulü ders vermekte, fakat daha yukarı sınıflarında, bazı derslerde bir dereceye kadar gurup ve ihtisas usulü takip edilmektedir.

8.-İlkokullarda öğrencilere ne gibi yardımlar yapılmaktadır?
Kitap, tedavi, yiyecek Vs.?

TDVİSAM
Kütüphanesi/Arşivi
No 038-124/52

Şehirlerin bir çoğunda ve bazı köy okullarında belediyeler parasız yemek vermekte olup buna Oslo Berakfast (Oslo Kahvaltısı) adı verilmektedir. Önceleri son dersyen sonra, anacak fakir çocukları verilen bu öğle yemeği balık, et, hububat ve çeşitli çorba ve saireden müteşekkil olup bunların her biri bir gün verilmekte idi. Fakat, Norveçte öğleden sonra okul olmadığı için, çocukların yemeklerini hemen bitirip evlerine gitmek için acele etmeleri ve yemeklerini çiğnememeleri, bilhassa bir kısım çocukların evlerinden şöyle bir yarım kahvaltı ederek veya hiç etmedik gelmeleri ve aç olmaları dolayısıyla bu okul yemeği kahvaltıya çevrilmiştir.

Bu gün verilen ve okul doktorunun nezareti altında olan kahvaltı, bir ~~1~~ litrenin üçte biri kadar, icap ederse, pastörize süt, tam undan yapılmış bir bisküvit yahut ekmekek, tereyağı, tereyağı bulunmazsa vitaminli margarin, peynir ve saireden ibarettir. Kahvaltının sonunda bir tane çiğ havuç verilmektedir. Kahvaltı bu gün bu ilk şeklini muhafaza etmekle beraber, meselâ peynir yerine ciğer ezmesi, böğürtlen peltesi ve saier de verilmektedir. Kahvaltı mecburi olmamakla beraber, bütün çocukların, malî durumları ne olursa olsun, bu kahvaltıyı yapmak hakları vardır. Her ders senesi başında, anababaya çocuklarının okulda kahvaltı edip etmeyecekleri sorulmakta ve o/o 50 müsbet cevap alınmaktadır. Bu kahvaltı için hiç bir çocuktan para alınmamakta ve bütün masrafı şehir yüklenmektedir.

Hâlen bu kahvaltı Norveç'te şehirlerin hemen yarısında verilmekte olup bunların arasında bütün büyük şehirler vardır. Gereki kalan şehir ve kasabalarda ise bu mesele hâlâ münakaşa edilmekte ve bunların bir kısmı da çocuklara koruyucu gıdalar, bilhassa süt vermeye başlamış bulunmaktadır. Bazı köy bölgeleri okullarında da kahvaltı verilmekte ise de şehirlerle mukayese edilince köylerdeki verilen daha küçük bir kahvaltıdır, sebebi de başlıca teknik ve iktisadî güçlüklerdir.

Tipik köy bölgelerinin okullarının çoğu küçük, bir çokları ise pek küçük olduğu gibi bir bölgedeki muhtelif okullar arasındaki mesafeler de muhtelif ve bir çok yerlerde bu mesafe o kadar büyüktür ki çocuklara verilecek gıdayı bir merkezde toplamak ve bunları şehirlerde olduğu gibi okullara dağıtmak ya imkânsızdır, yahut ta pratik değildir. Muhtelif okullarda yemek hazırlanması düşünülebilirse de küçük okulların çoğunda bunu yapacak müstahdem bulunmadığı gibi Mahallî Eğitim İdarelerinin de bunu karşılayacak parası yoktur.

Hükümet bu kahvaltı ve yemek masrafına iştirak etmemektedir.

Nakil Vasıtası:

Çocukların evden okula ve okuldan eve götürülüp getirilmeleri, bu okulların bulunduğu bölgelerin Mahallî İdareleri ve bizzat hükümet tarafından temin edilmektedir. Hükümet Mahallî İdarelerin yüklendiği bu masrafların yüzde bir kısmını ödemektedir. 1936 da çıkmış olan ilköğretim kanununa göre, çocuklara okul malzemesini de, bir dereceye kadar, parasız temin edilecektir. Hükümet, bu masraflara, öğrenci başına bir miktar para ödemek suretiyle iştirak etmektedir.

Tedavi:

Belediyeler, yahut hususî teşkilat, meselâ dinî cemaatler, tatil kampları v.s., yaz aylarında ilkökul çocuklarına 4-6 haftalık bir kamp kurmaktadır. Çocuklar bu kamplar için hiç bir para ödememektedirler. Oslo Belediyesi ilkökul öğrencilerinin o/o 12 sini bu yaz kamplarına göndermektedir. Oslo'da yapılan bir tedkik 1945 yılında ilkökullardaki çocukların o/o 92 sinin yazın köylere gittiğini göstermiştir. O'ul doktoru ile okul öğretmeni böyle yaz tayilini köylerde geçirmeye ihtiyacı olan çocukları tesbit edip seçmektedir.

Norveç okullarında diş tedavisi parasızdır. Bu tedaviye diş bakımı, dişlerin düzeltilmesi, cerrahî tedavi, bazı yerlerde do gu ve diş çıkarma dahildir.

9.- Bu yardımlar ne helerden temin edilir?: Devlet bütçesinden, Özel idarelerden, Belediyelerden, hususî teşekküllerden?

Yukarıda 8.inci maddede buna it cevaplar verilmiş bulunmaktadır.

10.- İlköğretime tahsis edilen senelik ödeneklerin yekûnu nedir?

1951/52 yılında, umumî Eğitim bütçesinin yekûnu 402.600.000

6)

norveç kuruunu olup bundan ilköğretime ayrılan para 160 milyon norveç kuruonudur. İdare ve bina masrafları buna dahil değildir. 1951 yılında devlet bütçesinin umumî gelir tahmini ise 15.504.000.000 norveç kuruonudur. Bu rakam Millî Eğitime ayrılan paranın nisbeti hakkında bir mukayese imkânı verecektir.

11.- İlköğretime ayrılan tahsisatta bina ve tesisat masrafları?

Norveç'te, hükümetin bazı yatılı okullar inşa ettiği şimal kısmı müstesna, okul binalarını yaptırmakla Mahallî İdareler mükelleftir. Bu gün yakın yılların, devlet bütçesinden okul inşaatına sarfedilen paranın yekûnunu gösterecek bir istatistik, maalesef mevcut değildir.

12.- İlköğretim masrafları nasıl karşılanmaktadır? Devlet bütçesinden mi, özel idarelerden mi, yahut başka kaynaklardan mı?

İlköğretim masrafları - câri masraflar -, bir kaç hususî okul istisna edilirse bütün okulları devlet okulları olan Norveç'te hükümet, vilâyetler ve Mahallî İdareleri arasında paylaşılmaktadır.

Belediyeler okul binaları ile tesisat masraflarını yüklenmiştir; hükümet muayyen bir nisbet dahilinde öğretmen aylıklarına iştirak etmektedir; hükümetin Mahallî İdarelere yaptığı yardım, icap eden sebeplere göre ayarlanmış olup okul binalarına, parasız okul malzemesi teminine ve okullarda dış bakımına hükümetçe tahsisat verilmektedir. Ancak bu yardım, Belediyelerin kendi kaynaklarına göre birbirinden farklı nisbetler dahilindedir.

Belediyeler kendilerine düşen masrafı umumi vergilerden karşılamaktadırlar.

13.- Millî Eğitim Masraflarını karşılamak üzere ayrı bir vergi var mıdır?

Hayır.

14.- Bütün memlekette kaç ilkokul vardır? Kaç ilkokul öğretmeni vardır?

Resmî ilkokulların sayısı 5200 kadardır.

1951 de 7-14 yaş arasında mecburî tahsil çağında olan çocukların yekûnu 338.382 olup 1951/52 ders yılında kayıtlı öğrenci sayısı 337.198 dir.

Norveçte 12300 aslî ilkokul öğretmeni ,1.000 kadar da yardımcı ilkokul öğretmeni vardır.

ilk

15.- Kaç hususî okul vardır ? Bunlarda kaç öğrenci ve kaç öğretmen mevcuttur?

Norveç'te mevcudu pek az olan hususî ilkokullarda 900 kadar öğrenci ve 80 kadar öğretmen vardır.

16.- Öğrenci başına düşen muhammen masraf ne kadardır?

1951/52 ders yılında öğrenci başına düşen masraf 720 norveç kuruonudur.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/32

İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi

Orhan Şaik Gökyay

243

2.7.1953

Sayın Orhan Şaik Gökyay
İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişi
L o n d r a

İngiltere Bölgesi Öğrenci Müfettişliği
Gelen yazının tarihi: 6 = JUL 1953
„ „ sayı: 434.
Karşılığının tarihi:.....
„ „ sayı:.....

İngiltere ve Galya ilköğretimi hakkında kıymetli malûmatı aldım. Teşekkür ederim. Bunlara ilâveten aşağıdaki malûmatın da lûtfedilmesini ricâ ederisaygılarımı sunarım.

Reşat Tardu

- 1- İngiltere'de tahsil kademelerini ve yıllarını gösteren bir tablo.
- 2- Öğrenci kaç yaşından kaç yaşına kadar okula devam mecburdur ?
- 3- Devam mecburiyetinin müeyyideleri nelerdir ?

Not: Diğer memleketlere ait raporlarınız için seyahatinize ait yazı gönderilmektedir.

TDVİSAM
Kütüphanes Arşivi

No 059-124/34

MAYfair 9400

Your reference :

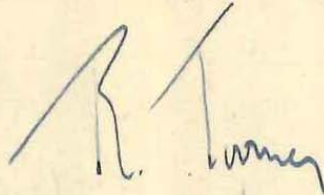
Please quote in reply

(addressing to THE SECRETARY) :

Dear Mr. Gokyay,

I enclose two copies of a table showing the structure of education in England and Wales which I hope you will find useful.

Yours sincerely,

(R. Toomey)

MINISTRY OF EDUCATION

(EXTERNAL RELATIONS BRANCH)

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği

CURZON STREET, LONDON, W.1

Gelen yazının tarihi: 14 JUL 1953

" " sayısı: 515

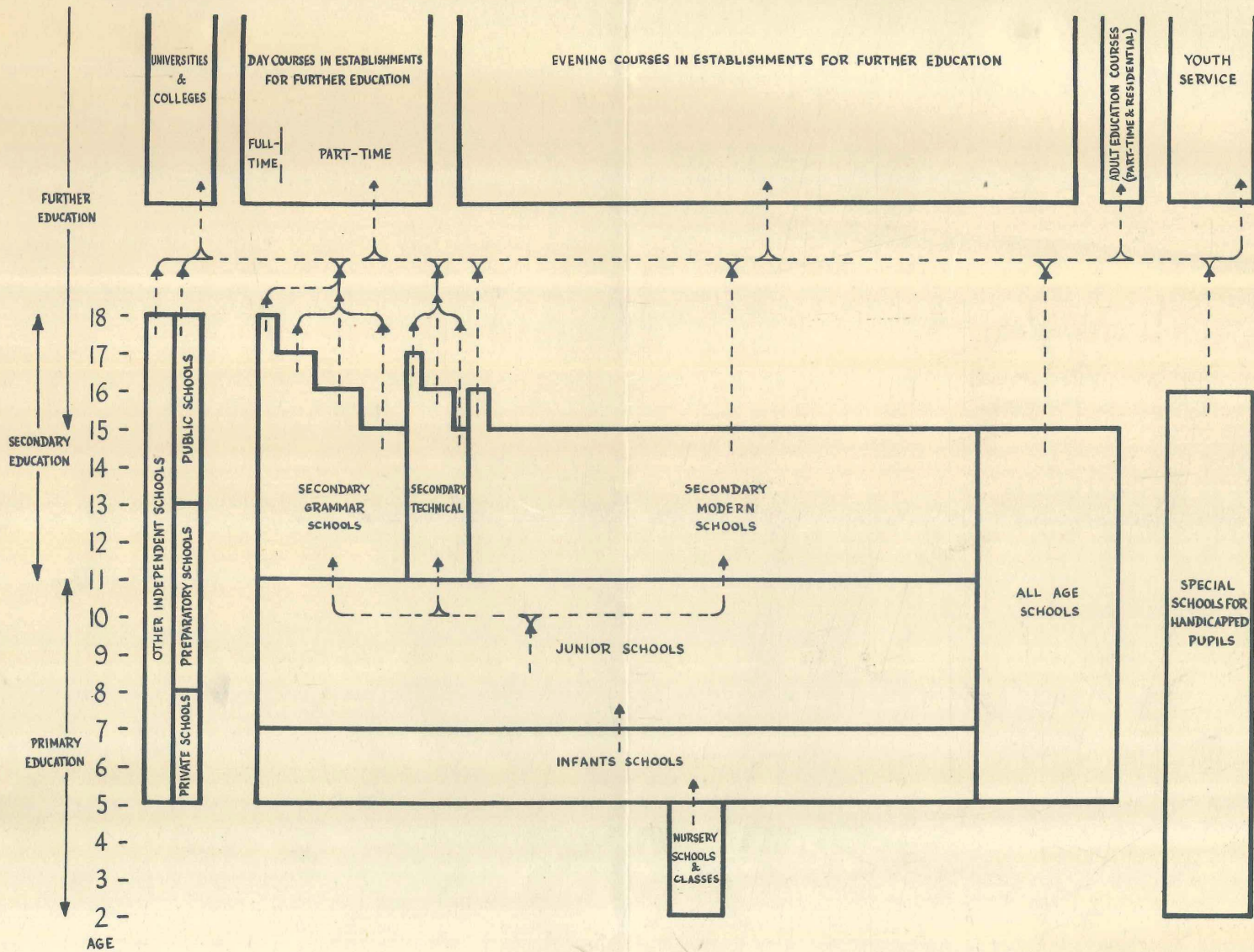
Karşılığın tarihi:.....

" " sayısı:.....

13th July, 1953.

Orhan Saik Gokyay,
Educational Attache,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
S.W.1.

EDUCATION IN ENGLAND & WALES

SWEDISH EMBASSY
IN
LONDON

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/35

29, PORTLAND PLACE, W.1.

July 14th, 1953.

8 Encls.

Dear Mr. Gökyay,

According to my promise I wrote to the Swedish Institute in Stockholm for more material on primary education in Sweden. I beg to send you enclosed the materiel that I received from them. I also got an extra copy of The Swedish School-Reform so there is no need for you to return the copy I gave you.

Yours sincerely,

Eyvor Ljungborg
/Eyvor Ljungborg/

Librarian

Orhan Şaik Gökyay, Esq.,
Educational Attaché to the Turkish Embassy,
34, Highlands Heath,
London, S.W.15.

SWEDISH EMBASSY
IN
LONDON

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/36

29, PORTLAND PLACE, W.1.

July 16th, 1953.

Dear Mr. Gökyay,

The answers prepared to your questionnaire by Mrs. Ljungborg were, as far as I can make out, correct and adequate. You can use them without any hesitation. I hardly see any sense, therefore, in having them forwarded to the authorities in Stockholm, although, of course, I am quite willing to pass them on if you should wish me to. I have to warn you, though, that you may have to wait quite some time for an answer. My experience is that the central authorities can be very slow about this sort of thing.

Of course, if there are any specific points where you would like to have more detailed information, we would have to apply to the Board of Education. Unfortunately, they seem to have no further material in English. If you will let me know I shall see what we can do.

Yours sincerely,

Vilgot Hammarling
/Vilgot Hammarling/

Press Counsellor

Orhan Saik Gökyay, Esq.,
Educational Attaché,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

İngiltere Bölgesi Öğrenci	
Müfettişliği	
Gelen yazının tarihi:	1. 7. 1953
" " sayısı:	529
Karşılığının tarihi:	28. 7. 53
" " sayısı:	467.

Tel. No.: WHITEHALL 7464. Ext. 24.

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği

Gelen yazının tarihi 29. JUL 1953

" " sayısı: 571.

Karşılığının tarihi:.....

" " sayısı:.....

SCOTTISH EDUCATION DEPARTMENT,
FIELDEN HOUSE,
10 GREAT COLLEGE STREET,
LONDON, S.W.1.

28th July, 1953.

Dear Mr. Gökyay,

Thank you for your letter of 23rd July and also for the sets of booklets which you sent separately. I shall certainly ensure that as many of my friends as possible see the booklets.

The answers to the questions you ask in your letter are as follows:

1. Children are required to attend school between the ages of 5 and 15 years ("school age"). They must start attending school on the "fixed date" (there are two or more "fixed dates" in each school year) next following their fifth birthday, and they may leave school on the "fixed date" next following their fifteenth birthday (Education (Scotland) Act, 1946, Sections 32 and 33).* The "fixed dates" for starting school are not necessarily the same as the "fixed dates" for leaving. Each education authority is required to propose a number of "fixed dates" for the approval of the Secretary of State for Scotland.

2. A parent need not send his child to a state school provided he can satisfy the education authority of his area that he is providing elsewhere efficient education for the child suitable to his "age, ability and aptitude" (e.g. by private arrangements).

If a parent fails to send his child to a state school, or
to/

Orhan Saik Gökyay, Esq.,
Educational Attaché,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/37

* As amended by the Education (Scotland) Act, 1949.

to provide efficient education elsewhere, the education authority of the area must serve a notice on the parent requiring him within seven to fourteen days either to appear before a committee of the authority and justify his action or to justify it in writing.

If the parent has no reasonable excuse for his action (e.g. distance from school, sickness, failure of the authority to make arrangements for the special needs of the child) the authority, having considered the parent's views about the school his child might attend, must make an "attendance order" requiring the parent to send the child to a school named in the order.

If the parent considers himself aggrieved by the attendance order he may appeal within fourteen days to the sheriff (i.e. the judge of the local county court) who may confirm, vary or annul the order and whose decision is final.

If the parent fails to comply with the order he may be brought to court by the education authority and, if found guilty, fined, or, in the case of a third conviction, sent to prison for not more than one month.

A parent whose child fails without reasonable excuse to attend school regularly can likewise be brought to court by the education authority and, if found guilty, be subjected to the same penalties.

Whether or not the parent is convicted for failing to send his child to school, the court may order the child to be brought before a juvenile court, which may, if it is satisfied that the child is in need of care and protection, order him to be sent to an approved school, order him to be placed on probation, order him to be committed to the care of another person, or order the parent to enter into a bond to exercise proper care of the child.

The/

G.R.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/37

The statutory position is laid down in the Education (Scotland) Act, 1946, Sections 35 to 38, as amended by the Education (Scotland) Act, 1949, and in the Children and Young Persons (Scotland) Act, 1937, Section 66.

I hope that the above information meets your requirements. If you have any other questions please let me know.

Yours sincerely,

Joseph Kidd
(J. KIDD)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/38

Ref: 469

23th July, 1953.

Dis Statistiska Departement,
Frederiksholms Kanal No. 27,
Copenhagen K.
Denmark.

Dear Sirs,

I enclose a copy of a questionnaire on Primary Education and should be most grateful if you would let me have just the figures, relating to Danish Primary Education, which are applicable to questions 4, 8, 10, 11, 13, 14, 15 and 16.

Yours faithfully,

Orhan Saik Gökay
Educational Attache

ENC:

Ref: 468

23rd July, 1953.

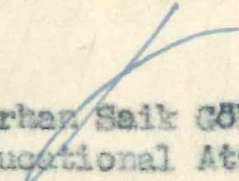
Ministry of Education,
Copenhagen,
Denmark.

Dear Sirs,

I should be most grateful if you would be kind enough to send me answers to the following two questions:-

1. Between what ages must children in Denmark attend school?
2. What sanctions can be imposed on parents who refuse to send their children to school?

Yours faithfully,

Orhan Saik Cökyay
Educational Attache

Ref: 466

28th July, 1953.

Dr. E. Boyesen,
Director General of the School Department,
Royal Norwegian Ministry of Education,
Oslo.
Norway.

Dear Dr. Boyesen,

With reference to our recent correspondence I have now been asked by the Turkish Ministry of Education to obtain the answers to the following two questions:-

1. Between what ages must children in Norway attend school.
2. What sanctions can be imposed on parents who refuse to send their children to school.

I hope to visit Norway again later this year and I shall look forward to renewing our acquaintance.

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökay
Educational Attache

Ref: 467

23th July, 1953.

Vilgot Hammarling, Esq.,
Press Counsellor,
Swedish Embassy,
29, Portland Place,
London, W. 1.

Dear Mr. Hammarling,

Thank you for your letter of 16th July.

I should be most grateful if you could obtain from the Board of Education the latest statistical figures for items, 4, 8, 10, 11, 13, 14, and 15, as the figures quoted in the reply to my questionnaire are those of 1949-50.

There are now a further two questions which the Turkish Ministry of Education have sent to me and these are as follows:-

1. Between what ages must children in Sweden attend school.
2. What sanctions can be imposed on parents who refuse to send their children to school.

I should be most grateful if you could obtain these answers for me as well.

With kind regards,

Yours sincerely,

Orhan Saik Gökyay
Educational Attache

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/42

DET KONGELIGE
KIRKE- OG UNDERVISNINGSDEPARTEMENT

Ekspedisjonsjefen for Skoleavdelingen

Oslo, August 6, 1953.

Mr. Orhan Saik Gökyay,
Educational Attaché,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

Dear Mr. Gökyay,

Referring to your letter of July 28th I am pleased to answer your questions as follows:

1. Between 7 and 14, seven years of compulsory training.
2. Parents who for one reason or other do not send their children to school during the compulsory school age, can be fined pursuant to § 16 in the laws on primary education.

I shall be very pleased to see you again on your next visit to this country.

Yours most sincerely,

E. Boyesen.

Director General of the School Department. The Royal Norwegian Ministry of Education.

Some questions on Primary Education.

1. There is practically only one type of primary education in Sweden, the elementary school, which since 1842 has been compulsory.

2. There is a very small number of private schools, all subject to inspection and license from the Royal School Commission.

7
02 -6
3. The period of compulsory school attendance is eight years. Varying according to districts some elementary schools have a six years course plus two years continuation school, some a seven years course plus one year continuation school and some schools an eight years course.

4. Teachers for primary education are trained in elementary school teachers training colleges. Teachers for the two lower forms have a special course (2 years). Teachers for the higher forms take a four years course, unless they have passed the "studentexamen"^{x)} in which case they only need a 2 years course. In 1949/50 the number of training colleges was 29.

*Kilise mezunu
olmayanlar için studentexamen deniyor*

5. To gain admission to the four years course at the training college the applicant has to show a certificate that he has passed the so called realexamen (corresponding to the old school certificate in England). The first two years of the four-years course are given almost entirely to classroom work; the two following years aim at bringing the student up to Studentexamen standard (studentexamen = the equivalent to the former higher certificate) in all subjects, as well as some music, handwork, gardening and drawing. As to the two years course, the applicant has to show a certificate that he has passed the studentexamen. He must have pass certificates in the following subjects: religious knowledge, Swedish, history, one foreign language and at least two of the following subjects: mathematics, geography, biology, physics or chemistry. Having passed the final exam at the training college, the student gets a diploma, which qualifies him as a teacher.

6. Teachers with children of their own have no extra allowances.

7. The teachers take one class for all subjects.

x) studentexamen = matriculation exam

Some questions on Primary Education.

1. There is practically only one type of primary education in Sweden, the elementary school, which since 1842 has been compulsory.

2. There is a very small number of private schools, all subject to inspection and license from the Royal School Commission.

7
02 -6
3. The period of compulsory school attendance is eight years. Varying according to districts some elementary schools have a six years course plus two years continuation school, some a seven years course plus one year continuation school and some schools an eight years course.

4. Teachers for primary education are trained in elementary school teachers training colleges. Teachers for the two lower forms have a special course (2 years). Teachers for the higher forms take a four years course, unless they have passed the "studentexamen"^{x)} in which case they only need a 2 years course. In 1949/50 the number of training colleges was 29.

*Kilise mezreleri
almayenler ofraden deyanlar*

5. To gain admission to the four years course at the training college the applicant has to show a certificate that he has passed the so called realexamen (corresponding to the old school certificate in England). The first two years of the four-years course are given almost entirely to classroom work; the two following years aim at bringing the student up to Studentexamen standard (studentexamen = the equivalent to the former higher certificate) in all subjects, as well as some music, handwork, gardening and drawing. As to the two years course, the applicant has to show a certificate that he has passed the studentexamen. He must have pass certificates in the following subjects: religious knowledge, Swedish, history, one foreign language and at least two of the following subjects: mathematics, geography, biology, physics or chemistry. Having passed the final exam at the training college, the student gets a diploma, which qualifies him as a teacher.

6. Teachers with children of their own have no extra allowances.

7. The teachers take one class for all subjects.

x) studentexamen = matriculation exam

8. Free school lunches for all school children, regardless of family income. The cost of the daily lunch per child is estimated at 160 sw. kronor per school year. (39 weeks)

Free textbooks and other school materials.

Free school transport in rural districts where the distance to the school is long enough to justify free transport for the school children.

Reduced fares on trams and buses.

Free dental care.

School medical service, which is primarily prophylactic.

Children's holidays colonies for recreation, and under certain conditions, free travel for children and those looking after them (Only for needy children under the age of 15)

9. These grants are met partly by the municipalities, partly out of the state budget.

10. In 1949 the total cost of the primary education amounted to about 575 milj. Sw. kronor of which 320 milj. were Government grants.

11. In 1950/51 the State grants were 347 milj. Sw. kronor, out of which about 76 milj. were spent on buildings, development, etc. and about 252 on administration, salaries etc.

12. Expenditure on education is met partly by the State, partly by the municipalities.

13. There are no special taxes to meet expenditure on education. The local government meets their part of the expenditure by means of the revenues from the local income tax. In 1949 the local government spent about 255 milj. kronor on primary education.

14. In 1950 there were 11,138 elementary schools in Sweden, 612,158 pupils and 29,092 teachers.

15. Only a ^{small/}minority of children go to private schools. In 1950 the number of pupils in private primary schools was 3,203. (No statistics on the number of schools or teachers)

16. The estimated cost per head of a pupil was in 1949= 974 Sw. kronor. (= £ 67)

SOME QUESTIONS ON PRIMARY EDUCATION

1. Are there different types of primary education?
2. Apart from primary education under the State or public authority, what forms, if any, of private primary education are there?
3. How many forms or classes are there in a primary school?
- ✓ 4. Where are teachers trained for primary education? Are there different types of training?
- ✓ 5. What is the educational standard of primary schoolteachers? What diplomas or degrees are they required to hold? Do they specialize in one or more fields?
6. Are teachers with children of their own given any extra payment, allowance or salary? *no*
7. What is the method of teaching in primary schools? Do teachers take one class for all subjects, or do they teach one or more subjects throughout the school? *in the country both and in town schools*
8. What social grants or allowances are there for primary pupils in the way of free or reduced fares, meals, school materials, books, etc? Are there any other allowances?
9. Are such grants or allowances, if any, met out of the State budget, by local or other authorities, or privately? *local*
10. What is the annual national cost of primary education? *State support 1950-51 to primary schools 94,126,000 ltr.*
11. Of the total annual allocation for primary education, what portion is spent on investment in buildings, development, etc. as distinct from administration, salaries etc?
12. How is expenditure on education met? By the State or by local or other authorities? *both*
13. Are there any special taxes to meet expenditure on education? If so, what kind of taxes are they and what is their sum total annually?
14. How many public primary schools are there in the whole country? How many pupils? How many teachers?
15. How many private primary schools are there? How many pupils? How many teachers?
16. What is the estimated cost per head of a pupil?
17. Can you supply any further information or statistics in connection with primary education?

ad 10 Total expenditure on education by the Ministry of Finance
1950-51 : 211,464,000 ltr.

SOME QUESTIONS ON PRIMARY EDUCATION

1. Are there different types of primary education?
2. Apart from primary education under the State or public authority, what forms, if any, of private primary education are there?
3. How many forms or classes are there in a primary school?
4. Where are teachers trained for primary education? Are there different types of training?
5. What is the educational standard of primary schoolteachers? What diplomas or degrees are they required to hold? Do they specialize in one or more fields?
6. Are teachers with children of their own given any extra payment, allowance or salary?
7. What is the method of teaching in primary schools? Do teachers take one class for all subjects, or do they teach one or more subjects throughout the school?
8. What social grants or allowances are there for primary pupils in the way of free or reduced fares, meals, school materials, books, etc? Are there any other allowances?
9. Are such grants or allowances, if any, met out of the State budget, by local or other authorities, or privately?
10. What is the annual national cost of primary education?
11. Of the total annual allocation for primary education, what portion is spent on investment in buildings, development, etc. as distinct from administration, salaries etc?
12. How is expenditure on education met? By the State or by local or other authorities?
13. Are there any special taxes to meet expenditure on education? If so, what kind of taxes are they and what is their sum total annually?
14. How many public primary schools are there in the whole country? How many pupils? How many teachers?
15. How many private primary schools are there? How many pupils? How many teachers?
16. What is the estimated cost per head of a pupil?
17. Can you supply any further information or statistics in connection with primary education?

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/45

MAYfair 9400

Your reference:

Please quote in reply

(addressing to THE SECRETARY):

MINISTRY OF EDUCATION

(EXTERNAL RELATIONS BRANCH)

İngilizce Öğrenci

Müfettişliği CURZON STREET, LONDON, W.1

Gelen yazının tarihi: 1.0. AUG 1953

E.R. 26/3/1 " sayısı: 595.

Karşılığının tarihi:.....

sayısı: 8. AUG 1953

Dear Mr. Gökyay,

In Mr. Toomey's absence I am replying to your letter of 23rd July in which you asked for a little more information on the educational system in England and Wales.

Strictly speaking, schooling, as distinct from education, is not compulsory in England and Wales. Section 36 of the Education Act, 1944, lays down that it shall be the duty of the parent of every child of compulsory school age to cause him to receive efficient full-time education suitable to his age, ability and aptitude, either by regular attendance at school or otherwise. Thus a parent might be able to satisfy the law by providing private tuition at home or by some means other than schooling. Naturally the great majority of children do attend school.

Section 35 of the 1944 Act defines the expression "compulsory school age" as meaning any age between five years and fifteen years, and states that a person shall be deemed to be of compulsory school age if he has attained the age of five years and has not attained the age of fifteen years; and Section 8 of the Education Act, 1946, states that where a person attains any particular age during the term of any school at which he is a registered pupil, he shall be deemed not to have attained that age until the end of the term. Section 4(2) of the Education (Miscellaneous Provisions) Act, 1948, says that school authorities are not bound to admit children as registered pupils otherwise than at the beginning of a school term.

The effect of these provisions is that a child must normally attend school from the beginning of the term following his fifth

O. S. Gökyay, Esq.,
Educational Attache,
Turkish Embassy,
43, Belgrave Square,
London, S.W.1.

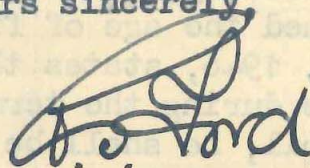
/birthday

birthday until the end of the term during which he reaches the age of fifteen.

The statutory provisions relating to the enforcement of school attendance are contained in Sections 37-40 of the Education Act, 1944, and the regulations made thereunder, in Section 9 of the Education (Miscellaneous Provisions) Act, 1948, and in Sections 10 and 11 of the Education (Miscellaneous Provisions) Act, 1953.

While it is the policy of local education authorities to secure the full-time schooling of children of compulsory school age by means short of prosecution, e.g. by investigating the cause of absence and seeking a remedy by help and persuasion; nevertheless in the last resort parents who break the law relating to school attendance may be prosecuted. Section 40 of the Education Act, 1944, provides for a penalty on summary conviction as follows: in the case of a first offence, a fine not exceeding £1; in the case of a second offence, a fine not exceeding £5; and in the case of a third or subsequent offence, a fine not exceeding £10 or ~~to~~ imprisonment for a term not exceeding one month, or ~~to~~ both such fine and imprisonment.

Yours sincerely,

V. G. Ford (Miss)

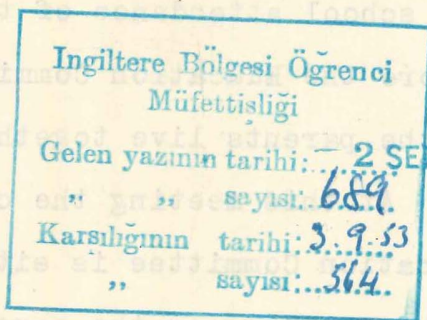
BM
UNDERVISNINGSMINISTERIET.

Frederiksholms Kanal 21 . Telefon C. 8290.

København, den 29. august 1953

1. k. journal nr. 56 51/53.

(Bedes anført i skrivelser
denne sag vedrørende.)

Dear Sir,

With reference to your letter of 28 Juli 1953 (Ref. 468)
I am pleased to send you the following reply to your questions

re. 1. Between what ages must children in Denmark attend
school?

According to Section 43 of Act no. 160 of 18 Maj 1937
on Elementary Education; cf. Act of 4 Juni 1947, compulsory
school attendance sets in at the beginning of a school year
for the children who at that time have completed their
seventh year.

Compulsory school attendance ceases at the end of a
school year for the children who at that time have completed
their fourteenth year.

The beginning and end of the school year is fixed for
each municipality in the School Plan of the municipality. The
main rule is that the school year runs from 1. April to 31
March; but in Copenhagen and a number of - mainly large -
towns it runs from 1 August to 31 July.

re. 2. What sanctions can be imposed on parents who
refuse to send their children to school?

If a child without valid excuse misses school, and the

Education Committee of the municipality in question finds that there is reason to complain of the absence, the Committee may before the expiry of a week summon those responsible for the school attendance of the child in question to appear before the Education Committee in order to make a statement. If the parents live together in marriage, both are called in.

At this meeting the case according to the ruling of the Education Committee is either closed without prosecution or with a warning or the persons in question may be fined 1 krone per child per day of absence, which amount for subsequent offences can be raised to 3 kroner per child per day.

The ruling of the Education Committee is definitive and cannot be appealed to any higher authority.

If a child has missed school because he or she during school hours has been employed in commercial work, the Education Committee may decide that the case be submitted to the police for treatment according to the rules in Act no. 343 of 6 May 1921 on legal relationship between employer and employees. According to Section 19 of this act children must not be employed in work during the time when they are to attend school, and they are to have the time necessary for preparing school work. According to Section 36 of the act violation of these regulations is punished in a police case with fines from 10 to 500 kroner.

Finally the Education Committee, if the above-mentioned regulations of fines or the disciplinary rules of the school do not result in the child regularly attending school, may apply to the Social Committee of the municipality, as the rules in Act no. 181 of 20 May 1933 on protection of children may in grave cases be put to use.

I inclose a copy of a "Survey of Danish Elementary, Secondary and Further (Non-Vocational) Education" published by

the Ministry of Education.

Yours faithfully,

Hann Gerns
ans. Head of Section

Mr. Orhan Saik Gökyay.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

Frederiksholms Kanal 27

Tlf. Central 1675
København K., d. 31st August, 1953.

TDV'SAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/47

Journal Nr. 2813-E-43

İngiltere Bölgesi Öğrenci
Müfettişliği
Gelen yazının tarihi: 2 SEP 1953
" " sayı: 688
Karsılığının tarihi: 3-9-53
" " sayı: 565

Dear Sir,

In answer to your questions 4-8-10-11-13-14-15-16 in your letter of July 28th we can supply the following information.

ad 4: Teachers for the primary education are trained at seminaries of which there at present are 8 state seminaries and 16 private. The training lasts usually 4 years, but there are special classes for college graduates where a course takes only 2½ years.

There are moreover 3 seminaries for the training of teachers to preparatory schools in the folk school system. These schools take children below 10 years of age. Of these seminaries 1 is a state seminary and 2 private; the training lasts 2 years.

ad 8: All teaching material used in the instruction of all children in the local folk schools is lent the pupils and paid by the communities. In the private schools the parents are paying instruction, books etc.

ad 10: We are not able to give figures for the annual cost of "primary education", because the expenses of the communities for secondary education cannot be separated. Total expenses of Central and local government for all childrens schools reached in 1951/52 an amount of 413 millions kr.

ad 11: What part of the expenditures on instruction that is spent on buildings a.l. can not be specified.

ad 13: No special taxes are paid to meet the expenditure on primary education.

ad 14: The number of public primary schools (without examen) was by the end of 1951: 3413 with 440709 pupils and 12694 teachers.

ad 15: The number of private primary schools (without examen) was at the end of 1951: 239 with 11901 pupils and 733 teachers.

ad 16: The average cost per head of a pupil cannot be given for

the primary education alone (conf. question 10). The total cost per head of all pupils in the childrens schools was in 1951/52 744 kr.

Yours sincerely,

Einar Cohn
Einar Cohn

H.W. Skade
/H.N. Skade

Journal No. 2817-2-12
No. 023-12-14
2 SEP 1953
888
P.P.S.
222

The Turkish Embassy, Educational Attaché,
43 Belgrave Square,
London S.W.1., England.

T. C.
LONDRA BÜYÜK ELÇİLİĞİ

MİLLÎ EĞİTİM ATEŞELİĞİ,
İNGİLTERE BÖLGESİ
ÖĞRENCİ MÜFETTİŞLİĞİ

Sayı: 1278..

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/48

43, BELGRAVE SQUARE,
LONDON, S.W.1.

TELEFON: SLOANE 4158
TELEGRAF ADRESİ:
İNGİLTERE İÇİ: TURKCULTUR KNIGHTS LONDON.
İNGİLTERE DIŞI: TURKCULTUR LONDON

LONDRA, 9. Eylül, 1953

ÖZET: Danimarka'da İlköğ-
retim raporu h..

Sayın Bay
Reşat Tardu
Müsteşar
Millî Eğitim Vekâleti
Ankara

4.7.1953 tarih ve 886 sayı ile gönderilmiş olan Danimarka'da İlköğretim raporuna ektir.

Danimarka'da İlköğretime ait olup bu defa elde edilen tamalayıcı malûmat saygılarımla sunulmuştur. Selâm ve saygılarımla arz ederim.

İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi

Orhan Şaik Gökyay
Orhan Şaik Gökyay

Danimarka'da İlköğretim Raporuna Ek

Mecburî Tahsil Çağı ve Müeyyideleri:

1937

İlköğretim hakkında 18.Mayıs.

1952 tarihli ve 160 numaralı kanunun 43.üncü maddesine göre ve 4.haziran.1947 tarihli kanuna göre,bir ders senesinin başlangıcı olan tarihte yedi yaşına basmış olan çocuklar okula devama mecburdurlar. Mecburî Tahsil Çağı,ders senesinin sonunda on dört yaşını bitirmiş olan çocuklar için nihayete rmetedir.

Ders senesinin başı ve sonu,her Mahalli İdare için,o Mahalli İdarenin okul planında tesbit edilir.Esas kaide ders senesinin 1.nisandan 31.marta kadar devam etmesidir;fakat Kopenhag'da ve başlıca büyük şehirlerin bir kısmında ders senesi 1.ağustostan 31.temmuza kadardır.

Müeyyideler:

Bir çocuk meşru bir mazereti olmaksızın okula devam etmezse ve Mahalli İdarenin Eğitim Komitesi çocuğun devamsızlığından dolayı şikayet etmeye bir sebep mevcut olduğuna kani olursa, Komite,çocuğun okula devamından mesul olan kimseleri,bir beyanda bulunmak üzere,Eğitim Komitesinin huzuruna celbeder.Eğer ana-baba evli olarak beraber yaşıyorlarsa,her ikisi de davet edilir.

Bu toplantıda mesele,Eğitim Komitesinin kararına göre,ya adli bir takibata hacet kalmaksızın,yahut bir ihtarla,yahut ta mesul kimsenin,çocuğun devam etmediği her gün için çocuk başına bir kurona para zezasına çarpılmasıyla kapanır;bu ceza suçun tekerrürüne göre çocuk başına her devam etmediği gün için üç kurona kadar artırılır.

Eğitim Komitesinin kararı kat'îdir ve herhangi daha yüksek bir makam nezdinde temyiz edilemez.

Eğer bir çocuk,kız veya erkek,okul saatleri içinde bir ticaret işinde çalıştırıldığından dolayı okula gelmiyorsa,o zaman Eğitim Komitesi,işverenlerle İşçiler Arasındaki Kanunî Münesabete dair 6.mayıs.1921 tarihli ve 343 sayılı kanun hükümlerine göre meselenin polise havalesine karar verebilir.Bu kanunun 19.uncu maddesine göre okul çağındaki çocukların ders saatleri esnasında istih dam edilmemeleri icap etmektedir,ve bu zaman zarfında,kendilerinin okul çalışmalarına ait işler için hazırlanmaları lâzımdır. Kanunun 36.ıncı maddesine göre bu nizamla aykırı hareket,bir polis mahkemesinde 10 kurondan 500 kurona kadar para cezasını müstelzimidir.

Nihayet Eğitim Komitesi,şayet yukarıda zikre ilen para cezaları ve okul disiplin talimatnamaları,çocuğun okula muntazam devamını sağlamazsa Mahalli İdarenin Sosyal Komitesine müracaat edilebilir. Vahim hallerde Çocukların Himayesine ait 20.mayıs.1933 tarihli ve 181 numaralı kanun hükümleri tatbik edilebilir.

İlkokul Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi:

İlköğretim öğretmenleri

seminerlerde yetiştirilmektedir.Bu seminerlerden bu gün Danimarka'da 8 resmî ve 16 hususi seminer vardır.Umumiytle bu seminerlerde tahsil dört senedir,fakat kolleji bitirmiş olanlar için ayrı sınıflar vardır ve bunlarda tahsil müddetin iki buçuk yıldır.

Bu iki tip seminerden başka Halk Okulu sistemindeki hazırlayıcı okulların öğretmenlerini yetiştirmek için 3 üç seminer daha vardır. Bu okullar on yaşından aşağı olan çocuklara almaktadır.Bu son tip seminerlerden bir tanesi resmî,iki tanesi de hususidir.Burada eğitim ve öğretim iki sene sürmektedir.

İlkokul öğrencilerine yapılan yardımlar,kitap,ders malzemesi ve saire nelerdir?

Mahalli Halk okullarında kullanılan bütün ders malzemesi öğrencilere iare edilir ve parası Mahalli İdareler tarafından ödenir. Hususi okullarda ders ücreti,kitaplar ve saire veliler tarafından tediye edilmektedir.

İlköğretime ayrılan senelik tahsisatın miktarı nedir?

İlköğretim için sarfedilen senelik paranın miktarına ait rakamlar vermek mümkün değildir,çünkü Mahalli İdarelerin ortaöğretime ayırdıkları tahsisat ta buna dahildir ve bunları ayırmak kabil olmamaktadır. Bütün okul çağındaki çocukların devam ettiği okullar için merkezin ve Mahalli İdarelerin ayırdığı para yekünü 1951/52 yılında 413 milyon kurondur.

2)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 089-124/48

ayırarak

İlköğretim bütçesinden okul binalarının inşasına, tamirine ve geliştirilmesine ayrılan paranın miktarı nedir?

İlköğretim bütçesinden okul binlarına tahsis edilen parayı mümkün değildir.

İlköğretim masraflarını karşılamak için ayrı bir vergi var mıdır?

Hayır.

Bütün memlekette kaç resmî ilkokul vardır? Bunlarda kaç öğrenci ve kaç öğretmen bulunmaktadır?

(İmtihansız) resmî ilkokulların sayısı 1951 sonunda 3413 olup bunlarda 440709 öğrenci ve 12694 öğretmen bulunmaktadır.

Bütün memlekette kaç hususi ~~okul~~ ilkokul vardır? Bunlarda kaç öğrenci ve kaç öğretmen bulunmaktadır?

(İmtihansız) hususi ilkokulların sayısı 1951 senesi sonunda 239 olup bunlarda 11901 öğrenci ve 733 öğretmen vardır.

Öğrenci başına düşen senelik masraf ne kadardır?

İlköğretimde öğrenci başına düşen masrafı tayin etmek, bunu ortaöğretim masrafından ayırmak kabil olmadığı için, mümkün değildir. Öğrenim çağındaki çocukların d vâm ettiği okullarda öğrenci başına düşen masraf 1951/52 yılında, senede 744 danimarka kuronudur.

İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi

O. Şaik Gökyay
Orhan Şaik Gökyay

Not: Danimarka'da ilköğretim hakkında topluca bir bilgi veren bu yazı, Danimarka Milli Eğitim Bakanlığının 1951 de neşrettiği " Survey of Danish Elementary, Secondary, And Further (Non-Vocational) Education" adlı İngilizce broşürün, ilköğretime ayrılan bölümünün tarafımdan aynen tercümesidir. Maalesef, Danimarka'da ilköğretim hakkında İngilizce yazılmış olan bu küçük kitaptan başka, diğer dillerde, Almanca veya Fransızca yazılmış bir kaynak yoktur. 1951 de neşredilmiş olan bu broşürde bile hâlâ 1948 istatistiklerine başvurulması, bu gün istenen rakamlara karşılayacak bir istatistik bulunmadığına açık bir delildir. Bu sebeple ilköğretim konusunda gerekli bazı istatistikler eksik kalmaktadır.

Kendilerinden malûmat alacağımı ümit ettiğim resmî veya hususî kimseler, mesela Danimarka Elçiliğinin Basın ve Kültür ataşesi, yahut bazı profesörler ki Danimarkalıdırlar - bu küçük eseri tavsiye etmişlerdir. Bununla beraber eksik olduğunu bildiğim noktaları tamamlama imkânı bulur bulmaz ayrıca bildirileceği tabiidir.

I. İdare

Danimarka'da resmî ilköğretim müessesesi bir belediye müessesesi olup hükümet tarafında yardım görmektedir.

Belediye idaresinde en yüksek yetkili öğretim makamı Belediye Meclisidir, bu makam diğer makamların kontrolü altında olmayan bütün meseleleri halletmek mevkiindedir, ve 18. Mayıs, 1937 de çıkan ilköğretim kanunu ile tayin ve tesbit edilen çerçeve dahilinde, belediyeler içinde ilköğretim sisteminin planlaşmasında tam ve kat'f bir nüfuzu vardır.

Okul faaliyetlerinin idare ve murakabası salâhiyeti her belediyede münhasıran belediyenin EĞİTİM KOMİTESİNE, yahut ta her okulun idare heyetiyle müşterek olarak Eğitim Komitesine verilmiştir. Umumiyetle Belediye Meclisi bu iki tarz murakabadan hangisinin kabul edilebileceğine karar verebilir. Hâlen, her okul bölgesinde öğrencilerin ebeveyni, bunlardan muayyen bir kısma arzu ettiği takdirde, bir İdare Heyetinin kurulup kurulmaması meselesinde reye müracaat edilmesini talep eder, ve kurulması lehinde bir ekseriyet olduğu takdirde bir İdare Heyeti teşkil edilir.

Eğitim Komitesi âzalarına Belediye Meclisince tayin edilir ve Komitede her okul bölgesindeki ana-babaların temsil edilmesine dikkat edilir.

Âza sayısının okul sayısından bir fazla olması lâzımdır, bununla beraber âza adedi beşten aşağı ve on beşten yukarı olamaz.

Okulun cesametine göre, İdare Heyetinin üç yahut beş âzadan mı müteşekkil olacağına Belediye meclisi karar verir. Azadan bir tanesi Eğitim Komitesi tarafından tayin edilir, diğerleri öğrencilerin ebeveyni tarafından intihap edilir.

Eğitim Komitesi ve İdare Heyeti okutulan dersleri, öğretmenlerin resmî vazifelerinden çıkarılmalarına murakabe eder, okul planını ve müfredat programını teklif eder ve okulun günlük hayatına ait muhtelif meselelerde nihai karar alır.

Bunların, daha yüksek bir karar makamı tarafından karara bağlanmadan önce bütün eğitim işleri üzerinde mutalaalarına beyan etmek hakları vardır.

Eğitim Komitesi ile İdare Heyeti arasındaki işlerin ayrılmasında ehemmiyetle dikkate alınması icap eden nokta, birincisinin Belediye Okul Sistemi ile ilgili bütün meseleleri ele alması, ikincisinin ise yalnız tek tek okulların meseleleriyle meşgul olmasıdır. Mahalle papazının, peskoposun muvafakati ile, mahallesindeki okulların din derslerinde bulunmak hakkı vardır, fakat murakaba vazifesi yoktur.

Her okulun başöğretmeni okulun idaresinden ve onun günlük işlerinden mesuldür.

Köy okullarında müdürler, baş öğretmenlerdir. Bununla beraber umumiyetle bunlar diğer öğretmenler tarafından verilen dersleri murakaba etmekle mükellef değildirler.

Bir Belediye okulunun okul üfettişi adı verilen başöğretmeni okulu idare eder ve diğer öğretmenler tarafından verilen dersler de dahil okulun bütün faaliyetlerini murakaba eder.

Okulun bütün öğretmenler heyeti, talim heyeti Öğretmenler Meclisini teşkil eder. Bu meclis okulla ilgili bütün meselelerin istişaresi ile vazifelidir.

Bir şehrin bütün okullarının öğretmenleri müşterek bir heyet teşkil eder ve belediye hudutları dahilinde umumi eğitim meselelerinde kendilerine düşen bir salahiyetleri vardır.

Öğretmenler heyetinin başkanı ve okulun başöğretmeni rey salahiyeti olmamakla beraber İdare Heyetinin toplantılarına, öğretmenlerin tayini bahis mevzuu olmadıkça, iştirak ederler. Müşterek Eğitim başkanı, öğretmenlerin tayini müzakere edilmeyen Eğitim Komitesi toplantılarında bulunur.

Şehirlerde okullardan birinin başöğretmeni ekseriyetle Eğitim Komitesinin kâtihi gibi iş görür ve okulların idaresine yardım eder, bunun adı Belediye Okul Müfettişidir.

Büyük Belediyelerde ekseriyetle bir Eğitim Müdürü vardır. Bu, bütün eğitim sisteminin idaresine memurdur. Fakat bunun terbiyevî değil sadece idarî vazifeleri vardır. Müşterek Heyetin başkanı gibi Eğitim Müdürü de rey hakkı olmaksızın Eğitim Komitesinin toplantılarına iştirak eder. Şehir Belediyeleri eğitim bakımından doğrudan doğruya Millî Eğitim Vekâletinin kontrolü altındadır ve Vekâlet tarafından verilecek bütün eğitim meseleleri Belediye Meclisi tarafından doğrudan V kâlete arz edilir.

Köy bölgeleri, Vilâyet Okul Müdürlüğünün (bu tabir bizdeki Millî Eğitim Müdürü karşılığıdır) murakabası altındadır. Bu müdürlük vilayetin en yüksek idare âmiri olan vali ile Vilâyet Meclisi Azaları arasında seçilmiş dört kişiden müteşekkildir.

Okul Müdürlüğüne Vilâyet Eğitim Müşaviri yardım eder. Bunun tayininde, bir resmî okulda ilkokulda öğretmen olarak en az on yıl hizmet etmiş olmak şarttır. Okul Müdürlüğü köy bölgelerinin okullarında başkontrol vazifesini görür ve bir çok eğitim işlerinde karar sahibidir. Bu müdür, Köy Meclisleri ile Vekâlet arasında bütün eğitim meselelerinde irtibat vazifesini görmekte ve Vekâlete arz edilmeden önce bu neviden meseleler üzerinde mütalaasını beyan etmek mevkiindedir.

Millî Eğitim Vekâleti Eğitim hususunda bir merkezi makamdır ve bütün Mahallî İdarelerin tabi olacakları bütün talimatnameleri, Eğitim Kanunu ile kendisine verilmiş olan salahiyetlere dayanarak tanzim eder. Mahallî İdarelerin kararları, bir kaide olarak, Vekâlet nezdinde temyiz edilebilir, Vekâlete hükümetin muhtelif Eğitim Müşavirleri yardım eder.

Kopenhag Belediyesinin kendi okul sistemi üzerinde geniş bir muhtariyeti vardır. Şehir Meclisi tarafından tayin edilen Kopenhag Okul Müdürü, okulların idaresinde, normal olarak, Vekâletin haiz olduğu başlıca haklara sahiptir. Okul müdürlüğüne bir Eğitim Müdürü ve üç müdür muavini yardım eder.

Bir Belediyenin eğitim sisteminde okul planının büyük bir ehemmiyeti vardır. Bu plan okul bölgelerinin sayısını ve onların mesahasını, okulların teşkilâtını, bunların bir imtihan şubesi bulunup bulunamayacağını, öğretmenlerin sayısını, öğretmenlerin ehliyet ve terfilerini, ve ders yılının başlayacağı tarihi tesbit eder.

Okul planı Eğitim Komitesinin raporlarına istinat ederek Belediye Meclisi tarafından tanzim edilir - köy bölgelerinde ise Vilâyet Okullar Müdürlüğüne - ve Vekâlete arz edilir ve Vekâletin tasdikı olmaksızın meriyete giremez. Okul planı bir belediye hudutları dahilindeki bütün okulları içine alır. Her okul için bir eğitim planı çizilir. Bu plan muhtelif okullarda verilen bilgiler ve öğretilen dersler hakkında teferruatla kaideleri, varılacak yıl hedefi ve tatil plânına ihtiva eder.

Verilecek bilginin planları köy bölgelerinde Vilâyet Okullar Müdürlüğüne, Belediyelerinki de Vekâletçe tasdik edilmek lâzımdır.

Danimarka'da resmî ilköğretim 1814 te neşredilen talimatnamelerle kurulmuştur. Bunlara göre ilkokullar belediyesi olan bütün şehir ve kşabalarda kurulacaktı ve 7 yaşından 14 yaşına kadar mecburî mecburî bir tahsil çağı kabul edilmişti. Çıkarıldıkları zaman için mutata olmayan bir ileri görüşün delilini veren ve aşağı tabakalarca da sıcak bir alâka gören bu talimatnameler, bu gün yürürlükte e olan İlköğretim Kanununun neşredildiği 18. mayıs. 1937 tarihine kadar Danimarka okul mevzuatının temeli olmuştur.

Bu kanun resmî ilköğretimin gayesini şu şekilde ifade etmektedir: " çocukların tabii kabiliyetlerini teşvik etmek ve onları inkişaf ettirmek, onların karakterlerini takviye etmek ve onlara faydalı bilgiler vermek." Milli Eğitim Vekâleti sonradan, 21. Mayıs. 1941 de eğitimin gayeleriyle ilgili olarak daha teferruatlı direktifler vermiştir: " Eğitim çocukların ahlak ve hristiyanlık faziletlerine karşı duygularını kuvvetlendirmelidir, onlara insan hayatına ve tabiata hürmet telkin etmelidir, yurtlarını sevmeyi, ocaklarını, milletlerini, ve memleketlerini sevmeyi, başkalarının fikirlerine yer vermeyi, milletler arasındaki birliği ve iskanidinavya milletleriyle dostluğu takdir etmeyi öğretmelidir, böylece okul, çocuklara idealler aşılacak hususunda yardım etmelidir, kendilerine hayatta gayeler arayıp bulmalarına, konuşmalarında ve hareketlerinde ciddiyet ve samimiyete riayet etmelerine, vazife hislerine kuvvetlendirmeye yardım etmelidir. Sağlam bir disiplin sayesinde iyi hareket etmeyi ve nizam hissini öğrenmelidirler."

Kanunun I. inci maddesinde dinî öğretimin Devlet Kilisesinin Luter mezhebine göre yapılması lüzumu ifade edilmiştir. Din öğretimi bütün resmî ilkokullarda mecburi bir derstir, fakat ebeveyn isterse çocuk bu dersten muaf tutulabilir. Aynı suretle bir öğretmen din derisi okutmayı istemezse o da bundan muaf tutulabilir.

Mecburî tahsil çağı 7 den 14 e kadardır, mecburî okul süresi yedi yaşını bitirmiş olan çocukların okula devamı ile başlar ve çocukların on dört yaşını tamaladıkları ders yılı ile nihayet bulur.

Ana okulları ilkokulların yahut belediye okul sisteminin bir parçası değildir. Bu ana okulları ya belediyeler tarafından ayrı bir müessese olarak yahut ta hükümetten yardım gören hususî teşebbüsler tarafından idare edilir.

a. Belediye Okulları

1) Mezuniyet imtihanı şubeleri olmayan Belediye Okulları.

Sınıflarda öğrencileri sonunda bir imtihana tabi tutulmayan bir belediye okulu dört yıllık bir Grundskole (İlkokul) ve üç yıl Hovedskole (ilkokul sonrası) yi ihtiva eder.

Yedi senelik okul devresinde verilecek derslerin yekûnu saati 6480 olmalıdır, ve bunların ilkokul sonrası sınıflarında ders saati yekûnu senede en aşağı 1200 saat olmalıdır. Böylece bir ilkokulda, kanunun asgarî talepleri yerine getirildiği takdirde, senede 720 saatten fazla derse lüzum yoktur.

Bir ders haftası altı gündür ve hususî bir hafta sonu tertibi umumî değildir.

Ders saatleri ilk iki senede dört saati, ertesi ikiz senede beş saati ve geri kalan son sınıflarda günde altı saati tecavüz edemez.

Ders senesi kırk hafta olarak hesaplanır, fakat ders saatlerinin sayısı doldurulmuşsa bu kaidenin dışına çıkılabilir.

Bir şehir okulunda bir sınıfın ortalama öğrenci mevcudu 33 ü, bir köy okulunda 35 i geçemez, son sınıf mevcudunun 30 dan fazla olmaması şartı müstesna, her sınıftaki öğrenci mevcudunun mutlak azamiyi doldurması emredilemez.

Müfredat programı umumî ilk okul derslerini ihtiva eder: 1) sözlü ve yazılı danimarka dili, 2) yazma, 3) hesap, 4) din dersi, 5) tarih, 6) coğrafiya, 7) Tabiat tarihi, 8) jimnastik ve oyunlar, 9) taganni, 10) resim, 11) (kızlar için) dikiş-nakiş.

Bütün bu derslere ilkokulun müfredat programında derece derece yer verilmek icap eder, fakat derslerin bütün serisinin, ilkokulun son sınıfına kadar tamamlanmış olması zarurî değildir.

İlkokul sonrası sınıflarda (Hovedskolen) müfredat programına I2) fizik, I3) erkek öğrenciler için tahta işleri, ve I4) kızlar için ev idaresi dersi de konmuştur.

Bir yabancı dil dersi ilköğretim sınıflarında verilebilir.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/48

2. Meznuniyet imtihanına tabi olan Belediye Okulları.

Şehirlerden çoğu ilkökula bir imtihan şunesi ilâve etmeyi arzu etmektedirler, bu şehirler iki kola ayrılmış bir ilkökul planı kabul ediyorlar, bu okul dört ilkökul sınıfından sonra imtihanlı ortaokul, imtihansız ortaokul deye ikiye ayrılmaktadır. Her ikisi de 11 den 14 yaşına kadar olmak üzere dört senedir, bu suretle mecburî tahsil çağı bir sene artmaktadır.

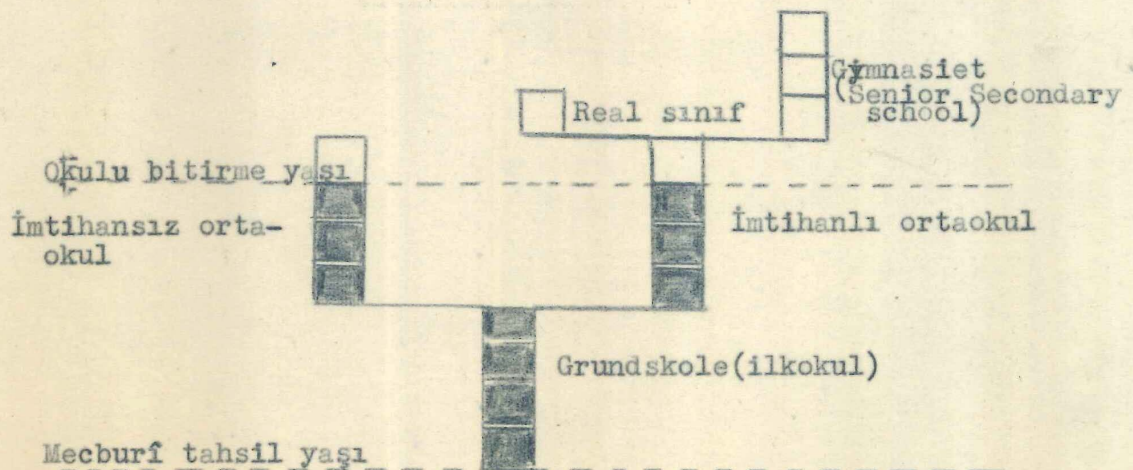
Kanunda bir madde vardır, bu madde bir imtihanlı okulda öğrencilere kitaba saptanmış bir bilgi veren Belediyeleri, nazari bilgilere ve kitaba alakası ve istidadı olmayan çocukları için bir imtihansız okulda iş dersi koymaya mecbur tutmaktadır, yine bu okul da 11-15 yaş arasındaki çocukları alır, bu okullarda öğretim öğrencilerin istikbaldeki pratik faaliyetlerine göre ayarlanmıştır.

İmtihanlı ortaokuldan "Real" sınıfına ve yukarı ortaokula (Gymnasiet) geçilir. Bunlar ilköğretimden sonra gelen ortaöğretim sahasına girer.

İmtihansız ortaokul pratik işe hazırlamak amacını, ve, çırak okullarına, el işlerinde ve ticarete çırak olacaklar için mecburî olan teknik ve ticaret okullarına, keza ihtiyarî okullara, gençlere açık olan yetişkinler okullarına ve akşam okullarına temel teşkil etmek amacını güder. Bu da ilköğretimden ayrı başka bir mevzudur.

İmtihansız okulun, öğrencileri cezbedeceği ve adam kullananların da ortaokuldan yahut Real imtihanı sertifikası almış olanlar kadar bu imtihansız okullardan gelecek çırak öğrencilere de alâka göstereceği tahayyül edilmiştir. Bununla beraber vaziyet böyle olmamıştır. Bütün ticaret adamlarının sordukları şey hakikatte imtihan notları olmuştur, bu suretle imtihansız ortaokullara devam edenler, okulu bitirince alâkâde amele sınıfına katalacaklarla, posta ve mektup işi yapacak oğlanlarla fabrika kızları ve evlerde hizmetçilik yapacak kızlardan ibaret kalmıştır.

Bu güne kadar imtihansız okulların bir başarısızlık olduğu söylenebilir. Fakat hâlâ bu okullarda öğrencilerin sayısı artmakta, gittikçe daha fazla öğrenci, mecburî tahsil çağından sonra okulda kalmaktadır. Şimdiye kadar anlatılan tahsil devresi bir grafikte şöyle gösterilmektedir.

Aralarında Kopenhag'ın da bulunduğu bir çok belediyeler, ilkokulda ancak dört yıl okumuş olan öğrencilerin, imtihanlı okula girmek için kâfi derece e yetişmemiş olduğu fikrindedirler ve bundan dolayı ilkokula bir beşinci yıl ilâve etmişlerdir, bunun neticesi olarak, bu iki şubesiyle ortaokul, 15 yerine 16 yaşına kadar devam etmektedir, "Real" imtihanı 17 yaşında verilir ve Olgunluk imtihanı, yahut daha yukarı okul sertifikası imtihanı deyebileceğimiz Studentereksamen 19 yaşında geçirilmektedir. Binnetice ortaokulda geçirilen son iki yıl mecburî tahsil çağından sonradır.

İmtihanlı ortaokul arzu e en belediyelerin, mecburî tahsil çağından öte bir de imtihansız okul şubesi ilâve etmeye mecbur tutulması gibi, okul bitirme yaşının da aynı zamanda yükseltilmesi sistemin bir za'fı olarak telâkki edilmekte olup bir çok öğrencilerin bu yaşı tamalayınca okulu terketmeleri teşkilatta göze çarpar güçlükler doğurabilir. Onun için kanunda, devam edecek öğrencilerin sayısı 10 u geçmezse imtihansız ortaokulun dördüncü sınıfını açmaya lüzum yoktur, ve bu sınıfa kabul edilen öğrenciler, Eğitim Komitesinin muvafakati olmadıkça ders senesinin ortasında bu sınıfı terkedemezler. Bununlaberaber bu, henüz bu meseleyi halletmiş değildir.

İmtihansız ortaokulun sonunda, isminin de delâlet ettiği gibi, hiç bir imtihan yoktur, fakat ortaokulu tamalamış olan öğrencilere devam ettiklerinedair bir şertifika verilir, bu şertifika öğrencinin elde ettiği bilgi, meharret ve tavruhareketi bakımından umumi bir kanaat verdiği gibi derslerde de onun vukufuna ait tahminleri ihtiva eder: Danimarka dili, aritmetik, yazı ve temizlik.

Bir öğrenci için imtihansız ortaokuldan imtihanlı ortaokula veyahut bunun aksine, geçmek imkânsız değildir, fakat kaide, imtihansız şubeye girmiş olan öğrencinin bütün okul müddetince orada kalmasıdır. Sonradan elverir derecede kifayete sahip olduğunu isbat eder de bir şertifika almak arzu ederse şehirlerin bir çoğundaki belediye imtihan kurslarında kendisi için bir açık kapı vardır, bu kurslar onu iki sene zarfında bir mezuniyet imtihanına sevk edebilir, bu imtihanın adı, en aşağı derecede okul sertifikası imtihanını ifade etmek üzere, Umumi İlköğretim İmtihanı'dır ve danimarka dilinde de Almindeling Forberedelseeksamen'dir. Bu imtihan Real İmtihanına muadil haklar verir, ve bundan başka, iki sene sonra da öğrencinin Studentereksamen (Olgunluk İmtihanı) e girmeye hakkı vardır. Bununlaberaber okulda değil de kurslarda görülen bu derslerin daima muvakkat bir tedbir olarak görülmesi icap eder.

Şehirlerin ekserisi okul bölgelerine ayrılmıştır, herbiri kendi sahasındaki öğrencileri kabul eder. Bununlaberaber bazı defa, öğrenciler için okullar arasında daha serbestçe tevzi edilmektedir. Kanuna göre, ders yılı I nisanda başlar, fakat şehirlerin büyük ekseriyetine ders yılını I. ağustosa kadar geciktirmeye Vekâletçe izin verilmiştir, imtihanlı okullar ders yılını yaz tatilinden sonra başlamayı tercih ederler.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/48

b. Köy Okulu

İlköğretim kanununda şehir okullarından istenenlerin köy okullarından da istenmesi aynen istenmesi bir prensip olarak konmuştur. Bundan dolayı müfredat programı aynıdır, ve okul, yedi seneden ibaret olan mecburî eğitim süresi zarfında, mecmuu 6480 saat olan asgarî tedrisatı yapmak mevkiindedir. Bu saatler, şehir okullarında olduğundan çok daha müsavi şekilde muhtelif yaş guruplarına dğitilabilir, yalnız son üç yaş gurupunun herbirine ayrılan ders saatinin 960 dan aşağı olmaması şarttır.

Her yaş gurupu için bir sınıf ayıracak sayıda kâfi öğrenci olduğu takdirde köy okulu aynen şehir okulu gibidir, şu farkla ki köyde ilkokul (forskolen) üç senedir, ve ilkokul sonrası (Hovedskolen) de dört senedir.

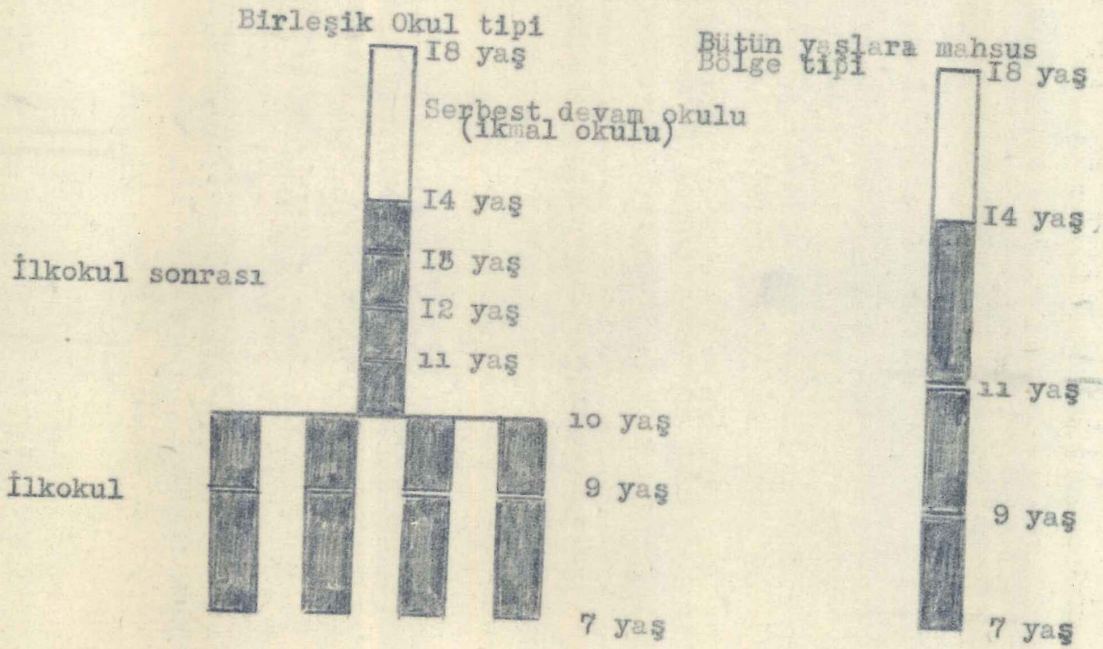
Bununlaberaber, umumi olarak, köy okulunda her yaş gurupu için bir sınıf yoktur, bu yaş guruplarından bir kaçını bir arada okutulur, ve böyle bir okulun bütün sınıfları tam olan bir okul ile mukayese edilemeyeceği tabiidir. Danimarka'da 3283 köy okulundan (not: bu gün, bu broşürün neşredildiği 1951 tarihinde elde mevcut ve I. ocak 1948 tarihindeki istatistike göre) 104 tanesi tek sınıflıdır, 1189 u iki sınıflıdır, 652 si üç, 937 si dört, 175 i beş, 140 ı altı ve 86 sı da yedi sınıflıdır. Bununlaberaber, okul sisteminin hâlen kısmen, 1937 de çıkan İlköğretim Kanununun neşriden önceki şartlara uygun olarak

6)

tanzim edildiği hatırlanmalıdır. Kanunun tamamıyla yürürlüğe girdiği tarihte, yani 27. mayıs. 1950 tarihli kanunda ifade edildiği üzere, 1. nisan. 1958 tarihinde, tek sınıflı okulların sayısı büyük miktarda azalacaktır, iki sınıflı okullar üçe çıkarılacaktır, dört sınıflı okullar, eğer öğrenci sayısı az ise üç, değilse beş sınıflı olacaktır, altı yahut yedi sınıflı okulların sayısı artacaktır. Çünkü ilköğretim kanunu ilâve ders saatleri istemektedir, bu da daha başka sınıfların ayrılmasını ve talim heyetinin artmasını icap ettirecektir.

Ders yılının süresi bakımından köy okulu da şehir okulu gibidir, müfredat programları da aynıdır.

Köy mntakaları okul bölgelerine ayrılmıştır ve hiç bir öğrencinin okula gitmek için 3.5 kilometreden daha uzun bir mesafeye yürümemesi bir kaidedir. Bu mesafe küçük yaşta çocuklar için 2.5 kilometredir. Bundan dolayı küçük yaşta çocuklar, üç senelik, kendin de n d i n e y e t e n (self-contained) bir hazırlayıcı okula gönderilirler, burada bunlar hazırlayıcı bir kadın öğretmen tarafından ders görürler. Mütteaddit hazırlayıcı okulların öğrencileri üç sene sonra aynı esas okula nakledilirler. Bu M e r k e z okulları, yahut B i r l e ş i k okullara Gimnasium'lar verilmiştir ve teknik malezme ve tesisat hazırlayıcı okullarda lâzım değildir. Modern köy okulları grafikte aşağıdaki şekilde gösterilmektedir:

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/48

Köyde, ders yılı normal olarak 1. nisan'da başlar, ders yılının işlerin en çok olduğu mevsim olan ilkbaharda sona ermesi şayanı arzudur.

Derslerin muhtevası, yahut öğretim metotları bakımından resmî talimat verilmemekte ir. Milli Eğitim Vekâleti 21. mayıs. 1941 de gönderdiği bir tamimle, verilen hedefe ulaştırdığı müddetçe, öğretimi muayyen bir yol üzerinde yürütmek için bir teşebbüste bulunmayacağını tasrih etmiştir. Bu sebeple, okul tahsilinin sonunda ne elde edilmesi lazımgeldiğine dair umumî mutallarda bulunmuştur ve Milli Eğitim Vekâleti kanunun çerçevesi içinde ilköğretimin teferruatla planlanması hususunda hiç bir direktif vermemiştir. Bunun neticesi olarak öğretmenlerin öğretim metodu bakımından tam bir serbestiye sahiptirler.

Bu köy okulları için olduğu kadar şehir okullarının imtihan-sız şubeleri için de caridir. Diğer taraftan ise imtihanlı okullar için teferruatlı emirler ve talimatnameler çıkarılmıştır.

Bununla beraber 1942 de Vekâlet, bu okullar için Milli Öğretmenler Birliği mümessillerinden, Öğretmen Koleji ve hükümetin Eğitim müşavirinden müteşekkil bir komite tarafından hazırlanmış tavsiyeleri ihtiva eden bir elkitabı neşretmiştir. Ders müfredat programlarını hazırlar ve öğretim planlarını tertip e erken Eğitim Komiteleri ve öğretmenler tarafından bu elkitabına müracaat edilmektedir.

Köy okuluna 14-18 yaş arasındaki öğrenciler için bir Devam sınıfı (Continuation Class) ilâve edilir. 15-18 yaş arasındaki çocuklardan on beş tanesinin ebeveyni isterse ve Eğitim Komitesi de tavsiye ederse bu sınıfın açılması lâzımdır. Bu sınıf daima ihtiyarîdir ve 360 ders saatinden ibarettir; bu sınıfın gayesi, başlıca öğrencileri ameliî hayata hazırlamaktır. Bu sınıfların açıldığı bölgelerde dersler ekseriyetle kışın öğleden sonra verilmektedir.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/48

c. Köy Okulları Öğrencilerine Bahsedilen Daha Yüksek Öğrenim Kolaylıkları

Eğer bir köy okulu imtihanlı ve imtihansız şubeler açılacak kadar büyük ise böyle bir tertip yapılır ve köy okulu bir şehir okulu gibi teşkilatlandırılabilir. Fakat umumiyetle öğrencilerin sayısı böyle şubelerin açılmasına müsait olmayacak kadar azdır ve dördüncü yahut beşinci okul yılının sonunda öğrenciler en yakın şehirlerden birinde bir imtihanlı okula girmek çaresini aramağa mecburdur. Bununla beraber bir çok ebeveyn, isterse otobus veya tirenle günübirlik gidip gelinecek bir yol olsun, 11, 12 yaşlarındaki çocuklarına yabancı bir şehire göndermenin şiddetle aleyhindedir. Bunlar imtihanlı okuldaki tahsili geri bırakmaya ve çocuklarına köy okulunda bir kaç yıl daha fazla tutmayı tercih ederler.

Daha eski tip bir "Real" imtihanının, yani Umumi İlköğretim İmtihanı'nın, bundan dolayı asıl "Real" imtihanının yanında idame ve muhafaza edilmesine müsaade edilmiştir. Bu iki tip imtihan arasındaki fark şudur: Asıl "Real" imtihanı, öğrencinin dört sene ortakulda ve bir sene "Real" sınıfında müfre at programının tamamını görmüş olmasından dolayı, yalnız son sınıf derslerinden yek öğrenciyi yokladığı halde Umumi İlköğretim İmtihanı bütün okul müfredatına şamilidir. Öğrencilerin bu imtihana üç, belki de Umumi İmtihana hazırlaya dört senelik bir "Real" okulda iki yıl okuduktan sonra girmelerine müsaade edilir ve böylece köy okulunda 13 yahut 14 yaşlarına kadar kalabilirler.

Yukarıda zikredilen Devam Sınıfı pek müteammim olmadığı halde - halk Umumi Akşam okulunu, yahut bir şeye eli yatanlar için olan Gençlik okulunu tercih etmektedir, bunlar daha serbest şahaların eğitimini yapmaktadırlar - köy okuluna Umumi İlköğretim İmtihanına hazırlayan bir kurs ilâve etmek fikri ve umumiyetle bu hazırlığın iki senede olmasının istihdaf edilmesi büyük bir alâka uyandırmıştır. Bu kursa, eğer öğrenci ilkokulda İngilizce, alamanca ve matematik yani aslında ilkokul müfredat programına dahil olmayan dersleri okumuşsa, d v a m edebilir. Kanuna göre köy okulu müfredat programına yalnız bir tek yabancı dil dersi konabilir, bunda da bu dersin sınıfa bir seneye mahsus olarak konması mukakkak şarttır. Eğer ders saatlerinin sayısı, asgarî miktarı olan 960 saati dolduruyorsa o zaman yabancı dil dersi konamaz. Bunun sebebi ilkokulun Prensipl olarak asıl dersler üzerinde temerküz etmesi icap ettiğidir ve imtihanlı okulda okunan dersleri böyle bir gelişme derecesine vasil olup ta esas derslerin tatminkâr bir şekilde elde edilmesine kadar okunmamasıdır.

Bununla beraber, yalnız bir yabancı dil okumuş ve matematik görmemiş olan bir öğrenci için iki senede İlköğretim imtihanına hazırlamak güçtür, bundan dolayı Vekâlet, köy okul programına ikinci yabancı dilin ve matematik derslerinin konmasını ancak yukarıda zikredilen ders saati adedini 1200 e çıkaran okullarda ve yalnız İlköğretim imtihanına girmeyi iyice aklına koymuş olan öğrenciler için tasvip etmiştir.

Bununla beraber, köy bölgelerinin çoğu okul sistemlerine bir İmtihanlı okul yahut bir İmtihan Kursu ilâve etmeyi istemektedirler, bundan dolayı böyle bir imtihansertifika isteyen çocuklar için yapılacak şey en yakın şehirde bulunan bir imtihanlı okula girmektir. Mesafelerin kısalığı ve kolay münakale vasıtaları dolayısıyla Danimarka'da bu, büyük bir güçlük doğurmamaktadır. Bundan başka köy bölgelerinde bazı hususi imtihan okulları da açılmış bulunmaktadır.

Okul binalarının Mahallî İdareler tarafından hazırlanması icap eder, bu idareler bu binaların bakım, aydınlatma ve temizleme masraflarını da öderler. Keza Mahallî İdarelerden bütün öğrenim malzemesini ve öğrencilerin kullanacağı ders eşyasını ve saireyi tedarik etmeleri de istenir. 12 yaşından yukarı çocukların devam ettiği okulların bir banyo ve değişme odasıyla bir jimnazyumu olması mecburîdir, ve jimnastik dersinden önce bütün öğrenciler, pek küçük olanlar müstesna, jimnastik elbisesi giymeye mecburdurlar; bu elbiseler, öğrencilerin ebeveyni istediği takdirde, okulca tedarik edilir.

Bir marangoz atelyesi ve mutfak ta bulunması mecburîdir, fakat bunların her okulda bulundurulması şart değildir. Eğer kâfi geliyorsa, bunlar şehirl okullarından birinde kurulur, diğer okulların öğrencileri haftada bir defa bu okula giderek, oğlanlar marangozluk, kızlar da aşçılık dersi görürler.

Mahallî İdareler, 18. Mayıs. 1937 tarihli Kanuna göre okul binaları ile tesisatına air masrafların o/o 60 ını hükümetten alırlar.

Köy okullarında öğretim heyetel için ev bulundurulması bulundurulması kaidedir.

IV. Ö Ğ R E T M E N L E R

İlkokul öğretmenleri Öğretmen kolejlerinde yetiştirilir, bu kolejlerden sekiz tanesi resmî hükümet müessesidir, on iki tanesi hususîdir, fakat hükümetten yardım tahsusu alırlar. Hususî öğretmen okullarında öğrencilerden ücret alınır; resmî öğretmen okulları parasızdır.

Öğretmen okulları dört senedir. Okula girmek için bir giriş imtihanı geçirmek şarttır; bu imtihanda ortaokulda aranandan bir dereceye kadar daha fazla bilgi istenir. Fakat bunda yabancı dil, yahut fizik yoklamaları yoktur.

"Real" imtihanını, iyi derecede geçirmiş yahut Olgunluk imtihanını (Studentereksamen) vermiş olanlar Öğretmen kolejlerine, bir giriş imtihanı geçirmeden kabul edilebilirler, Olgunluk imtihanını iyi bir derece ile vermiş olanlar doğrudan ikinci sınıfa girebilirler ve bunlar öğretmenlik sertifikasını üç senede alırlar. 1948 de öğretmen kolejlerine giren 658 öğrenciden 37 si olgunluk imtihanını vermiş, 343 ü Real imtihanını geçirmiş, Olgunluk imtihanını çok iyi derecede başarmış olan 66 öğrenci de doğrudan ikinci sınıfa kabul edilmiştir.

Öğrencilerin-bu-günkü Öğretmen sayısının bu günkü azlığı dolayısıyla, Olgunluk imtihanını iyi derecede vermiş olan öğrencilere, öğretmen okulunu iki buçuk senede bitirmek imkânı verilmiştir. 1948 yılında bu şekilde 240 öğrenci kabul edilmiştir.

Son iki senede öğrenciler, öğretmen kolejlerine bağlı bir ilkokulda tatbikat görürler.

Bir tek yabancı dil - İngilizce yahut İspanyolca - öğretmen kolejlerinde mecburî derstir, ikinci bir yabancı dil dersi de verilebilir, bu dersten fazladan bir imtihan geçirilebilir, fakat bu, öğretmen kolejlerine girmeden önce imtihanlı okullardan birinden iyi bir netice alarak geçmiş olan öğrencilere mahustur ve bu ders sertifikası almış olan öğretmenleri, imtihanlı okullarda yabancı dil öğretmenliği yapabilmek üzere hazırlar.

Hazırlayıcı okullardaki kadın öğretmenlerin yetişmesi iki senelik bir zamana bağlıdır. Bunlara girmek, asıl öğretmen kolejlerinde istenen giriş imtihanından daha az şümüllü bir imtihan geçirmeye bağlıdır. Son imtihan yalnız tatbikat dersindedir. Hazırlayıcı okul öğretmenleri ancak 10 yaşından aşağı olan çocukları okutabilirler.

Öğretmen olacak öğrenciler için en küçük yaş 17 dir, yalnız kız öğrencileri alan hazırlayıcı okullardaki öğretmenler-i öğrenciler için bu yaş 18 dir, demek ki son imtihanda öğrencinin yaşı 21 dir, hazırlayıcı okullardakinin de 20 dir. Bununla beraber 25 yaşından aşağı olan hiç kimse başöğretmen tayin edilemediği gibi tek öğretmenli bir okula da verilemez.

Köy okullarındaki münhaller Okul Müdürlüğü tarafından, şehir okullarındakiler de Şehir Meclisi tarafından ilan edilir. Eğitim Komitesi, tayin salahiyeti olan makamın, aralarından birini intihap edeceği üç namzet ayırır. Eğitim Komitesi bunlardan birini ittifağı a

9) tayin ederse, o namzedin ,gerekli evsafı haiz olmak şartıyla, tayini mecburîdir.

Tayin salahiyeti olan makam, köy bölgelerinde Okul Müdürlüğü, şehirlerde Belediye Meclisidir. Bununla beraber tayinlerin Vekâletçe tasdik edilmesi lâzımdır.

Belediye okullarının başöğretmenleri (Skoleinspektorer) Vekâletin teklifi üzerine kiral tarafından tayin edilir. Bir başöğretmenlik için mevcut namzetler arasından Eğitim Komitesi beş kişi ayırır, Vekil bunların arasından birini seçer.

Öğretmenler tayin salahiyeti olan makam tarafından, bedence za'fları dolayısıyla emekliye ayrılmadıkça, işlerinden çıkarılır, yahut talep vukuunda vukubulmadan vazifelerinden uzaklaştırılır ki bu halde bunların azli Milli Eğitim Vekâletinin salahiyetine dahildir.

Bir öğretmenle ebeveyn arasında bir anlaşmazlık vukuunda ve Eğitim Komitesiyle Belediye Meclisinin, her iki heyet azalarının dörtte üç ekseriyetinin, öğretmenin vazifesinden uzaklaştırılması hususundaki reyleriyle, mesele Validen, Vekâlet tarafından tayin edilmiş bir mümessilden ve Belediye Meclisi tarafından seçilmiş diğer bir mümessilden müteşekkil bir komite tarafından soruşturulur. Eğer bunlar öğretmenin işten çıkarılmasını reddederlerse öğretmen vazifesinde kalır. Eğer bunlar şikâyetin, öğretmeni vazifesinden bırakmanın doğru olmayacağı şeklinde esaslı olduğunu görürse o zaman yak öğretmen azledilir, yahut ta bir emeklilik tahsisatı ile (esasında kendisi bu işi anlaşmazlıktan mesul değilse), yahut ta mutad emekli aylığı ile vazifesinden uzaklaştırılır.

V. Hükümetin Tahsisat Yardımları

Hükümetin ilkokullara yaptığı yardım, öğretmen aylıklarına ve emekli maaşlarına, buna ait masrafların ortalama yarısını varan bir meblağ dahilindedir. Bundan başka hükümet Okul Müdürlüğünün idare masraflarının yarısını ve Vilayet Eğitim Müşavirlerinin aylıklarına ve sairini verir.

1951/52 malî yılında resmî ilkokullara hükümetin tahmin edilen yardımı 106 milyon danimarka krunudur.

VI. İ s t a t i s t i k l e r

1. Ocak, 1947 de 427.341 öğrenci resmî ilkokullara devam etmiştir. Belediyeye, hükümete air ve hususî ilkokullardaki öğrenci mevcudunun yekûnu 481.395 dir.

İlkokul öğrencilerin 384.801 i imtihansız sınıflarda, 42.450 tanesi de imtihanlı şubelerin sınıflarında idiler.

222 şehir okulu, 3410 da köy bölgeleri okulu vardır. Bundan başka Kopenhag'da 100 okul vardır. Umumi yekûn 3732 dir.

Öğretmen sayısı:

Şehirlerde	2511 erkek öğretmen, 1587 kadın öğret.
Köy Bölgelerinde	5075 " " " " , 2927 " "
Kopenhag'da	1806 " " " " , 1667 " "
Yekûn	9392 " " " " , 6181 " "

Ve umumi öğretmen sayısı 15.537 dir, hususî ilkokul öğretmenleri ile yardımcı öğretmenler ilkokul öğretmenlerinin bu yekûnuna dahil değildir.

B. Hususî İlkokullar

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/48

Hususî İmtihan okullarından başka, Danimarka'da müteaddit hususî imtihansız ilkokullar da vardır (Friskoler).

Danimarka Teşkilatı Esasîyesine göre ebeveyn çocuklarını bir resmî ilkokula göndermeye mecbur değildirler, fakat çocuklarının resmî ilkokullarda gösterilen Eğitimden daha aşağı bir tahsil görmelerini görmemelerine dikkat etmeye mecburdurlar.

Hususî ilkokullar, menselerini umumiyetle ayırdedici dinî yahut pedagojik kanaatlere borçludurlar. Bunların durumu tamamiyle serbesttir ve bir kaide olarak Mahallî salahiyet makamları tarafından muvazaf edilmezler, fakat kendi müfettişlerini seçebilirler, lâkin bu müfettişin vazifesi yazılı veya sözlü danimarka dili, yazma ve hesaba tatmin edici olup olmadığını görmekten ibarettir. Resmî ilkokulun diğer derslerinin de okutulması mecburidir, fakat bu derslerin kalitesinden yalnız başöğretmen mesuldür.

Bu okullar hatırısayılır bir tahsisat alırlar, bunun miktarı masraflarının o/o de sekseni kadardır. 1948 de köy bölgelerinde 177 hususî ilkokul mevcut olup bunların 5860 öğrencisi vardı. Taşra şehirlerinde 2333 öğrencisi bulunan 38 hususî okul ve Kopenhag'da 1905 öğrencisi bulunan 13 ilkokul vardı, bunların yekûnu 228 okul olup umumî öğrenci yekûnu da 10.098 dir. Yakınlarda çıkan Hususî İlkokul Kanunu (12. Temmuz. 1946), tahsisatın miktarını, daha önce yukarıda verilen rakamlardan çok üstüne çıkarmıştır ve okulların sayısı ile bunlarda okuyan öğrencilerin mevcudunun da gelecek sene daha çok artacağı beklenebilir.

İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi

Orhan Şaik Gökyay
Orhan Şaik Gökyay

İngiltere, Galya ve İskoçyada
OKULLAR

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 259-124/49

"Hükümetin Meclise getirdiği bütçe tahminlerini tetkik ve bunların mevcut ihtiyaçlara göre isabetli olup olmadığını tesbit maksadıyla, 10 Kasım 1952'de, İngiltere Parlamentosunda, her partiden milletvekillerinin katıldığı 36 kişilik geniş selâhiyetli bir Komite kurulması kararlaştırılmıştı. Eğitim Vekâleti, İskoçya Eğitim Departmanı, Öğretmenler Millî Birliği, İskoçya Eğitim Enstitüsü, Eğitim Komiteleri Cemiyeti, çeşitli vilâyet meclisleri ve uzaktan yakından okullar konusu ile ilgili diğer teşekküllerin fikirleri yazılı olarak alınıp, bazı illerdeki okullar da gezildikten sonra Komitece hazırlanan "OKULLAR" başlıklı rapor Parlamento'ya sunulmuştur. (x)

"Negredilerek, satışa çıkarılan rapor, muhtevasının temas ettiği noktaların ve iddia ettiği hususların ehemmiyeti sebebiyle, matbuatta, halk efkârında ve Parlamento muhitinde büyük bir âlâka görmüş bulunuyor. Bilhassa muhalif gazeteler, Komite raporunda okulların durumuna ait olan mütalâaların müspet olmıyanlarına istinat ederek, Hükümet'e ve bilhassa Eğitim Vekili Bayan Florence Horsbrugh'a şiddetli hücumlarda bulunmuşlar ve kendisini istifaya davet etmişlerdir. Konu ile ilgili olarak, İşçi Partisi'nin verdiği tahrir üzerine, 1 Temmuz 1953 Çarşamba günü Parlamantoda umumî müzakere açılmış, muhalefet sözcülerinin tenkitleri ile Komite raporunda yapılan tenkitler ve beyan edilen mütalâalar Eğitim Vekili tarafından cevaplandırılmıştır. İngiliz parlamento tarihinde ilk defa olarak, "okul binaları" bütün bir günü dolduran müzakerelere konu teşkil etmiştir.

"Gerek bahis konusu raporda ele alınan meselelerin, gerekse Eğitim Vekilinin Parlamantoda verdiği izahatın, bizim memleketimizin bunlara muvazi bazı eğitim meselelerine ışık tutan bir mahiyet arz etmekte olduğunu sanıyoruz."

(x) EIGHT REPORT from the SELECT COMMITTEE ON ESTIMATES
Together with the minutes of evidence taken before sub-committee and appendices.
Session 1952-1953. "SCHOOLS."
London, Her Majesty's Stationery Office.
Nine Shillings.

M A T B U A T T A K I A K I S L E R

DAILY HERALD:

19.Haziran.1953

"Okullar meselesinde yediği darbeden sonra Eğitim Vekilinin kabinden koşulması isteniyor" başlığı altında gazetenin siyasi muhabiri Leslie Hunter' imzalı yazıda Komite raporundan parçalar verilmektedir.

20.Haziran.1953

Gazetenin birinci sayfasında neşredilen haberde, "İktidar partisi meb'usları Vekilin çekilmesi istiyor" denilmektedir.

22.Haziran.1953

Birinci sayfada Komite raporu ile ilgili olarak neşredilen ve bir büyük sütun tutan haberde, İşçi Partisi meb'uslarının Rapor hakkındaki fikirleri özetlenerek, "Okul Rezaleti... Başvekil rapor istiyor" başlığı altında şöyle denilmektedir:

"Başvekil Sir Winston Churchill, Eğitim Vekili Miss Florence Horsbrugh'tan, Büyük Britanyada okulların durumu hakkında acele bir rapor istedi. Buna sebep, Avam Kamarası'na teşkil olunan Bütçe Tahminlerini Tetkik Komitesi'nin verdiği raporda, okul inşaatı programının tatbikindeki başarısızlığı ve okulların harap bir halde bırakılması dolayısıyla Eğitim Vekilin tenkit edilmiş olmasıdır. İşçi Partisi meb'usları kadar İktidar Partisi meb'usları da Vekilin istifa etmesini istemektedirler".

DAILY MAIL:

19.Haziran.1953

"Eğitimdeki kriz: Harab okul binaları, kalabalık sınıflar, eksik tahsisat, Her ne pahasına olursa olsun fazla harab okulların ortadan kaldırılması, Parlamento üyeleri okulların tamiri meselesine ruhan hakkı tanıma çalışıyor" başlıkları altında ilk ve orta okulların durumuna dair Rapor'dan parçalar neşredilmiştir.

NEWS CHRONICLE:

19.Haziran.1953

"Harab okullar yıktırılmalı"

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/49

Rapor Eğitim Vekâletine darbe vuruyor" başlığı altında rapordan özetler verilmektedir.

THE YORKSHIRE POST AND LEEDS MERCURY:

19.Haziran.1953

"Eski okulların bir kısmı harabeden farkı zâır", denilerek,raporda tenkit mevzuu edilen hususlar ayrı ayrı incelenmektedir.

TIMES:

18.Haziran.1953

"Eğitimin yeni baştan teşkilâtlandırılması" ve "Okul binalarının durumu üzerinde ısrar" başlıklı iki haber neşredilmiştir.

20.Haziran.1953

"Okulların durumu. Eğitim Vekilinin hususî bir gayret sarfetmesi isteniyor" başlığı altında başka bir haber bulunmaktadır.

THE SCOTSMAN:

19.Haziran.1953

"Okulların durumu endişe verici olarak vasıflandırılıyor" başlığı altında,iki büyük sütunda Komite raporunun tahlili yapılmakta ve bilhassa İçkoçyadaki okulları ilgilendiren hususlar üzerinde durulmaktadır.

DAILY MIRROR:

20.Haziran.1953

Birinci sayfa dahil olmak üzere üç sayfasını tamamen bu mevzua ayırmıştır.Birinci sayfada: "Miss Horsbrugh artık ~~istifa~~ istifa et" denilmekte,iç sayfalarda ise İngilteredeki eski okulların yıkık ve harab taraflarını gösteren fotoğraflar neşredilmektedir.

(4)
R A P O R U N Ö Z E T İ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/49

Resmî makamlar, eğitim müesseseleri, meslekî teşekküller, okul inşaatı ile ilgili müesseselerden alınan yazılı bilgi ve notlar ile Komite müzakerelerinin zabıtları, sık satırla 250 sayfa tutan ~~tutan~~ raporun büyük bir kısmını teşkil etmektedir. Biz sadece, elde edilen dokümanların tetkikinden sonra yapılan müzakereler neticesinde Komite'nin vardığı kararları özetlemekle iktifa edeceğiz.

Giris

a) Komite, 1953-54 ders yılı eğitim bütçesi tahminlerini gözden geçirmiştir. Kaba bütçe tahminlerine göre, İngiltere ve Galya için eğitime ayrılan para £244,593,292 sterlin olup, bu meblâğın %84 ünü mahalli ~~idare~~ eğitim idarelerine ayrılan tahsisat teşkil etmektedir. İskoçya eğitim bütçesi ilk tahminlere göre £33,971,942 sterlin olarak gösterilmiş, bunun da %90 ı umumî yardım tahsisatına ayrılmıştır. Bu durumda okullara ve milli eğitimle ortak iş gören servislere doğrudan doğruya harcanacak para yekûnu, İngiltere ve Galya için £204,720,000, İskoçya için £30,441,842 sterlinden ibaret olacaktır.

b) Net eğitim bütçesi tahmini £258,576,934 sterline baliğ olmaktadır. Mahalli idarelere, gösterdikleri masrafın yüzde altmışını aşmıyacak şekilde bütçeden yardım tahsisatı verilecektir.

c) Üniversiteler müstesna, Büyük Britanya okullarındaki eğitimin bütün vechelerinin tetkiki fazla zaman alacağından, Komite mesaisini birkaç ana mesele üzerinde toplamayı tercih etmiştir. Bu sebeble, dikkatini okullara tevcih eden Komite kendisini endişe verici bir durum karşısında bulmuştur.

d) 1944 ve 1946 tarihli Eğitim Kanunları ile 1945 tarihli İskoçya Eğitim Kanunu Komite'nin tetkiklerine temel olarak alınmıştır. Bu kanunlar çıkmadan önce, 1942 yılında okulların durumu şöyle tasvir edilmektedir: (x)
"Memleketimizin çocuklarına tahsil müddeti içinde verilen eğitim birçok bakımlardan ciddi sakattır. Çocuklarımızın %90 ı

(x) Education 1900-1950. The Report of the Ministry of Education and Statistics of Public Education for England and Wales for the year 1950.

için eğitim çok erken sona ermektedir (14 yaşında). Bu da birçok hallerde son derece fena şartlar içinde yapılmaktadır.

e) 1944 ve 1946 tarihli eğitim kanunları, bu tatminkâr olmayan duruma son vermek ve 5 yaşından 15 yaşına kadar olan çocuklara, aydınlık, havadar, eğitime elverişli okullarda yüksek ölçüde bir meccanî eğitim sağlamak maksadıyla yapılmıştı. Harp içinde yeni okullar inşa edilmedi. Hava taarruzları ~~ve~~ sebebiyle ve temizlik maksadıyla halkın boşaltıldığı fakir ve pis mahallelerde harap ve eski okullar bulunuyordu. Bu mahallelerden çıkarılan aileler başka yerlerde yeni evlere yerleştirilecek ve buralarda inşa edilecek yeni ve modern okullarda sınıflarda öğrenci sayısı normal olacaktır.

f) 5 yaşından aşağı çocuklar için "Nursery Schools"lar bulunduğu ve okul dışı eğitim için birçok kolaylıklar gösterilmekte olduğuna göre, eğitimin, = 5 ile 15 yaşları arasında mecburî olsa bile- beş yaşında başlayıp onbeş yaşında bitmesi lâzım gelmeyeceği şüphe götürmez bir hakikattir.

h) Komite, bu esaslara göre tetkiklerine başladığında, vaziyeti ümit edildiğinden tamamen farklı bulmuştur. Okulların gayri kâfi, sınıflarda öğrenci sayısının fazla ve nakil vasıtası ücretlerinin ağır olduğu, öğretmenin sıkıntısı çekildiği, okul binalarının sür'atle eskiyip yıpranmakta olduğu ve bazan tehlikeli bir hâl aldığı hemen her yerde müşahade edilmiştir. 1944 ve 1946 tarihli eğitim kanunları o zamanki şartları hesaba katmıştı. Fakat bütün durumu değiştiren hadiseleri daha o zamandan görüp tedbir almak mümkün değildi. Okulların bugünkü durumuna tesir eden ve Komite'nin incelemeleri esnasında daima göz önünde bulundurulmuş olan bu a m i l l e r şunlardır:

(i) 1944-1948 yıllarında doğum nispetinin yüksekliği, ilkokullardaki öğrenci sayısını yıllık vasatî tahminlerin fevkiine çıkarmıştır.

(ii) Umumî olarak, malzeme ve işçi kıtlığı, 1945 te tahmin edildiğinden daha uzun müddet devam etmiştir.

(iii) Millî savunma programı, malzeme ve işçi temininde okul inşaatına darbe vurmuştur.

(iv) Ev inşaatı programının tatbikinin icap ettirdiği işçi ve malzeme ihtiyacı, ev inşaatına ayak uydurması gereken okul inşaatına güçlükler çıkarmaktadır.

(v) 1951 yılında topyekûn masraflarda yapılan kısıntı ve inşaat faaliyetinin, bütçe zaruretleri yüzünden 3 ay müddetle tehir edilmesi (Moratorium) okul inşaatı programına şüphesiz zarar vermiştir.

Sınıflarda öğrenci sayısının kabarıklığı

İngiltere, Galya ve İskoçya okullarının bir çoğunda sınıflarda öğrenci sayısının fazla olduğu ehemmiyetle belirtilerek, ilk ve orta öğretim müesseselerinde her sınıfta azamî kaç talebe bulunmasına müsaade edilebileceğini göstermek için, Rapor'da şu rakamlar verilmektedir:

<u>İngiltere ve Galya :</u>	Her sınıfta azamî öğrenci sayısı
İlkokullarda	: 40
Ortaokullarda	: 30
<u>İskoçya:</u>	
İlkokullarda	: 45
Ortaokullarda	: 40

Bütün okullarda mevcut sınıf adedinin üçte birinde öğrenci sayısı bu azamî haddi aşmaktadır. Londra'da bile, 1952 ocak ayında ilkokul sınıflarının %39 unda, ortaokul sınıflarının ise %51 inde durum aynıdır. Kardif'te bu nispet, ilkokullarda %34, ortaokullarda %38 dir. Birmingham'da sınıflarda vasatî öğrenci sayısının, ilkokullarda 43, ortaokullarda 45 olduğu görülmüştür.

İskoçya'da 2000 sınıfta öğrenci sayısı vasatî haddin üstünde bulunmaktadır. Öğretim şartlarına uygun olarak yapılan yeni okullar, açıldıkları ilk günden itibaren ağzına kadar doluvermektedir. Ekserisi tamir görmemiş ve harab vaziyette olan eski okullarda ise vaziyet daha çok üzücüdür. Buralarda öğretim yapmak bazan o kadar güçleşmektedir ki, meselâ soğuk havalarda çocukları eve göndermek icap etmektedir.

Rapor'da, harp sonrası yıllarında çocuk sayısına göre okul ihtiyacı hususunda Eğitim Vekâletinin yaptığı tahminlerin pek isabetli olmadığının belirtilmek istenmektedir. Vekâletin 1950 yılında yaptığı tahmine göre, 1945 ten 1953 yılı sonuna kadar olan 8 yıllık devre içinde, 1.150.000 çocuğa okullarda yer hazırlamak gerekmektedir. Eğitim Komiteleri Cemiyeti ve Öğretmenler Milli Birliği, bu rakama 100.000 daha ilâve edilmesi ~~çok~~ gerektiğini ileri sürmektedirler. İhtiyaçların tesbitinde daha isabetli rakamlar elde edilebilmesi için, Vekâletin, bir taraftan bu teşekküllerle, diğer taraftan da mahalli eğitim idareleri ile sıkı istişare halinde bulunması tavsiye olunmaktadır.

Eski Okullar.

İngiltere ve Galya:

Komitenin kanaatına göre, fazla eski okul binalarının durumları çof fenadır. Bu okullardan bir kısmının mezbeleden

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/69

farkı olmadıgından, bunları ya hemen yıktırmak veya büyük masraflarla tamir ettirmeyi göze almak lâzımdır. Buna rağmen, bugünkü şartlar içinde, bir kısım çocukları öğrenimlerinden alıkoymamak için buralardan istifade edilmesi mecburiyeti de vardır. İngiltere ve Galya'daki eski okulların ihtiyaca cevap verecek şekilde tamiri, mevcut hesaplara göre 5-6 yıldan önce imkansızdır. Bir çoğu acıklı durumda bulunan bu okulların tamir ve islahına derhal başlanmasını Komite daha ekonomik ve akıllıca bulmaktadır. Zira, vakit geçtikçe daha fazla harab olan bu okulların tamiri için ileride daha fazla para sarfı icap edecektir. Bölgelerindeki okulların durumları hakkında Vekâlete bilgi vermeleri icap eden Mahalli Idareler eski okulların tamirini başaramamaktadırlar. Meselâ, bunlardan birinin, kendi bölgesindeki 257 okuldan bir tanesini bile techiz edemediği, diğer bir mahalli idarenin de okullarını sıhhi bir hale getirebilmesi için £125,000 İngiliz lirasına ihtiyacı olduğu tesbit edilmiştir. Köylerdeki eski okullara gelince; bunların durumuna dair Komite'nin teferuatlı bilgi talebine Eğitim Vekâleti tatmin edici bir cevap verememiş, meselenin büyüklüğü sebebiyle tedbir alamamış olduğunu kabullenmek zorunda kalmıştır. Bu itirafa rağmen, Komite, köylerdeki fazla eski okulların tamir ve bakımının Eğitim Vekâleti tarafından deruhte edilebileceği kanaatindeadır. Bundan başka, okul binalarının ufak tamir ve inşa masrafları için her mahalli idare emrine Eğitim Vekâletince ortalama olarak hertalebe için 9 şilin, ayrıca okul başına £25 sterlin tahsisat verilmesini dermiş eden formülün iyi tatbik edilmediği, Rapor'da misaller verilerek belirtilmektedir.

Iskoçya:

İngiltere ve Galya'da olduğu gibi, Iskoçyada da islahaya muhtaç eski okullar bulunmaktadır. Okullara ait ufak tamir ve inşa projeleri için ayrılması gereken tahsisat bir formüle bağlanmış değildir. Bu maksatla, Iskoçya Eğitim Departmanı tarafından ihtiyaca göre Mahalli Idareler emrine verilen tahsisat müsait kaynaklara rağmen yine de talepleri karşılayamamaktadır. 1952-1953 öğretim yılında okul binaları için ayrılan £7.000.000 sterlinin £1.500.000 ni okulların tamir ve bakımına sarfedilmiştir. Bu tahsisat mahalli idarelerin talebi üzerine ihtiyaca göre ayrılmıştır. Mahalli idarelerin okul binaları için istediği tahsisatı tam olarak vermek her zaman mümkün olamamakta, fakat mevcut tahsisat Iskoçyada okulların bakım ve tamirinde en çok lüzumlu olan yerlere sarfedilmektedir. Bu sistemin işleyişinden Iskoçya Eğitim Departmanı ve Mahalli Idareler memnun olduklarından, bu hususta Komite Rapor'unda hiç bir tavsiyede bulunulmamaktadır.

Öğretmen temini:

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No: 9-124/69

Okul binalarının bu durumu okullara öğretmen teminini güçleştirmektedir. Kalabalık sınıflar ve birçok okulların gayri müsait şartları ~~yaşadıkları~~, bilhassa "Infant Schools" (5-7 yaş arasındaki çocukların devam ettiği okullar) a öğretmen bulma işini bir hayli yavaşlatmıştır. Zira, kadın ve erkek öğretmenler hoşlanmadıkları bu şartlar içinde çalışmak istememektedirler.

Okul İnşaatı ile Ev İnşaatı arasındaki
Nispetsizlik

Şimdiki hükümetin ve bundan önceki hükümetlerin okul binaları konusundaki ana gayeleri şunlardır:

- 5-15 yaşları arasındaki on yıllık mecburî ~~taahhüt~~ tahsili sağlamak için kâfi miktarda okul temini,
- 15 yaşından sonra da kendi arzusu ile tahsile devam etmek isteyenlere yer temini,
- Memleket istihsalini artırmak maksadıyla, mevcut kolaylıkları teknik öğretim de teşmil etmek.

Komitenin vardığı neticeye göre, Hükümetin okul inşaatı programı, hâlen, yukarıda belirtilen gayelere uygun olarak, mevcut ihtiyacı karşılamaktan tamamen acizdir. Okulların sayısı kâfi değildir; okul çağındaki çocukların sayısı ile mevcut okulların öğrenci kabûl kapasitesi arasında büyük bir fark vardır. Bundan başka, ekseri yerlerde okul inşaatı, ev inşaatına nazaran çok geride kalmaktadır. Bu durum okullardaki öğrenci izdihamını vahimleştirmekte, Mahalli Idareleri okul olarak kullanılmak üzere bina kiralamaya zorlamakta ve onlara ağır ve istisnâî öğrenci nakil masrafları tahmil etmektedir.

Umumiyetle büyük şehirlerde olduğu gibi, Birmingham'da da okul inşaatı, ev inşaatına nispetle ^{periole} kalmaktadır ki, bu meselenin hâlli için en az 5 sene lazımdır.

Warwickshire bölgesinde şehirlerde durum biraz iyice ise de, köylerde aynı nispetsizlik mevcuttur. "Okul inşaatı, umumiyetle ev inşaatına ayak uydurmalıdır", diyen Hükümet'in, okul inşaatına tahsis ettiği para ile bugünkü duruma bir çare bulunması imkânsızdır. Komite'nin kanaatınca bu meselenin hâlli, Eğitim Vekâleti, İskân ve Mahalli Idareler Vekâleti, İskoçya Eğitim Departmanı ve İskoçya Sağlık Departmanı arasında yapılacak işbirliği ile mümkündür.

Nakil Vasıtaları Meselesi

Öğrencilerin evden okula, okuldan eve gidiş-geliş nakil vasıtalarını temin etmekle mükellef olan Mahalli Idareler, okul miktarının kâfi olmayışı yüzünden fazla masrafa girmektedirler. Zira,

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No: 59-124/49

çoğu zaman okul ile ev arasında bir hayli mesafe mevcuttur. Okul azlığı sebebiyle ödenen fazla nakil vasıtası ücretinin miktarı üzerinde, Eğitim Vekâleti bir rakam verememiştir. Yalnız Birmingham'da, 1946-47 ders yılında £800 sterlin olan öğrenci nakil masrafı, 1952-53 ders yılında £17,000 sterline yükselmiş bulunmaktadır. 1944'e neşredilen kanuna göre, İngilterede ve Galya'da normal nakil vasıtası masrafı yıllık £5,000,000 sterlin olarak tesbit edilmiştir. 1951-1952 ders yılında İskoçyada öğrenci nakil vasıtası masrafı aşağı yukarı £125,000 sterlin idi. Bu durumda, bütün Büyük Britanyada mahalli idarelere ve bilhassa çocuk velilerine büyük bir masraf yüklenmiş olmaktadır. Diğer taraftan, çocukların her sabah yapmak zorunda kaldıkları otobüs yolculuğunun dersleri için de mahzurlu olduğu muhakkaktır.

Yeni Okullar İnşaatı

Komite'nin fikrinde, İngiltere ve Galya'da yeni okul binaları planlarının hazırlanması ve inşaat için takip edilen usûl tesirli ve memnuluk vericidir. 1946 yılında Eğitim Vekâletinde açılan "Mimarî ve İnşaat Şubesi" esaslı bir rol oynamakta, mahalli idarelere hem teknik bilgi temin etmekte ve hem de inşaat malzemesi yardımıyla bulunmaktadır.

Yeni yapılacak binaların yüksekliği ve eb'adı mevzuunda bazı mahalli idarelerce konan tahditler okul inşaatına bazan engel teşkil etmektedir. Zira, bilhassa portatif okul binaları bu inşaat şartlarına uygun gelmemektedir. Okul binaları inşaatının müstaceliyeti sebebiyle, 1944 tarihli Eğitim Kanununun verdiği selâhiyete dayanarak, okul inşaatlarının bu nevi tahditlerden muaf tutulması, Komite'nin fikrinde faydalı olacaktır.

Portatif Okul Binaları (Prefabrication)

%50 si portatif olarak inşa edilmedikçe, okul binası ihtiyacının karşılanması imkânsız olduğu, Rapor'da kat'i olarak ifade olunmaktadır. Portatif okul binaları inşaatı, zamandan ve işçi yevmiyesinden iktisat edilmesini sağlamakla beraber, montaj masrafları yüzünden diğer okul binaları inşaatı ile hemen hemen aynı fiata çıkmaktadır.

Portatif okul inşaatı miktarı bölgeden bölgeye değişmektedir. İnşaat malzemesinin bol olduğu yerlerde mutad şekilde okul inşaatı yapılması tabii ise de, buralarda da portatif okullar inşası suretiyle zamandan kazanmak mümkündür. Okul ihtiyacının biran önce karşılanması için, portatif okul binası inşaatına daha fazla ehemmiyet vermeleri hususunda, Eğitim Vekâleti, Mahalli Idareler nezdinde ısrarda bulunmalıdır.

Okul Projeleri

Okul inşaatı ile ilgili diğer bir nokta da, okul projeleri me-

selesidir. Okul inşaatında koridor, hol vs. gibi dolaşma yerlerini ~~arttırmak~~ küçültmek suretiyle daha fazla sınıf temini mümkündür.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/49

Modern okullar inşaatında ~~çok~~ lüzumundan fazla pencere konduğu görülmektedir. Sınıfların gündüz ışığına olan ihtiyacı hususunda fennî ve tıbbî tavsiyelere göre, okul inşaatlarında 2/3 duvara mukabil 1/3 nispetinde pencere konulması kâfidir. Üstelik geniş ve büyük pencerelerden girecek olan ~~çok~~ göz kamaştırıcı ışık, perde veya pancur ihtiyacını doğuracaktır ki, bu da masrafın artması demektir. Harpten önce inşa edilen okullarda pencere miktarı, ışık ihtiyacını karşılamaya kâfi gelmiyordu. Bugünkü bazı modern okullarda ise ışık standardı lüzumundan yüksektir. Diğer taraftan pencerelerin azaltılması ve küçültülmesi ısıtma masraflarında da iktisat yapılmasını temin edecektir. Bazı yeni okulları ziyaretinde, buraların kâfi derecede ısıtılmadığını gören Komite, buna pencere ~~çok~~ adedinin fazlalığının sebep olabileceğini tahmin etmektedir. Bundan dolayı, Rapor'da, Eğitim Vekâletinin mahalli idarelerle istişare ederek okul projelerinde pencere nispetine dikkat edilmesi tavsiye olunmaktadır.

Yeni okulların ~~çok~~ proje ve plânları hazırlanırken öğretmenlerin de fikirlerinin alınması mühimdir. Bu maksatla, Mahalli İdarelerce, tecrübeli öğretmenlerden müteşekkil istişarî mahiyette birer komite kurulması arzuya şayandır. "Bir okul inşa edilirken, bu okul içinde çalışarak ömrünü harçlıyacak olanların fikrinin herhalde alınması" nı uygun gören Komite, yukarıda sözü edilen istişare komitelerinin kurulmasını tavsiye etmektedir.

Vekâlete yapılan tavsiyelerin özeti

- a) Okul ihtiyacı konusunda isabetli tahminlere varabilmesi için Mahalli Eğitim İdareleri ile istişare yapılmalıdır.
- b) Köylerdeki fazla eski ~~okulların~~ bakımını Vekâlet üzerine almalıdır.
- c) Okul inşaatı ile ev inşaatı arasındaki nispetsizliğin önümüzdeki yıllarda ortadan kaldırılması için, meselenin halli hususunda, Eğitim Vekâleti, İskân ve Mahalli İdareler Vekâleti, İskoçya Eğitim Departmanı ve İskoçya Sağlık Departmanı aralarında işbirliği yapmak suretiyle ellerinden gelen gayreti sarfetmelidirler.
- d) İngiltere ve Galya'da okul inşaatı programı üç yıllık bir ~~çok~~ plâna göre organize edilmelidir.
- e) Okul inşaatını, mahalli inşaat nizamnamelerinin tahditlerinden muaf tutmak için 1944 tarihli Eğitim Kanununun verdiği selâhiyetten her fırsatta istifade edilmelidir.
- f) Okul ihtiyaçlarını an'anevi okul inşaatı metodu ile karşılayamayacakları anlaşılan Mahalli İdarelerin bölgelerine en uygun

portatif okul inşasını kabul etmeleri lâzımdır.

g) Eğitim Vekaleti, bir müddet sonra, meselâ 1958 de, portatif okul binalarının idâmesi hususunda, Mahalli Idarelerden rapor istemelidir.

h) İktisadî mülâhazalarla ve fakat çocukların gözlerine zarar vermiyecek kadar kâfi ışığı temin etmek şartıyla, okul projelerindeki pencere adedi nispetine dikkat edilmelidir.

TDV İSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 124/49

i) Tecrübeli öğretmenlerden ve okul projeleri ile doğrudan alâkaşehir meclislerinin kullandıkları memurlardan müteşekkil istişarî komiteler kurulmasının ehemmiyeti mahalli idarelere kabûl ettirilmelidir.

j) Eğitim Vekâleti ve İskoçya Eğitim Departmanı, okulların teçhizine ait belirli miktar bir paranın sarfını her okulun başöğretmenin reyine bırakmak hususunda Hertfordshire' da yapılan tecrübeyi dikkatle incelemeli ve bu usulü tesirli ve iktisadî buldukları takdirde, bütün mahalli idarelerin bu sistemi kabûl etmeleri için ısrarda tereddüt etmemelidir.

k) Eğitim Vekâletinin Mimarî ve İnşaat Şubesine benzeyen bir teşkül İskoçya Eğitim Departmanında da kurulmalıdır.

AVAM KAMARASINDA MUZAKERE

- Okul İnşaatı Programının Müdafaası - (x)
(1 Temmuz 1953, çarşamba)

Bütçe Tahminlerini Tetkik Komitesi'nin "OKULLAR" hakkında verdiği rapor üzerinde müzakere yapılacağı gün, Avam Kamarasında her zamankinden fazla bir kalabalık vardı. Muhalif meb'uslar, Eğitim Vekili Miss Horsbrugh'u hürpalamak fırsatını yakalamışlar ve hatta komite raporunda açıklanan üzücü vakıaların mes'uliyetini hükümete yükliyeceklerini ümit etmişlerdi. Fakat, ilk söz alan İşçi Partisi meb'uslarından Mr. Chuter EDE'nin temkinli ve mutedil konuşmasından, münakaşaların pek şiddetli olmayacağı ve meselenin ufak bir çarpışma ile atlatılacağı anlaşılıyordu.

Eğitim Vekili Bayan Horsbrugh, tam bir saat bir çeyrek süren konuşmasıyla kendisini müdafa etti. "Bir çok vakıa ve rakamlarla Meclisin başını ağrıtaçığından" bahisle söze başladı. Maksadının, rakamlar yardımıyla, Hükümetin okullar konusundaki başarılarını ispata çalışmak olduğu anlaşılıyordu:

(x) "The Times Educational Supplement" adlı haftalık eğitim dergisinde neşredilen yazıdan özetlenmiştir. (3 Temmuz 1953, Sayı: 1,992. Sayfa: 610)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/43

"Her yerde iyi okul, daha fazla sayıda okul ve öğretmen bulunmasını hepimiz istiyoruz. Ama, neşredildiği için artık efkârı umumiyenin malî olan bir doküman olarak Komite Raporunda ~~herkesin~~ gösterilmek istendiği gibi, vaziyet o kadar acınacak bir manzara arz etmekte midir? Rapor'un önsözünde (H-v) "1951 yılında topyekün masraflarda yapılan kısıntı, okul inşaatı programına hiç şüphe yokki zararlı bir tesir icra etmiştir" denilmektedir. Kanaatimce, bundan daha acaip bir paragraf olamaz. Zira, 1952 de okul inşaatına sarfedilen para, başka yıllara nazaran daha fazladır. 1952de yapılan inşaat ta diğer yıllardakinden daha fazladır. İşçi Hükümeti çok sayıda okul inşaatına başlamış, fakat bunları ikmal için pratikte hiçbir şey yapmamıştır." diyen Vekil, 1950 de 139.000, 1951 de 159.000 ve 1952 yılında da 218.000 öğrenci için yeni okul inşaatı yapılmış olduğunu belirterek, bu sene bu miktarın 250.000 e yükseleceğini kuvvetle ümit ettiğini söylemiş; okul inşaatı temposu ile ev inşaatı temposu arasındaki nispetizliğe dair olan tenkitlere ~~kanaksızca~~ temasla, yeni evler inşa edildiği anda yanlarında yeni okulları da hazır bulmanın güçlüğü, ev inşaatı sür'atının yavaşlatılmaması lâzım geldiğini, zira halkın yeni evlerde oturmasının çocukların istirahatı ve eğitimi bakımından da faydalı olacağını belirtmiştir.

Eski okulların korkunç durumunu kabûl eden Vekil, "bu okulların ortaya koyduğu mesele çoktan beri bilinmektedir. Okulların tamiri ve bakımı mahalli idarelere düşen bir vazifedir. Bazı hususi hallerde mahalli idareler kendilerine düşen vazifeleri yapmıyorlarsa, derhal harekete geçmekte tereddüt etmiyeceğim" demiş; hakaretlerin, alayların, kabine içinde veya dışında hiçbir memuru, Hükümetin ikdidara geldiği zaman tayin ettiği politikayı takipten alıkoyamayacağını beyan ederek, "memlekete daha fazla okul kazandırmış olan bu politikanın, Abingdon'da yapılan son seçimlerde görüldüğü gibi, halk tarafından desteklenmekte olduğu"nu söylemiştir.

Bahis konusu Rapor'u hazırlayan Komite'ye başkanlık etmiş olan Mr. YATES (Birmingham), raporun bütününün, partiler arasında şiddetli bir zıddiyete mevzu teşkil etmiş olmasına üzüldüğünü, zira, Meclise tamamen objektif bir rapor getirmeye uğraştıklarını ifade etti. Komite'nin, uzun vâdeli plân ve program fikrinin karşı konulmaz bir gerçek olduğu kanaatında bulunduğunu, Eğitim Vekilinin 3 yıllık plân teklifinin aleyhinde olduğunu ~~teymin~~ ^{ispat} teessür duyduğunu beyan ederek, "Komite, okul inşaatı faaliyetlerinde resmî makamların plânsız ve müsrif hareket etmelerininin doğru olmadığını kanaatındadır". dedi.

Miss Herbison (Lanark): İskoçyada, 1951 yılında 18,505 çocuğa yeni okullarda yer temin edilmiş olmasına ~~karşın~~ mukabil, bu rakamın 1952 de 14,997 ye düştüğünü; Glasgow ve Dundee gibi şehirlerde olduğu gibi, bir başlangıç tarihi tesbit edip programlı olarak harekete geçilmedikçe ve raporda yapılan diğer tavsiyeler tutulmadıkça, çocuklara okullarda yer bulma meselesinin daha da vahim bir hâl alacağını söyledi.

Mr. Henderson-Stewart (Devlet Vekâleti Müsteşarı); Glasgow Eğitim Müdürünün raporunda birçok yanlış taraflar bulunduğunu söyleyerek, aşağıda özetlenen izahatı vermiştir:

"Yeni okul binaları inşaatında gayri muayyen bir tehir yapılmış değildir. Hükümet yeni inşaata üç ay geç başlanmasını kararlaştırmıştı. Bunun Glasgow'daki topyekûn tesiri okullarda 12 muvakkat sınıfın faaliyete geçmesini geciktirmiş olmasıdır.

"Hükümet İskoçyadaki okullar için, bundan önceki hükümetten daha çok çalışmakta ve daha çok para harcamaktadır. Komite'nin İskoçya'ya dair olan tavsiyelerinin bir kısmı daha önce yerine getirilmiş bulunmaktadır. Diğer tavsiyelerin bir kısmı üzerinde halen çalışılmakta olup, geri kalan hususlar ~~karşın~~ da ileride sağlanacaktır."

Mr. Michael Stewart (Fulham, East) nın sözlerinin özeti şudur:

"Eğitim Vekili Miss Horsbrugh'un eğitime yaptığı yegâne hizmet okul binaları inşaatını geciktirmek olmuştur. Sadece inşaat programını aksatmamak değil, asıl maksat ve gayeyi tesbit zarureti vardır. Bundan önceki hükümet (İşçi Partisi), başlanmış olan inşaatın mümkün olduğu kadar çabuk bittiğini görmek için kaynaklarının büyük bir kısmını eğitime tahsis etmeyi uygun görmüştü. O zamanki hükümetin başardığı büyük işleri görmemek doğrusu haksızlık olur. Bir bütün olarak ~~milli~~ milli gelirimizin büyük bir kısmı eğitime harcanmalıdır."

Mr. H. Macmillan (İskân ve Mahalli Idareler Vekili) ^{şu} sözlerinin özeti aşağıdadır:

"Eğitim Vekili Miss Horsbrugh son yıllar içinde çok zalim ve acı tenkitlere maruz kalmıştır. Bugün burada, onun takip etmekte olduğu eğitim politikasının başarılı bir müdafaası yapılmış ~~karşın~~ ve Hükümetin ev inşası sahasındaki rekor teşkil eden başarısını küçük göstermek ve ona iftira etmek için, okul meselesini alet olarak kullananların maksadı ortaya çıkarılmış bulunuyor.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/49

"İşçi Hükümetinin en iyi inşaat yılı olan 1948 de, eğitime ait binalara £24 milyon sterlin, orta ve ilkokullara da £16 milyon sterlin sarfedilmişti. Onların sarfettiği 24 milyona mukabil biz £50 milyon, ilk ve orta okullara sarfettikleri 16 milyona mukabil de £36,5 milyon sterlin harcamış bulunuyoruz."

Muhalefetin hucumu başarısızlıkla sona ermişti. Hükümet Komite Raporunu, millî güç bir meselenin haline bir yardım olarak kabûl etti. Neticede, muhalefetin vermiş olduğu tahrir 263e karşı 296 oyla reddedilerek, Hükümetin eğitim politikası tasvip edildi.

I.-Mecburî Tahsil çağı:

Öğrenci 5 yaşından 15 yaşına kadar mecburî tahsil çağı içerisinde. Beş yaşına basmış olup ta on beş yaşını doldurmuş herkes mecburî tahsil çağında sayılır; on beş yaşını dolduran kimse de mecburî tahsil çağını aşmış olurlar. Mecburî tahsil çağının üst haddi on altıdan aşağı bulunduğu hallerde bile, hususi bir eğitime muhtaç çocukların bulunduğu bir okula kayıtlı öğrenciler on altı yaşına gelinceye kadar mecburî tahsil çağında sayılır (1944 tarihli Eğitim Kanunu, 35 inci madde).

2.-Devam Mecburiyetinin müeyideleri nelerdir?

Mecburî tahsil çağında bulunan her çocuğun olula muntazam devam etmek suretiyle ve ya başka bir şekilde, yaşına, istidat ve kabiliyetine uygun tam ve verimli bir tahsil görmesini sağlamak her velinin vazifesidir.

Mahallî Eğitim İdaresi, kendi bölgesi dahilinde bulunan herhangi bir çocuğun velisi, çocuğunu okula göndermediği takdirde, veliye bir ihtarnâme gönderir ve 14 gün içinde, çocuğun yaşına, istidat ve kabiliyetine uygun tam devreli bir tahsil görmekte olduğunu isbat etmesini ister. Veli bunu isbat edemezse, kendisinin, içinde çocuğun devam etmesi istenen okulun adı yazılı bir "devam emri" tebliğ eder. Yalnız, daha önce bu okulu bizzat seçmek fırsatını veliye verir. Velinin seçeceği okul, Milli Eğitim Vekilî hilâfını emretmedikçe, emirname "devam emri"nda aynen gösterilir. Veli herhangi bir sebebe istinat ederek "okula devam emri"nin iptalini isterse, Mahallî Eğitim İdaresi bu sebepleri tatminkâr bulmadığı takdirde, emrin iptali cihetine gitmez. Veli bunun üzerine Milli Eğitim Vekiline müracaat edebilir. Ex Vekil uygun bulduğu kararı verir.

"Okula Devam Emri"ne riayet etmediğinden dolayı mahkeme huzuruna çıkan veli netice e beraet e erse mahkeme emrin iptaline karar verebilir.

Kanunaxk aykırı hareketinden, yani çocuğunu okula ya hiç yahut ta muntazam göndermediğinden dolayı mahkeme huzuruna çıkan bir kimse, suçun ilk defa işlenmesi halinde bir İngiliz lirasına geçmemek üzere para cezasına, ikinci defasında beş sterline, üçüncü ve ondan sonrakilerde ise on sterline kadar para cezasına veya bir ayı geçmemek şartıyla hapis cezasına, yahut ta ikisine birden, çarptırılır.

Kanuna aykırı hareket e en kimse aleyhine dava, ya Mahallî Eğitim İdaresi tarafından, yahut ta onun adına açtırılır.

Mahkeme, velisi mahkûm olsa da olmasa da, çocuğun bir çocuk mahkemesi huzuruna çıkmasına karar verebilir. Çocuk mahkemesi de, lüzum görürse, 1933 tarihli, Çocuklar, Genç Kız Ve Erkekler Kanunu'nun bakıma ve korunmaya muhtaç çocuklar hakkındaki 62.inci maddesine dayanarak, herhangi bir karar vermekte muhtardır.

Mahallî Eğitim İdaresi, velinin cezalandırılmasına rağmen, çocuğun olula muntazam devamının sağlanmayacağı kanaatinde bulunursa, mahkemeden çocuk hakkında yukarıda geçen "Çocuklar, Genç Kız Ve Erkekler Kanunu"nun bahsettiği salâhiyet dahilinde bir karar alınmasını isteyebilir ve mahkeme bu talebe uymaya mecburdur.

Devam Mecburiyeti hakkındaki hükümler, 1944 tarihli Eğitim Kanununun 36-40 inci maddelerinde bulunmaktadır.

3.-İngilteredeki Tahsil Kademeleri

Exbk İngilterede Tahsil kademelerini gösteren bir grafik ilâstir.

II.6 Norveç'te İlköğretim Raporuna Ek

1.-Mecburî tahsil çağı
7-14 arasındır.

2.-Devam Mecburiyetinin müeyideleri nelerdir?

Veliler çocuklarını şu veya bu sebeple, mecburî tahsil çağında iken okula göndermezlerse, İlköğretim Kanununun 16.inci maddesine göre para cezasına çarptırılabilirler.

3.-Norveç'te tahsil kademeleri

Maalesef henüz hazırlanamamıştır, hazırlandığında ayrıca sunulacaktır.

İngiltere Bölgesi
Öğrenci M. fettişi

Orhan Şaik Gökyay

I.- Muhtelif Tip İlk Öğretim Var mıdır?:

Resmî olarak ilk öğretim tabiri Kanununun tayin ettiği talimatnameye göre öğretimin ilk üç safhasına verilmektedir. Milli Eğitim Kanununun 7.inci maddesinde şöyle denilmektedir: "Millî Eğitimin kanunî sistemi, ilk öğretim, orta öğretim ve daha sonraki öğretim isimlerini alan üç merhale halinde teşkilatlanacaktır." İlk öğretim tabiri on iki yaşın altında bulunan öğrencilerin eğitimini içine alır. Bununla beraber on buçuk yaşına basmış olan öğrenciler istedikleri zaman orta öğretim devresine geçebilirler. İlk öğretim safhası umumiyetle üç daha küçük devreye bölünmüştür: a) yaşları beşten aşağı olan çocuklar için olan safha (The Nursery Stage, ki bunu bizde Ana Okulu diye adlandırmak mümkündür) İngiltere'de beş yaş mecburi ve sabahdan akşama kadar okula devam müddetinin başladığı yaştır. b) ~~Yedi ile on bir yaş arasındaki çocuklar için olan safha (The Junior Stage)~~ b) Beş ile yedi yaş arasındaki çocuklar için olan safha (The Infant Stage) ve c) Yedi ile on bir yaş arasındaki çocuklar için olan safha (The Infant Stage). Infant ve Junior sınıfları ya bir ilk okul binasında yahut ta kendilerine mahsus ayrı okullarda yer alır. Bunlar için bu günkü temayül, bunları, öğrenci sayısı ayrı bir binaya icap ettirecek durumda olan şehir bölgelerinde müstakil bir binaya, öğrenci sayısı az olan köy bölgelerinde ilk okul binası içine yerleştirmektedir.

Öğretmenlerden bir çoğu ilk öğretimin bu üç devreye bölünmesinin çocuğun bedenî ve zihnî inkişaf şartları için ehemmiyetli olduğu ve her devredeki eğitimin çocukların yaşları ile mütenasip terbiyevî yollarla çocukların kabiliyet ve alâkaları hakkındaki bilgi üzerine kurulmuş olması kanaatinde idirler. Milli Eğitim Vekâleti öğretim metotları, yahut resmî müfredat programları ve ders kitapları tayin ve emretmez. Başöğretmenler, dinî tedrisat hariç, müfredat programından ve okullarda kullanılacak öğretim metotlarından ve senelik ders plânlarından mesuldürler.

İlk Okullar buldukları yer ve cesamet bakımından değişik manzaralar arzlemekle beraber hepsinde yapılan iş aşağı yukarı aynıdır. Hepsinde, İngilizce (yazılı veya sözlü), hesap, sanat, resim, iş, müzik, beden eğitimi, tabiat bilgisi, tarih ve coğrafiya dersleri yer alır; fakat öğretmenlerin iktidar ve kabiliyetlerine, görüşlerine ve mevcut eğitim imkânlarına göre bağlı olarak bu ~~dersler~~ okullar kullanılan metot ve derslerin tertiplenmeleri bakımından büyük bir değişiklik arz ederler. Ekseriya birkaç dersi bir araya toplayan bir çok çalışmalar yapılır, meselâ bir köyün tarihi, coğrafi ve mahallî mevzuatı bakımından tedkiki gibi.

Her okul, bütün okulun iştirak ettiği bir dinî ayinle derse başlamaya mecburdur ve din dersleri mecburidir. Din dersleri cemaat okullarında kendi programlarına ve mahallî idarelerin okullarında ise "kabul edilmiş bir programa" göre yapılırlar.

2.- Devlet ve Mahallî idarelerin Resmî okullarından başka hususî İlk Öğretim Var mıdır?:

İngiltere'de ve Galya'da 5,000 müstakil hususî okul mevcuttur. Bunlardan 1,250 kadarı Millî Eğitim Vekâleti tarafından muadeleti kabul edilmiştir. Kaç müstakil hususî okulun ilk öğretim çağındaki çocuklara kabul ettiği ~~bilinmemektedir~~ bilinmemektedir. Bu okullardan bir çoğu Hazırlayıcı (Preparatory) okullar olup aileleri tarafından Public School (bu isim on üç yaşlarından itibaren öğrencileri alan ve bir çokları yatılı olan bir takım hususî müstakil okullara verilmektedir) gönderilmek istenen sekiz ile on üç yaş arasındaki erkek çocukları alırlar. Hususî ve "Hazırlayıcı" okullar ya şahısların yahut ta şirketlerin malıdır ve hem cesametleri, hem de teşkilatları bakımından o kadar büyük bir tenevvü gösterirler ki bunları tiplere göre tasnif etmek imkansızdır.

3.- Bir İlkokulda kaç sınıf vardır, yahut İlkokullar kaç sınıflıdır?:

Bu küçük, tek sınıflı köy okullarından başlayarak dokuz veya on sınıflı olan, hem Infant sınıflarını, hem de Junior sınıflarını içine alan şehir ilkokullarına kadar çeşit çeşittir. Muayyen bir talimatname ile sınıflar tahdit edilmiş değildir. Fakat Millî Eğitim Vekâleti yeni yapılan okul binalarının şartları icap ettirmediği takdirde ~~İnfant ve Junior sınıflarını~~ devreleri için, birinci sınıfların iki şubeyi tevâz etmemesini ve ne şartla olursa olsun ilkokulların birinci sınıflarının da üç şubeden daha yukarı olmamasının arzuya şayan olduğunu tavsiye etmektedir.

İlkokul öğretmenlerinin büyük bir kısmı vekâletçe tanınmış öğretmen kolejlerinde yetiştirilmektedir. Bunlar iki yıllık bir kurs takip ederler ve burada hem umumi kültür dersleri, hem meslekî hazırlık görürler. Bazı kolejler hasseten ilkökul öğretmeni yetiştirirler. Fakat ilkökul öğretmenleri için, diğer tip okulların, meselâ ortaokul ve liselerin, öğretmenlerini yetiştiren kurslardan tamamen farklı bir kurs yoktur. İlkokul öğretmeni olacıklar daha ziyade on bir yaşından aşağı olan çocukların ihtiyaçlarına ve onları yetiştirme yollarına ehemmiyet verirler, bu da kursun meslekî tarafıdır. Bütün öğretmen kurslarının gayesi müşterek bir seviyeye ulaşmaktır. Bu gaye de "ehil öğretmen" yetiştirmektir. Bir ehil öğretmen İngiltere'de yahut Galya'da resmî herhangi ilk veya ortaokula tayin edilmek hakkını haizdir. Fakat yetişmesinde eğer ilkökulu seçmiş ise, gayet tabii olarak bir ilkökula tayin edilir.

5.- İlkokul öğretmenlerine verilen tahsil seviyesi nedir? Bunlardan aranan diploma veya ehliyetnameler nelerdir? Bir konuda mı yoksa muhtelif konularda mı ihtisaslaşmışlardır?

Bir kız veya erkek öğrencinin, bir öğretmen kolejine girebilmesi için on sekiz yaşında olması ve umumi bir kültürün asgarî seviyesini kazanmış olması lâzımdır. Kendi bölgelerinde öğretmen yetiştirme işini idare eden Mahallî Teşkilatın tekilifi ile bu son keyfiyet için istisnalar yapılabilir. Bu seviyeye aşağı yukarı bir üniversiteye girmek için aranan seviyeye muadildir. Öğretmen yetiştiren bir koleje giden öğrenci hem umumi mevzular, hem de meslekî mevzular üzerinde iki yıllık bir ders görür. Bu kurs esnasındaki çalışmalarını değerlendirilir ve kursun nihayetinde bir yazılı imtihana ve bir de uygulama imtihanına tabi tutulurlar. Muvaffak oldukları takdirde, Mahallî Öğretmen Yetiştirme Teşkilâtı tarafından Milli Eğitim Vekâletine, ehil öğretmen olarak, tavsiye edilirler.

İlkokul öğretmenlerinin pek azı üniversite mezunudur. Öğretmen olmak isteyen üniversite mezunları, umumiyetle mesleğe girmeden evvel, meslek derslerini öğrenmek için bir yıllık bir kursa devam ederler. Bu gün ehil öğretmen vasfını haiz olmak için üniversite mezuniyeti kâfi görülmektedir; fakat, Milli Eğitim Vekâletinin niyeti, bunların ehil öğretmen vasfını haiz olabilmeleri için, mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda, bir senelik senelik bir kurs görmelerini istemektir. Böyle bir kurs görmeden, ancak müstesna hallerde bir üniversite mezunu öğretmenlik meslekine katılabilecektir.

İlkokul Öğretmenleri arasında ihtisas pek azdır, öğretmenlerin tabii istidatlarından doğan kaçınılmaz haller bundan müstesnadır. Sanat, müzik ve elişlerine tabii bir kabiliyeti olanların bu kabiliyetlerinin inkişafına yardım edilir. Zira çok küçük yaştaki çocuklara sanat, müzik ve yapıcı elişleri yolu ile yaklaşmak kıymetli ve faydalı görülmektedir.

6.- Öğretmenlere verilen Çocuk Zammı?

Öğretmenleri için ayrıca bir çocuk zammı yoktur. Fakat öğretmenler memlekette mevcut çocuk zammından faydalanırlar. Bu tahsisat ilk çocuktan sonra doğan ve okul bitirme yaşından (bu yaş bu gün on beştir) aşağı olan her çocuk başına haftada 8 şilindir.

7.- İlkokullarda öğretmenler sınıf veya grup usulüne göre mi ders verirler? Nasıl?

Her öğretmen istediği metodu kullanmakta serbesttir. Resmî makamlar tarafından bu hususta hiç bir talimat verilmez. İlkokullarda bir sınıfa bir öğretmenin verilmesi ve öğretmenin bütün dersleri okutması mutattır.

8.- İlk okullarda öğrencilere ne gibi yardımlar yapılmaktadır? Kitap, tedavi, yiyecek, çocuk zammı v.s.

Hem ilkökullar hem de ortaokullar için aşağıdaki hususlar temin edilmektedir:

Kitap, ders malzemesi ve saire: Bunlar resmî okullarda öğrencilere parasız olarak temin edilir.

Süt ve Yemek: Milli Eğitim Kanununa göre Mahallî Öğretim İdareleri okullarındaki öğrencilere süt ve öğle yemeği vermekle mükelleftirler. Okul yemeği 1939 danberi çok yayılmıştır ve 1952 yılının ekim ayında yekûnu 29.000 i bulan okul ve şubelerinden ancak 901 inde yemek verilmemektedir. Yemek bir ücret alınır, bu gün bu ücret 9 penidir. Fakat bu ücret ihti-

3)

yaca göre ya kısmen yahut ta tamamen kaldırılabilir.1952 yılının Ekim ayında,üç milyon çocuk,yahut ta okula devam eden öğrencilerin umumi yekûnunun yüzde 51.5 i okul yemeğinden faydalanmakta idiler. Süt(bu gün yarım litrenin üçte biri kadar bir miktar) her tip okullardaki çocuklara parasız olarak verilmektedir.1952 de hükümetten yardım gören resmi okullardaki çocukların takriben o/o seksen beşine süt temin edilmiştir. Ve bu temin edilen sütün o/o 98.5 i verem mikrobu kontroluna tabi tutulmuş,yahut ta takim edilmiştir.

Nakil Vasıtası:

1944 te çıkan Milli Eğitim Kanununa göre Mahallî Eğitim İdarelerinden " öğrencilerin okullara devamını kolaylaştırmak maksadıyla" parasız nakil vasıtası temin etmeleri istenmektedir.Tatbikatta Mahallî İdareler "yürünecek mesafe" dışında oturan çocuklar için parasız nakil vasıtası temin etmektedirler. "Yürünecek Mesafe" kanunda şöyle tarif edilmektedir: "Sekiz yaşına basmamış bir çocuk için bu mesafe iki mildir; bunun dışındaki herhangi bir çocuk için de,vasıta geçen yela en yakın yola üç mil" olarak tayin edilmiştir.

Ayakkabı ve Üstbaşı:

Mahallî Eğitim İdareleri bu gibi şeylerin noksanlığı ve kifayetsizliği yüzünden tahsillerinden tamamıyla faydalanamayan çocuklara ayakkabı ve üstbaş temin,yahut teminine yardım edebilir.Bunların bedeli,çocuklarınverebilecek durumda olan ailelerinden alınır.

Diğer Yardımlar:

Resmî okullara devam eden çocukların okul faaliyetlerine iştirakini temin etmek için gereken masraflarını karşılamak ta Mahallî Eğitim İdarelerinininin salahiyetleri dahilinde ir.Bu gibi masrafların içine meselâ şunlar girmektedir: Okul üniformasının satın alınması, her çocuğun,yol masrafı dahil, oyunlara iştiraki,okul müfredat programı dışında kalan tedkik gezileri ve diğer faaliyetler,okul kulüplerine âzalık, yahut okul saatleri dışında yer alan cemiyetelere dahil olabilmek v.s.

9.- Bu yardımlar nerelerden temin edilir? Devlet Bütçesinden,özel idarelerden,belediyelerden,hususî teşekküllerden?

Bunlar kısmen devlet bütçesinden ve kısmen Mahallî vergilerden temin edilmektedir. 12.inci maddede daha fazla tafsilat verilecektir.

10.-İlk öğretime tahsis edilen senelik ödeneklerin yekûnu nedir?

1953/54 malî yılı içinde Mahallî Eğitim İdarelerininin bütçelerinde ilkokullara ayırdığı tahsisat 117.000.000 sterlin olarak tahmin edilmiştir(1952/53 te bu miktar 110.605.000 sterlin idi). Bu masrafın takriben o/o 60 ı Milli Eğitim Vekâletinin Mahallî Eğitim İdarelerine ayırdığı tahsisattan karşılanacaktır. 12.inci maddede daha etraflı bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Yeni inşa edilmekte olan okullara yatırılmakta olan para bu rakamlara dahil değildir.

11.- İlköğretime ayrılan tahsisatta bina ve tesisat masrafları?

Harp sonrası yılları içinde Milli Eğitim Vekâletinin senelik okul inşaat programı 1947 ocağından 1953 aralığına kadar 1.150.000 çocuk için okullarda yer temin edebilmek üzere bina temini esasî üzerine planlaştırılmak icap etmiştir. Bu rakam bu süre içinde artacak olan öğrenci yekununu göstermek üzere hesaplanmıştır.Bu inşaat programının büyük bir kısmı ilkokul binalarına ayrılmıştır,ve,öğrenci sayısının artması neticesi hasıl olan ihtiyacı karşılamak üzere düşünülmüştür.Çocukların büyük bir sayısının ortaokul yaşına girmeleri dolayısıyla son yıllarda ilkokul inşaatına verilen ehemmiyet ortaokul inşaat na çevrilmiş bulunmaktadır. 1949 senesi içinde başlaması tasarlanmış olan büyük okul inşaatı programının muhammen bedelinin o/o 60 ının ilkokullar için tasarlanmış inşaata sarfedilmesi mukarrer olup senelere tekabül eden rakamlar şunlardır:

1.Ocak.1950 den 31.mart.1951 e kadar o/o 56
1.Nisan.1951 den 31.mart.1952 ye kadar o/o 52
1.Nisan.1952 den 31.mart.1953 e kadar o/o 37
1.Nisan.1953 den 31.mart.1954 e kadar o/o 28

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/50

12.- İlköğretim Masrafları nasıl karşılanmaktadır? Devlet bütçesinden mi, Özel idarelerden mi yahut başka kaynaklardan mı?

Milli Eğitim ve bu meyanda İlköğretim masrafları ilk planda Mahallî Eğitim İdareleri tarafından mahallî vergilerle karşılanmaktadır. Milli Eğitim Vekâleti, parlamento tarafından bu iş için ayrılmış olan paradan, Mahallî Eğitim İdarelerine, bu idarelerin bu iş için tanınmış net masraflarına göre tahsisat ayırmaktadır. Bu tahsisatın nisbeti umumiyetle o/o 60 dır; fakat bazı tip masraflar vardır ki bunlara ayrılan tahsisat miktarı hususi bir nisbet arz etmektedir. Meselâ gündüzlü öğrenciler için yemek temin eden bir makamın makul net masrafını tamamiyle karşılamak maksadıyla okul yemekleri için hususi bir tahsisat vardır.

1948 Mahallî İdare Kanunu, bir yerde nüfus başına düşen ortalama vergi nisbetinin, umumî olarak adam başına isabet eden ortalama umumî vergi miktarından aşağı düşmesi takdirinde bu yerlerin Mahallî İdarelerine Mesken Ve Mahallî İdare Vekâleti tarafından ödenecek ve adı Exchequer Equalisation Grants (Hazine Ayarlama Tahsisatı) olan hususi bir tahsisatın tediyesini sağlar. Bu idarenin, vergilerle karşılanması lâzımgelen Eğitim masraflarının bu kısmı bu tahsisatların tayininde hesaba katılır. Vekâletin 1953/54 yılı bütçe tahmin lâyihasında malî tertiplere ait daha fazala tahsisat mevcuttur ve teferruat vardır.

13.- Milli Eğitim Masraflarını karşılamak üzere ayrı bir vergi var mıdır?

Hayır.

14.- Bütün memlekette kaç tane ilkokul vardır? Kaç ilkokul öğretmeni vardır?:

Mahallî Eğitim İdareleri Tarafından
İdare edilen okullar
(Ocak 1952)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-124/50

	Okul yahut şube	Öğrenci	Öğretmen
Ana okulu	457	22,464	1,003
Infants	5,365	1,074,034	32,416
Juniors	12,716	2,312,847	74,272
Her-yaştakiler ^{x)}	5,107	826,875	29,907
Hususi	543	42,519	2,982
Y e k ü n	24,188	4,278,739	140,580

x) bu işaret mecburî tahsil yaşı olan 5 ile 15 yaş arasındaki çocuklar için bütün sınıflara içinde toplamış olan bir okul kategorisini göstermektedir. 1944 Milli Eğitim Kanununun göre ilk ve orta eğitimin ayrı ayrı okullarda verilmesi icap etmektedir. Bütün mecburî tahsil çağındaki çocukları içine alan okulların ayrı ilk ve ortaokullar haline getirilmesi işi muntazaman ilerilemektedir. Meselâ 1952 yılı başında, mecburî tahsil çağındaki bütün çocukları içine alan okullar, hükümetten yardım gören ilk ve ortaokullarda 13 yaşındaki öğrenci mevcudunun yüzde 15.8 ini teşkil etmektedir, halbuki bu nisbet 1951 yılında 16.9 ve 1950 yılında da yüzde 18 idi.

15.- Kaç hususi ilkokul vardır? Bunlarda kaç öğrenci ve kaç tane öğretmen mevcuttur?

Bu sualin cevabını bulmak imkân dahilinde görülmemektedir.

16.- Öğrenci başına düşen muhammen masraf ne kadardır?

1951/52 yılında Mahallî Eğitim İdareleri tarafından idare edilen ilkokullarda öğrenci başına tahmin edilen masraf 30 sterlindir, bundan evvelki yılda ise bu 26 sterlin idi. Bu rakam Mahallî Eğitim İdareleri tarafından yapılan Öğretmen aylıkları, müstahdem aidatı, talim heyeti dışında kalan memurların maaş ve ücretleri, döşeme, âlat ve edevat, teçizat, kitap, kırtasiye, okul malzemesi, kira, belediye rüsumu, vergiler, sigorta masrafları, okul binasının ve bahçesinin bakımı, ısıtma, aydınlatma, temizlik ve sair gayrimelhuz masraflar üzerine istinat eden net sarfiyata dayanmaktadır. Öğrenci başına düşen masraf miktarı, okul sütü ve yemeği, cemiyet ve beden eğitimi ve idare masrafları gibi fer'f bir takım masrafları da içine almaktadır.

5) Bu masraflara a) Öğrencilerin evden okula ve okuldan eve gidip gelmelerini temin eden nakil masrafları, b) hastahane tedavileri, cerrahi ve ortopedik tedavinin icap ettirdiği aletler ve malzeme, ve c) yiyecek ve içecek ve yatacak masrafları dahil değildir.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/50

İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi

Orhan Şaik Gökyay

İ s k o ç y a ' d a İ l k ö ğ r e t i m

Not: Bu raproun hazırlanmasında başlıca Public Education in Scotland (1952), Education in Scotland (1952), The Primary Education in Scotland (1950) isimli neşriyat-tanmfaydalanılmıştır. Bunlardan ikincisi İskoçya Devlet Nezareti tarafından neşredilmiş 1952 senesi için de eğitim işlerine ait bir raprodur. Bilhassa istatistiklere ait bilgiler de kullanılmıştır. Bunlardan başka Edinburg'da İskoçya Eğitim Dairesinden, Londradaki İrtibat müdüründen ve diğer şahsî temas ve müşahedele-rimden elde edilen bilgilerin de raporda ayrı bir payı vardır.

O.Ş.G.

T e Ő k i l a t v e İ d a r e

Üniversiteler hariç olmak üzere İskoçya'da resmî eğitim, Edinburg'da İskoçya Eğitim Dairesi denilen bir hükümet dairesi tarafından merkezî ve 35 Eğitim Makamı tarafından da mahallî olarak idare edilmektedir. Birincisi resmî Eğitimin millî teşkilatının ve idaresinin umumi murakabasından; ikincisi, yani mahalli idareler de, kendi bölgeleri dahilinde okullar temini ile onların idaresinden mesuldürler.

İ s k o ç y a E ğ i t i m D a i r e s i
(The Scottish Education Department)

İskoçya Eğitim Dairesi aslında 1872 yılında, (İskoçya) Eğitim Kanunu ile kiralın hususi müşavirlerinden müteşekkil bir komite olarak kurulmuştur. 1885 te, dairenin resi vekili olarak, İskoçya için bir nâzırın tayini hususunda bir madde konmuştur, ve böylece İskoçya Nâzırı, dairenin parlamentoca mesul başkanı sa-lahiyetini almıştır. 1939 da, Dairelerin Yeniden Teşkilatlanması Kanunu (İskoçya) ile bir banka mühim değişme daha olmuştur. Dairenin vazifeleri; İskoçya Ziraat Dairesi, İskoçya Sıhhat Dairesi ve İskoçya İçişleri Dairesinin vazifeleri ile birlikte İskoçya Devlet Nezaretine verildi. Bu nezaret şimdi bütün bu dört İskoçya Dairesinin idaresi bakımından parlamentoya karşı mesuldür. Bu dairenin esas merkezi Edinburg'dadır. Parlamento ile, idarî bölgesi İngiltere ve Galya'ya münhasır olan Milli Eğitim Vekâleti ile ve diğer hükümet daireleri ile lüzumlu teması muhafaza etmek üzere Londra'daki dairede Bir İrtibat Müdürlüğü muhafaza edilmektedir.

Kıralın okul müfettişleri (not: bu sadece müfettiş demektir, fakat İngiltere'de herşeyi kirala nisbet etmek âdet olmuştur, kiralın hükümeti, kiralın donanması v.s.gibi) dairenin işleminde mühim bir rol oynarlar. Bunlar okulları ziyaret ederler, okul binaları, okulun işleminde vazifeli olanlar, okulun seviyesi hakkında raporlar verirler ve lüzum gördükleri yerlerde derslerin programı ve metodları hakkında rehberlik ederler. Bunların sa-lahiyetleri keza okul sonrası eğitime ve okul yemeklerine de racidir. Teftiş maksadı ile memleket mütadit sahalara ayrılmıştır. Bunlardan her biri kiralın başmüfettişlerinden birinin uhdesinde olup bir başmüfettiş muavininin kontrolü altında işbirliği ederek çalışırlar; bu bölgeler de yine semtlere ayrılmıştır, bu semtlerden her biri kiralın müfettişlerinden birinin uhdesindedir. Herhangi bir semtin teftişi diğer müfettişler ve müfettiş muavinleri ile birlikte semt müfettişi tarafından yapılır. Bugün Okul Müfettişliği, kadın ve erkk olmak üzere 90 tanedir. Keza Beden eğitim başmüfettişi olarak vazife

gören bir sıhhat Müdürü, içtimaf işler, dinlenme ve hava tebdili işleri için altı irtibat müdürü vardır.

Umumi olarak söylemek lâzımgelirse İskoçya Eğitim Dairesinin vazifesi, İskoçya Devlet Nazırına maariğin umumi murakabası ile ilgili muhtelif salahiyetler ve vazifeler veren İskoçya Maarif Kanunlarının tatbikını murakaba etmektir. Bu vazifeyi yerine getirir iken Daire, mahalli Eğitim Makamları ve sair teşekküller vasıtasıyla, üniversitelerde sağlanan tahsil hariç, fakat okul sonrası muhtelif tip eğitim dahil olmak üzere İskoçya'da bu-nevâ her nevi resmî eğitimin inkişafına rehberlik ve öğretmenlerin yetiştirilmesini, sertifikalarını ve tayinini, işten çıkarılmalarını ve emekliye ayrılmalarını murakaba eder. Keza parlamentoca ayrılan tahsisatın tevziini kontrol etmek mesuliyeti de yine onundur.

İlk ve ortaöğretim sahasında Daire, kendi idareleri altında olan okullarda Eğitim Makamlarının eğitim işlerini planlamalarını murakaba eder. Müfredat programına, öğretim usulleri, tesisat, öğrencilerin devam işleri, okula gidip gelme vasıtaları, burslar ve sair yardım şekilleri hususunda umumi bir teftiş ve murakaba ifa edilmektedir. Eğitim Makamları tarafından yeni okullar açılması ve diğer eğitim müesseseleri açılması teklifleri, yahut mevcutların ıslahı Dairenin tedkikına arz edilir. Daire aynı zamanda okul yemek işinin gelişmesi için ileri sürülen plânların tasdikından da mesuldür. Okul sağlık işinin murakabası İskoçya Sıhhat Dairesinin mesuliyetine bırakılmıştır.

Eğitim Dairesi, İskoçya Mezuniyet Sertifikası alacakların senelik imtihanlarını idare eder, bu sertifika normal olarak bu maksatla Daire tarafından kabul edilmiş beş senelik bir Ortaöğretimin tamamlanmasından sonra verilmektedir.

Okul sonrası merhalesinde, Daire, Mahalli Eğitim Makamları tarafından, okul sonrası eğitim için yapılan nizamnamelerin çerçevesini çizmek ve tatbik etmekle de iştigal eder. Bu nizamnameler, yalnız teknik, kültürel ve spor, eğlence ve tatil kampları gibi hususlarda, gündüzlü ve akşam sınıfları hakkında bilgi vermekle kalmıyarak daha az formal olan cihette, içtimaf ve bedemî eğitimde, gerek gençler gerekse yetişkinler için teşkil edilmiş olan spor, kamp ve tatil faaliyetleri hususunda da maddeler ihtiva eder. Dairenin, aynı zamanda muhtelif teknoloji, sanat ve evidaresi bilgilerinde daha fazla bilgi vermek için açılmış olan kolejler üzerinde de umumi bir idarî murakabası vardır.

İngiltere'de içişleri vekâletine verilmiş olan suçlu çocuklara mahsus okulların umumi murakabası vazifesi de İskoçya'da Eğitim Dairesinin uhdesindedir.

İskoçya'da Öğretmen Yetiştirmek İçin Milli Komita (The National Committee for the Training of Teachers) adında bir komita tarafından idare edilen yetiştirme merkezleri de Dairenin salahiyeti çevresindedir. Keza Daire, öğretmenlik mesleğine giriş şartlarını gösteren talimatnameleri de yapar ve öğretmenlerin ehliyet sertifikalarına tayin eder. Öğretmen aylıklarının barenleri, öğretmenlik mesleğinin ve Eğitim Makamlarının mümessillerinden müteşekkil bir Birleşik Milli Heyet'in tavsiyeleri üzerine Daire tarafından tanzim edilir. Öğretmenler için, aidat vermek suretiyle bir Emeklilik Nizamnamesi Daire tarafından tasarlanır ve idare edilir. Bu nizamname hizmetleri kaydeder ve emekli paralarını hesaplar ve tediye salahiyeti verir.

Parlementonun Eğitim masraflarına karşılık yardım olmak üzere senede verdiği 26 milyon sterlin kadar tahsisatın tediyesi Dairenin esaslı vazifelerinden biridir. Sarfiyatın yerine harcanacağını ve tahsisat şartlarının yerine getirildiğini temin için Daire, Eğitim Makamlarının ve eğitim işleriyle meşgul diğer teşekküllerin hesaplarını tedkika salahiyetlidir. Programa göre Eğitim Eğitim Teberruları Ve Yardımları ve bunların sarfiyatı da incelenir.

İstişare Meclisleri

Eğitim meselelerinde İskoçya Devlet Nazırına tavsiyelerde bulunmak maksadıyla 1946 kanunu İskoçya'da, 25 azadan müteşekkil bir Eğitim İstişare Meclisi tayin edilmesini şamirdir, bu azaların üçte ikisinin eğitimle ilgili muhtelif teşekküllerin görüşlerini aksettirecek ehil vasıfta kimselerden olması şarttır. Eğitim Makamları, üniversiteler, öğretim mesleği, gençlik hareketi ve işverenlerle işçiler dahil olmak üzere ticaret ve sanayi erbabı bu mecliste temsil edilir.

Meclis, hususi mevzularla meşgul olmak üzere, Devlet Nazarı tarafından tayin edilmiş kimselerden müteşekkil hususi komiteler tayin edebilir. Bunların aza arından bir kısmı İstişare Meclisi azalarıdır. Geri kalanlar da, bahis mevzuu meselelerde hususi bilgileri yahut tecrübeleriyle tanınmış kimselerdir.

1942 de, harp sonrası ortaya çıkan eğitim meseleleri ile ilgili olarak büyük ehemmiyeti haiz müteaddit konularda bu Meclisin görüşlerini araştırmaya karar verildi. O zaman tayin edilmiş olan meclisle onun halefi olan meclis geniş makyasta çeşitli eğitim meseleleriyle alakalı 24 rapor neşretti ki bunların bir kısmı ilköğretime aittir.

1946 Kanunu, Eğitim Makamlarına, ve diğer okullar ve sair eğitim müesseseleri idarecilerine, Meclislerin tayin ettiği eğitim dalının inkişafı hususunda tavsiyelerde bulunmak üzere, Devlet Nazırına mahallî istişare meclisleri tayinine salâhiyet vermiştir. Bu salâhiyetlere dayanılarak teknik eğitim için beş mahallî meclis kurulmuştur, bunlardan dördü Aberdeen, Dundee, Edinburgh ve Glasgow şehirlerindedir, bir tanesi de Ykârı İskoçya ve adaları içindir.

Eğitim Makamları

Mahallî eğitim işi hususunda ilk mesuliyet Eğitim Makamlarının üzerindedir. Bu makam dört şehrin, Aberdeen, Dundee, Edinburgh ve Glasgow, şehir meclislerinden, 29 vilayetin vilayet meclislerinden ve Moray ve Nairn ile Perth ve Kinross vilayetlerinin birleşik vilayet meclislerinden ibarettir. Her Eğitim Makamı, bir eğitim komitesi tayin eder ki Makam, kendisi tarafından yapılmış ve İskoçya Devlet Nazarı tarafından tasdik edilmiş bir nizamnameye göre kendi salâhiyetlerinin ve vazifelerinin bu komite tarafından ifasına ve Eğitim Makamını temsil etmek işini bu komiteye vermeye mecburdur. Yalnız, vergi yahut istikraz yolu ile tahsisatı artırmak; ana para tahminlerini tasdik etmek, sermaye ve gelir sarfiyatı tahminlerini tasdik etmek ve bunlarca dahil sarfiyata salâhiyeti olmak; kendisine evvelce salâhiyet verilmiş olandan gayri sarfiyatta bulunmak, yahut müstacel vaziyetlerde lüzum hasıl olan masraflara girişmek hakları bu komiteye verilmiş değildir. Keza bir kaç diğer iş te, şehir meclisini temsil eden Eğitim Komitesinin salâhiyetlerinden harihtir.

Eğitim Makamının faaliyetleri hakkında, onun en mühim salâhiyetlerini ve vazifelerini gösteren aşamğıdaki listeden bir kısmı fikir edinmek mümkündür: Tatil, spor, kamp faaliyetleri, içtimai ve bedeni Eğitim hususunda uygun kolaylıklar dahil olmak üzere ilk, orta ve daha sonrası eğitimin bütün şekillerini sağlamak; parasız eğitim gören bütün öğrenciler için parasız kitap, kalem, defter ve sair ders malzemesini temin etmek; gündüz okullarına devam eden öğrenciler için yurtlar hazırlamak; okula devam mecbur kılmak; 14 yaşından yukarı olan öğrencileri, bazı şartlar altında, okula devamdan muaf tutmak; paralı okullar devam eden öğrencilerin okul ücretini ödemek ve 15 yaşından yukarı olan kimselere burs vermek ve sair para yardımında bulunmak; okula yahut diğer eğitim müesseselerine devam eden öğrenciler için icap eden yerlerde nakil vasıtası tedarik etmek; öğrencilerin sahihi muayene ve tedavisini yaptırmak; sakat ve arızalı çocuklar için hususi eğitim çaresi bulmak; bir Child Guidance (çocuğa rehberlik) servisi kurmak; öğretmenlerin tayini ve işten çıkarılması; öğretmen aylıklarının ödenmesi; 1937 tarihli (İskoçya) Çocuklar Ve Gençler Kanununa göre çocukların iş-

te kullanılması ve sokak satıcılığı ile ilgili mahallî nizamları yapmak; Eğitim Makamlarının uhdelerine almak üzere seçildiği yerlerde Gençlere İşbulam İş (Youth Employment Service)ni yürütmek. Eğitim Komitesi, şehir meclisinden seçilmiş azalarla - ki bunlar ekseriyeti teşkil eder - eğitim işlerinde tecrübeli ve bölge dahilindeki okulların muhtelif tip ihtiyaçları hakkında bilgi sahibi olanlardan tayin edilmiş azalardan müteşekkildir. Komitede, bölge dahilindeki kiliselerin yahut cemaat teşekküllerinin de mümessilleri tarafından seçilmiş en az iki kişi ile eğitim komitesi tarafından idare edilen cemaat okullarının temsil etmek üzere tayin edilmiş hiç olmazsa bir kişinin bulunması şarttır. K. za komitede erkekler gibi kadın azaların da bulunması lazımdır.

1918 den 1947 ye kadar okulların mahallî idaresi işi okul idare komitelerine verilmişti. 1 Ekim 1947 de, aynı sene içinde çıkan (İskoçya) Mahallî İdare Kanununun yürürlüğe girdiği tarihte Okul İdare Komiteleri ortadan kalktı ve İskoçya Devlet Nazarı, hususî şartlar dolayısıyla ayrıca muvafakat etmedikçe, Eğitim Makamlarının karar verebileceği eğitim müesseselerinin idare ve muhakabası vazifelerinin ifası için Eğitim Komitesinin tâlî mahallî komiteler teşkil etmesini temin işi Eğitim Makamının vazifesi oldu.

Her tâlî komite, Eğitim Komitesi azalarıyla birlikte aşağıdaki mümessillerden müteşekkildir: Kendi idaresi altında okulların bulunduğu yerlerde öğrencilerin anababaları; kendi idaresi altında teknik kolejlerin bulunduğu yerlerde, bölgenin zenaat, sanayi, ticaret yahut diğer işlerle ilgili yahut meşgul bulunduğu kimseler; okulsonrası ihtiyarî eğitim için müesseselerin bulunduğu yerlerde bu neviden eğitimde tecrübe sahibi olan kimseler; öğretmen mümessilleri ve, bir vilâyet olduğuna göre, şehir ve semt meclisleri gibi mahallî teşekküllerin mümessilleri ve eğitim makamlarının uygun telâkki ettiği başka kimseler de tayin edilebilir.

Tâlî komitenin idaresi altında bir yahut daha fazla ken idaresine geçmiş cmaat okulu varsa en az bir aza tayin edilir, bunun seçiminde öğrencilerin ana babalarının dinî itikadî gözönünde tutulur.

İ L K Ö Ğ R E T İ M

I.-Muhtelif tip ilköğretim var mıdır?

İlkokullar cesametlerine ve takip ettikleri metotlara göre geniş mikyastactehalüf göstermekle beraber İskoçya'da ancak bir tip ilköğretim vardır.

İlkokulda takip edilmesi lâzımgelen dersler hususunda geniş ve umumî hatlarıyla 1950 tarihli (İskoçya) Okullar Düsturunda şöyle denilmektedir: Öğrencilere okuma, yazma ve hesap bilgileri verilecektir. Yazılı ve konuşulan İngilizceyi anlamalarına dikkat edilecektir. Müzik, sanat, el işi, tabiat bilgisi, beden eğitimi ve uygun bir merhalede sonra tarih, coğrafya, yazala kompozisyon ve kız çocuklar için dikiş dersleri gösterilecektir.

Derslerin teferruatlı müfredatının çerçevesini çizmek işi okul idarelerine bırakılmış olup bu suretle derslerin, ayrı ayrı yerlerin ihtiyaçlarına uyması temin edilebilmektedir.

1918 yılında (İskoçya) Eğitim Kanununun çıktığındanberi kelt dili konuşulan bölgelerde, bu iskoç dilini öğretmek için uygun vasıtalar hazırlamak Eğitim Makamlarının vazifesi olmuştur. Bu bölgelerin muntazaman daralmasına rağmen bu gün hâlâ okula yalnız bu dili bilerek gelen 2.000 kadar çocuk vardır. Daha çok sayıda çocuk ta hem İngilizce, hem de keltçe konuşmaktadır. Yalnız keltçe bilen çocuklar için bu dil, onların okulun derslerini takip edebilmeleri için bir vasıta olarak kullanılmaktadır. Her iki grup için de kelt dili ilköğretimin sonuna kadar bir ders olarak okutulmaktadır. Ortaöğretimde ise bu dil ancak isteyen çocuklara gösterilmekte olup Mezuniyet İmtihanlarında da isteyen bundan imtihan verebilir.

Din dersi: Din dersi İskoç okulunun daima karakteristik bir cephesi olmuştur, ve 1872 tarihli (İskoçya) Eğitim Kanununun önsözünde bu dersin okullardaki yerini tanıdığı ve resmî okul idarelerine bu derslerin verilmesi âdetinâ devama müsaade

5)

etmiştir. Her Hükümetten yardım gören her okul bütün cemaatların çocuklarını kabul etmek hususunda serbest ise de, istedikleri takdirde anababanın çocuklarını herhangi dinî bir dersten alakoymaya ve çocukların layık öğretimi hususunda bir peşin hüküm olmaksızın onları herhangi okulda herhangi dinî bir âyin ve ibadete iştirakten çekmeye hakları vardır. Bu şekilde fertlerin menfaatleri korunduğu müddetçe Eğitim Makamları herhangi bir okulda ana babalar tarafından kabul edilebilecek dinî cemaat dersleri koyabilir. Eğitim Makamları tarafından idare edilen bütün cemaat okullarında 1946 tarihli Eğitim Kanununun 18. inci maddesi şartları dahilinde bunların dinî ibadet ve öğretimlerinin devamlarını temin için ayrı bir madde konmuştur.

~~Bütün Eğitim Makamları~~ İskoçya'da, Bütün Eğitim Makamları bir yahut daha fazla saati din derslerine ayırmıştır. Bu dersin verileceği zaman, herhangi bir okulun vakit cetvelinde İskoçya Devlet Nazırı tarafından tasdik edilmiş olan vakit cetvelinde gösterilmesi mecburidir; Fakat Devlet Nazırının bu dersi teftiş etmek, yahut herhangi bir şekilde bu dersin hususiyetine tesir etmek salahiyeti yoktur.

Okullarda 18. inci maddenin tatbik edileceği hususlar haricinde verilecek din dersleri Din Eğitimi Müfredat programında gösterilmiş olup bu program İskoçya Kilisesinin mümessili, İskoçya Eğitim Enstitüsü kiliselerinin mümessili, İskoçya Eğitim Enstitüsü ve İskoçya Eğitim Müdürleri Birliği tarafından hazırlanmıştır. Müfre at programı dikkatle derecelenmiş ve biri ilk, diğeri ortaöğretime ait olmak üzere iki esas bölüme ayrılmıştır.

İskoçya'nın bir çok kısımlarında rahipler Eğitim Makamları tarafından, okul hayatının bu cephesiyle alâkalannak üzere davet edilirler. Bazı hallerde okulun gönüllü Ziyaretçi olarak bir rahibi vardır. Bu rahip okulu ziyaret eder, ve zaman zaman dinî derslerine yahut ibadet ve âyinlere iştirak eder.

M e c b u r f i O k u l B Ç a ğ ı :

İskoçya'da mecburî okul çağı 5-15 arasındadır. Çocuklar doğum günlerini takip eden ilk "tesbit edilmiş tarih" te Her ders senesinde okula başlamak için iki yahut daha fazla "tesbit edilmiş tarih" vardır. Öğrenciler 15 yaşına bastıkları günü takip edecek ilk "tesbit edilmiş tarih" te okulu tekedebilirler. 1946 tarihli (İskoçya) Eğitim Kanununun 32 ve 33. üncü maddeleriyle 1949 tarihli Eğitim Kanunundaki muaddel şekli.

Okula başlamak için "tesbit edilmiş tarih"lerin okulu terketmek için "tesbit edilmiş tarih"ler gibi aynı olması şart değildir. Her Eğitim Makamından, tasdik edilmek üzere, bir kaç "tesbit edilmiş tarih"i İskoçya Devlet Nazırına teklif etmeye mecburdur.

M ü e y y i d e l e r :

Çocuğunun "yaşına, kabiliyet ve istidadına göre" herhangi bir yerde, meselâ hususi şekilde kâfi bir eğitim verdiği hususunda bölgenin Eğitim Makamını tatmin etmek şartıyla, ana babanın çocuklarını bir devlet okuluna göndermeleri lâzım değildir. Eğer ana baba çocuğunu bir devlet okuluna göndermez, yahut ona herhangi bir yerde kâfi bir eğitim imkânı bulmazsa bölgenin Eğitim Makamı, ana babaya 7-14 gün içinde, Eğitim Makamının bir komitesi huzuruna çıkarak bu hareketinin doğruluğunu isbat etmesi yahut bunu yazılı olarak yapması hususunda bir ihbarda bulunmaya mecburdur.

Eğer ana babasını, okuldan uzaklık, hastalık, yahut Eğitim Makamının çocuğun hususi ihtiyaçları için tertibat almakta noksanı gibi makul bir mazereti yoksa Eğitim Makamı, çocuklarının okula deva hususunda ana babanın düşünceleri üzerinde durduktan sonra, içinde çocuğun devam edebileceği okulun adı zikredilen bir "Devam emri" vermeye mecburdur.

Şayet ana baba bu devam emriyle kendilerini haksızlığa uğramış sayarlarsa, 14 gün içinde, Mahalli Vilayet Mahkemesi hâkimi nezdinde bunu temyiz ederler, bu hâkim verilen emrin doğruluğunu yahut yersizliğini tekit eder, onun kararı nihai karardır.

Eğer ana baba, emri yerine getirmezse, Eğitim Makamı tarafından mahkemeye sevk edilir, suçlu görüldüğü takdirde para cezasına çarptırılır, yahut ta, üçüncü defa tekerrürü halinde bir aydan yukarı olmamak üzere hapsedilir.

Makul bir mazereti olmaksızın çocuğunu muntazam olarak okula devamdan alıkoayn ana baba da aynı şekilde Eğitim Makamı

6)

tarafından mahkemeye sevk edilir ve suçlu görüldüğü takdirde aynı cezalara çarptırılır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/51

Ana baba çocuğunu okula göndermediğinden dolayı mahkûm olsun olmasın, mahkeme çocuğun bir çocuk mahkemesi huzuruna çıkmasını emredebilir, bu mahkeme, çocuğun ihtimam ve himayeye muhtaç olduğuna kanaat getirirse onun bir "Approved School-Suçlu çocuklar okulu"na gönderilmesini, nezaret altına konmasını, başka bir kimsenin vesayet altına verilmesini, yahut ta ana babanın, çocuğa tam bir ihtimam göstereceklerine dair bir kefalete bağlanmalarını emredebilir.

Bu kanunî mecburiyet, 1946 tarihli (İskoçya) Eğitim kanununun 35-38 inci maddelerinde ve onun 1949 daki muaddel şeklinde ve 1937 tarihli (İskoçya) Çocuklar ve Gençler Kanununun 66 ıncı maddesinde bulunmaktadır.

A n a o k u l l a r ı :

İskoçya'da ilk anaokulu Edinburghda açılmıştır, 1903 tarihinde. Hususi komiteler tarafından idare edilen aynı yolda benzeri diğer küçük okullar bunu takip etmiştir. 1918 Eğitim Kanunu, Eğitim Makamlarına anaokulları açmak salahiyeti vermişse de bu salahiyet pek az kullanılmıştır. Hususi anaokulları Eğitim Makamlarından muhtelif yardımlar görmüşler ve 1936 danberi de bu neviden yardımların İskoçya Nezaretinden tahsisat alarak yapılması mümkün olmuştur. 1946 Kanununa göre anaokulları açmak ve ana babaların çocukları için böyle bir eğitim arzu ettikleri yerlerde kâfi miktarda çocuk bulunduğu takdirde bunlar için makul bir şekilde bir okul veya sınıf açmak vazifesi Eğitim Makamlarına bırakılmıştır. Bununla beraber ehil evsafa öğretmen darlığı ve yersizlik bu işin öyle bir kaç yıl zarfında inkişafına engel olmaktadır.

31 temmuz 1952 de sona eren ders yılı istatistiklerine göre İskoçya'da 71 anaokulu veya sınıfı mevcut olup bunlarda 2142 si kız ve 2161 i oğlan olmak üzere 4303 çocuk bulunmaktadır. Anaokullarının çoğu 2-5 yaş arasında 30-40 çocuk alacak şekilde küçük okullardır.

2.- Devlet ve resmî mahallî idarelerin ilkokullarından başka hususi ilköğretim var mıdır?

İskoçya'da hususi okullarda da, ilkokul öğrenci yekûnunun ancak o/o 3 ü okumaktadır. Bu okullarda gösterilen dersler de umumî müfredatı itibariyle resmî okullarda gösterilenlerine aynıdır. Fakat bu okullar arzu ettikleri takdirde tecrübelerde bulunmak üzere serbesttirler ve bazıları da bunu yapmaktadır.

3.- Bir ilkokulda kaç sınıf vardır, yahut ilkokullar kaç sınıflıdır?

İlkokul tahsilinin süresi 5 yaşından 12 yaşına kadar olmak üzere yedi yıldır. İlkokulun ilk iki sınıfına Infant sınıfı denilmektedir, bu sınıflar bazan ayrı bir okul halindedir, bazan da bir anaokulu ile bir arada bulunmaktadır.

İlkokullar umumiyetle yaş guruplarına tâbi olarak 7 sınıflı olmakla beraber, şartlarıncaplarına göre çok defa aynı sınıfta müteaddit guruplar ders görmektedir olduğu gibi okulların öğrenci sayısı da birbirinden çok farklıdır.

Netekim İskoçya'da mevcut 2161 ilkokuldan 601 inin öğrenci mevcudu 1-24; 467 sinin 25-49; 315 inin 50-99; 199 unun 100-199; 108 inin 200-299; 86 sinin 300-399; 104 ünün 400-499; 88 inin 500-599; 121 inin 600-799; 57 sinin 800-999 ; 13 ünün 1000-1199 ve 2 sinin de 1200-1599 arasında öğrencisi bulunmaktadır.

Bir okuldaki sınıf sayısına gelince bu da tehalüf etmekte olup aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir :

Not: 31.Mart.1952 yılında tarihinde resmî ilkokullarla devletten yardım gören diğer okullarda mevcut sınıf sayısı ve sınıflardaki öğrenci mevcudunu gösteren bu cetvelde 1.inci sıra tek öğretmenli;2.inci sıra iki öğretmenli;üçüncü sıra üç öğretmenli ve dördüncü sırada üçten fazla öğretmeni olan okullara aittir. Bu okulların hepsini de ilkokulun I - 7 sınıflarını ihtiva etmektedir.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/51

Yekûn	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60
702	23	119	159	209	133	49	8	2	-	-	-	-
1066	-	34	240	354	250	136	46	4	2	-	-	-
732	I	17	57	154	223	184	76	14	5	I	-	-
14091	I	16	86	345	870	1792	2852	3798	3170	1014	123	17

Üçten fazla öğretmenli okullardan 7 sinde, sınıflarda 60 dan fazla öğrenci bulunmaktadır.

4.- İlkokul öğretmenleri nerelerde yetiştirilir? Muhtelif öğretmen yetiştirme müesseseleri var mıdır?

1920 denberi İskoçya'da öğretmen yetiştirilmesi işi, aynı senede kurulmuş olan The National Committee for The Training of Teachers (Öğretmenlerin yetiştirilmesi için Milli Komite) isimli bir teşekkülün mesuliyeti altına verilmiştir. Bu komite tamamiyle, İskoçya Mahallî Eğitim Makamları tarafından seçilmiş azalardan müteşekkildir ve İskoçya'daki müteaddit Yetiştirme Merkezleri ve öğretmen kolejleri üzerinde tam bir kontrole sahiptir. Komitenin salahiyetleri arasında kollej öğretmenlerinin ve diğer memurların tayinin, bunların aylık ve ücretleri; üniversite talebesinden alınacak ücretin tesbiti gibi işler de vardır.

Milli Komitenin kontrolü altında erkek ve kadın öğretmen namzetleri için İskoçya'nın dört büyük şehrinde dört merkez vardır. Bunlar bu şehirlerde bulunan üniversitelerle temas halindedirler ve kadın öğretmen namzetleri için de üç kolej vardır. Bunlardan Aberdeen'de bulunan Beden Eğitimi kolejidir. Glasgow Merkezinde erkek ve en eğitimi öğretmenleri için bir Beden Eğitimi Ve Sağlık Okulu açılmıştır, ve dört Yetiştirme Merkezinde ve E, inburg'daki kolejde tatbikat okulları vardır. Merkezlerden her biri mahallî olarak bir vilayet komitesi tarafından ve her kolej de bir idare komitesi tarafından idare edilir. Bu komitelerin, Yetiştirme Merkezinin yahut kolejin idaresiyle ilgili tavsiyeleri Merkez İcra Komitesi adı verilen bir teşekküle arz edilir ki bu komite Milli Komite'nin icra heyetini temsil eder. Bu muhtelif tâlî komitelere öğretmenler ve eğitim ile ilgili, meselâ üniversiteler gibi, müteaddit mümessiller dahildir.

Son elli sene içinde, İskoçya'da öğretmenin yetiştirmenin her cephesinde büyük gelişmeler olmuştur. Her Yetiştirme Merkezinde ve kolejde şimdi çok güzel tesisata malik binalar vardır, bunlarda yetiştirme işi iyi şartlar altındadır. Kız öğretmen namzetleri için yurtlar yapılmıştır, burada mutedil bir ücretle, bir topluluk halinde yaşamaktan faydalanmaktadırlar. Talebenin eğlence ve istirahati için ve bu gün okul hayatının hâkim bir cephesi olan oyunlar ve sporları öğrenmeleri için oyun sahaları meydana getirilmiştir.

Meslek kurslarının dersleri ve dereceleri hususunda İskoçya Eğitim İdaresi tarafından talimatnameler yapılmış olmakla beraber bunlar her Eğitim Merkezine ve koleje makul bir derecede serbestlik bahsetmek üzere tasarlanmıştır, öyleki bunun neticesi olarak bu gün her müessesenin kısmen öğretim şubelerinin başında bulunan müdürlerle, başlara, yahut onların talim heyetine verilmiş olan serbestiye, kısmen bunların üniversite ile olan işbirliğinin kuvvetine; bunların hacmine ve muhitine ve onların talebe kitlesinin personeline atfedilebilecek olan kendine has bir karakteri vardır. Umumiyetle üniversite mezunları ile diploması olanlar için bu dersler meslek mevzuundadır ve metotlar, tatbikat, psikoloji ve eğitimi içine almaktadır; diğer öğrenciler için dersler daha yüksek bir tahsil seviyesini ve meslekî bilgiyi ihtiva eder.

8)

Eğitim bakımından elisi öğretimi, be en eğitimi, sanat, müzik yahut diğer "teknik" derslerde tanınmış bir diplomayı haiz olanlar hariç olmak üzere İskoçya'da öğretmen olmak isteyen erkeklerin üniversite mezunu olması şarttır. Bu bir taraf, bütün kadın öğretmenlerin üniversite mezunu olması lâzım olmamakla beraber hakikatte bunların bir kısmı mühim bir kısmı öğretmen olarak mesleğe girmeden önce, yahut ta daha seyrek olmak üzere bir taraftan öğretmenlik yaparken üniversite diploması alırlar. Böylece İskoçya Öğretmen Yetiştirme Teşkilatı ile üniversiteler arasında sıkı bir temas vardır. 1925 te Milli Komite ile Edinburg ve St. Andrews üniversiteleri arasında bu üniversitelerin herbirisinde Eğitim kürsüsünü işgal eden zataın aynı zamanda Mahallî Öğretmen Yetiştirme Merkezlerinin çalışmalarında müdür olması hususunda bir anlaşma yapılmıştır.

Meslek kurslarının sonunda elde edilen sertifikaları İskoçya Devlet Nezareti verir, bunlar başlıca üç nevidir: - 1) Öğretmenlik Umumi Sertifikası (The Teacher's General Certificate), bu sertifika sahibine ilokul derslerini okutmak salahiyet ve hakkını verir; 2) The Teacher's Special Certificate, bu sertifika sahibine ortaokullarda gösterilen ilmi derslerden bir yahut daha fazlasını okutmak ehliyetini bahşeder; bu ehliyet normal olarak böyle bir dersin esas öğretmeninden aranır ve birinci yahut ikinci Honour derecesiyle bir üniversite diploması ister; 3) The Teacher's Technical Certificate, bunun sahibini yukarıda zikredilmiş olan teknik derslerden birini okutmaya ehil kılar; ehliyetnameler normal olarak sanat, tatbiki ilimler yahut teknik sanayi, ziraat yahut bahçevanlık, ticaret dersleri, ev idaresi, be en eğitimi, eğitim bakımından elisleri ve müzik gibi derslerin hocalarından istenir ve asıl diploma bir çok hallerde İskoçya Merkez Enstitülerinin birinden alınır.

Bir üniversite mezunu için sonunda Teacher's General Sertifikate elde etmeyi istihdaf eden yahut pek iyi yahut iyi derecede üniversite mezunu olan bir namzedin sonunda Teacher's Special Certificate alması maksadıyla olan meslek öğreniminin süresi, üniversiteden mezun olduktan sonra bir senedir. Bir taraftan öğretmenlik yaparken bir yandan da üniversitede yahut Öğretmen Yetiştirme Merkezinde (yahut kolejde) dersler görmek mümkün olup bu kurslar seçilen müfredat programının nevine göre üç yahut dört sene sürer.

Üniversite mezunu olmayı dilemeyen kız öğrenciler bir Yetiştirme Merkezinde yahut öğretmen kolejinde üç sene tahsil ederler. Be en Eğitimi öğrencileri için kız ve erkek olduklarına göre iki ayrı müessese vardır, bunlar üç sene tahsil görürler. Fakat daha önce Teacher's General Certificate almak üzere bir tahsil görmüş olanlar bu tahsili bir senede tamamlayabilirler.

Teacher's General Certificate almış olup ta bir ana okulunun İnfant öğretmeni (kadın), yahut başöğretmen olarak çalışmak üzere bir hususi ehliyet vesikası almak isteyenlerle Teacher's General Certificate yahut Teacher's Technical Certificate almış olup ta kör, geri zekâlı yahut bedence ârizalı çocuklar eğitimi için öğretmen olarak tanınmak isteyenler için Yetiştirme Merkezlerinde kurslar hazırlanır.

Gerek meslek tahsili yapmakta, gerekse öğretmenlik yapmak ta olup ta bir dereceye kadar bir ortaokul dersinde - normal olarak bu onların üniversite diplomalarının parçası olarak bu mevzuda bir ikinci ders almaları manasını tazammün eder - ihtisaslaşmış olanlar kendilerine ortaokulların aşağı sınıflarında bu dersi okutmak hakkını veren bir vesikayı almak üzere yetiştirilebilirler.

İlk önce Deneme Sertifikaları verilir, ve teftiş gören okullarda iki yıl başarı ile öğretmenlik ettikten sonra öğretmen, nihâî öğretmenlik sertifikasını alır.

Öğretmen olmak arzu eden namzetlerin yetiştirilmesine ilâve olarak dört vilayet komitesi bilfiil vazifede olan öğretmenlerin bilgisini daha ziyade artırmayı üzerine alır. Bütün ders senesi esnasında ve her yaz tatilinde Öğretmenlerin ehliyetlerine ilave edilmek üzere ya Yetiştirme Merkezinde yahut komitenin bulunduğu vilayetin herhangi bir yerinde kurslar açar.

Y a r d ı m c ı Ö ğ r e t m e n T a l i m a t n a m e s i :

Harbin intaç ettiği öğretmen darlığını kapamak ve mecburî tahsil çağının 15 yaşa çıkarılması işini tamamlamak için lüzumlu eğitim unsurlarını hazırlamak üzere İskoçya Devlet Nezareti, 1944 yılı sonuna doğru öğretmenlerin seçilmesi ve yetiştirilmesi hususunda bir Fevkalâde Hal Talimatnamesi hazırladı. Bu talimatnameye göre sivil hizmetlerde en aşağı bir sene hizmet etmiş olan kimselerin normal olarak, öğretmen olmak isteyenlerden aranan tahsil seviyesine aşağı yukarı muadil bir umumi eğitim ve, uygun olan yerlerde teknik eğitim

seviyesine zaten erişmiş olmak şartıyla mesleğe girmek için hazırlanmalarına müsaade edilmiştir. Bu talimatname mucibince takriben 10.500 muraat olmuştur ve bunların beşte dördü erkek olmak üzere 5.500 kadarı kabul edilmiştir. Başarılı olanlara, görmeğe mecbur oldukları kursun devamı müddetince gerek kendilerine, gerekse onların bakmaya mecbur oldukları kimselere geçimleri için tahsisat verilmiştir. Talimatname, mesleğin herhangi bir şekilde seviyesinin düşmesine mani olacak şekilde hazırlanmıştır: Mesleğe girenlerden bir çoğu, üniversite diploması almaya teşvik edilmiş ve hatırısayılır derecede mühim bir miktarı, yani 900 tanesi, de Honour derecesi almak üzere üniversite tahsili yapmışlardır. Yetiştirmeye kursları, üniversite mezunları için iki devre ve üniversite mezunu olmayanlar için de iki yahut üç sene olmak üzere uzun devrelerdir. Meslek eğitimi görenlerin çoğu üniversitede yahut öğretim kolejinde uzun devrelere girdiklerinden, öğretmen meselesinde Talimatname, çabuk ve âni bir hal çaresi verememişti (meselâ 1950 senesi sıralarında, bunlardan son 1000 kişi hâlâ üniversite tahsili yapmakta yahut meslek kursu görmekte idi); diğer taraftan Talimatnameye göre toplanmış olanlara, bunların hayatta girdikleri meslekleri için elverişli hazırlıklar yapıldı. Kolejler, Talimatnamenin kadın erkek, gayet faydalı bir kitle yarattığı hususundaki görüşünde müttefiktir, bunlar eğitim sahası dışındaki tecrübelerinin bir neticesi olarak meslekte mütecanis bir unsur olarak meydana çıkmışlardır.

Yeni imar bölgelerindeki yeni okullara eleman tedarik etmek ve harb sonrası geniş doğum nisbetinden mütevellit yekûnu kabarmış öğrenci sayısının ihtiyacını karşılamak için, daima taze kalan ve büyüyen bir öğretmen ihtiyacı olmasaydı, bu Fevkalâde Hal planının verimi, kolejlerin normal mezunlarıyla birlikte İskoçya'ya öğretmen tedarikinin sevindirici standardının manzarasını verecekti.

Lüzumlu öğretmenleri bulmak üzere İskoçya Devlet Nezaretine 1917 nisanı iptidasından beri olduğu gibi yalnız öğretmen aylıklarında mühim mikyasta artırmalar yapılması hususunda salâhiyet verilmele kalmamış, aynı zamanda ağustos 1951 de, öğretmen toplamak için de hususî bir plan da hazırlanmıştır. Bu plana göre diğer mesleklerden olanlara kendilerini mesleğe hazırlamak fırsatları verilecektir. Elverişli namzetlerin gerek kendilerine, gerekse bakmaya mecbur oldukları kimselere, üniversiteye yahut öğretmen kolejlerine giriş imtihanlarını kazanmak üzere hazırlanmışları sırada, yahut ta bu enstitülerden daha sonraki talim ve terbiyeleri için esnasında geçimlerini temin edilecektir. Bu hususî plan tahtında aranan eğitim veya öğretim, öğretmenlik mesleğine girecek olanlardan arananın aynı olacaktır.

Öğretmen ve öğrenci mübadelesi:

Dominyonlar ve Birleşik Amerika ile öğretmen, ve, Fransa, Alamanya, Avusturya ve İsviçre ile üniversite talebesi olan yardımcı öğretmenler mübadelesine ait planlar tatbik sahasına geçmiştir. Fransa ve Avusturya ile mahdut sayıda yetiştirmiş yardımcıları mübadelesi için benzeri planlar hazırlanmıştır. Bu mübadeleler bir sene içindir, öğretmenler ve üniversite talebesi, bunların uygun olduklarına ait raporlar üzerinde durulduktan sonra seçilmektedir.

Öğretmenlerin tayin, hizmet smresi ve aylıkları:

Eğitim Makamlarının salâhiyeti dahilindeki okullarla diğer eğitim müesseselerinde vazife gören sertifikalı öğretmenler bu makamlar tarafından tayin edilir. Bir Eğitim Makamı tarafından hiç bir kadının, yalnız evli olduğu için tayinine mani olunamayacağı gibi, vazifesinden de uzaklaştırılmaz. 1946 tarihli (İskoçya) Eğitim Anununun 81. inci maddesi keyfi olarak işten çıkarılmalarına karşı öğretmenlere kanunî bir himaye sağlamaktadır.

Kanunun 79. uncu maddesine göre, istihdam ettikleri öğretmenlerin aylıklarını tesbit etmek, Eğitim Makamları ile onlara tarafından vazifeye alınmış olan öğretmenleri temsil etmek üzere eden bir heyet yahut teşekkül ile müşavereden sonra İskoçya Devlet Nezareti tarafından kararlaştırılmış bir bareme göre, Eğitim Makamlarının vazifesidir. Bu gün İskoçya'daki öğretmenlerin aylıkları ile meşgul olan mümessil teşekkül, National Joint Council (Birleşik Milli Heyet) dir. Bu barem, 1951 tarihli (İskoçya) Öğretmen Aylıkları Nizamnamesi ile yürürlüğe girmiştir ve Eğitim Makamları tarafından 1. nisan, 1951 ile 31. mart, 1954 arasında herhangi bir tarihte vazifeye alınmış olan öğretmen aylıklarına tatbik edilen standard baremlerdir.

Tesbit edilen başlıca baremler öğretmenlerin haiz oldukları sertifikaların nevine, ve, bazı hallerde, görülen meslek öğreniminin süresine ve vazifenin şekline göre değişmektedir. Aşağıda misaller verilmiştir:

10)

Teacher's General Certificate'i olanlar(ilkokul öğretmenleri)

Erkek £ 435 ilâ 725 (17 sene hizmetten sonra)

Kadın, üniversiteyi bitirdikten ve meslek öğreniminden sonra

£ 385 ilâ 595 (1) sene hizmetten sonra)

TDV İSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/51

Kadın, dört seneden aşağı bir meslek öğrenimi olan £ 335 ilâ 555 (19 sene hizmetten sonra)

İngiltere'de mutat olduğu üzere bu paralar bir öğretmenin senede alacağı meblâğı göstermektedir.

Barmdeki dereceler, öğretmenin hizmetine ve nizamnamede gösterilen diğer başka çeşit hizmetlere veya vazifelere, ordudaki hizmete, yahut milli ehemmiyeti haiz diğer başka işlere göre ayarlanmıştır. Öğretmenlik mesleğine geç intisap edenler için de tahsisat konmuştur.

Bu aslı maaşlara ilave olarak hususi bir mesuliyeti olan hususi meckileri işgal eden öğretmenlere, bizdeki makam ücreti gibi munzam ücret verilir. Meselâ müdürlere bu ücret, okulun kayatlı öğrenci yekûnu üzerinden, eğer varsa ortaokul şubesi öğrencilerinin sayısı için de ilâve bir ücret verilmek suretiyle, ortalama öğrenci sayısına göre hesaplanır. Başöğretmen vekilinin, başöğretmenlerin, müdür muavinlerinin, eka infant okulu öğretmenlerinin, arızalı çocuklar öğretmenlerinin, teknik derslerin nâzamlarının ilh. ~~aslı~~ aslı baremleri üzerine munzam ücretler verilir. Aslı aylıkla makam ücreti bir arada, bareme göre, bir öğretmenin alabileceği en yüksek aylık senede 1.585 sterlidir.

Bazı kategoriye dahil öğretmenlerin vaziyetinde, vazifeyi veren Eğitim Makamı bu neviden öğretmenlerin nizamname şartlarına göre alabilecekleri aylığın kifayetsiz olduğunu nazarıtibara alırsa bu tip öğretmenler için istisnai muamele yapılması hususunda ayrı bir madde konmuştur. Nizamnameler, Eğitim Makamlarından başka teşekküller tarafından istihdam edilen öğretmenlerin aylıklarına tatbik edilmediği halde, filiyatta bu neviden aylıkların, nizamnamelerin tayin ettiği aylıklara uydurulmasına çalışılır. I. Ekim, 1951 de Eğitim Makamları ile hükümetten yardım gören okullarda vazifeli 33.538 öğretmenden, 2826 erkek ve 140802 si kadın olmak üzere 17.628 i ilkokul öğretmeni idi. 2770 erkek ve 1249 kadın öğretmenin Teacher's Special Certificate'i ve 2521 erkek ve 2648 kadın öğretmenin de Teacher's Technical Certificate'i vardı.

Öğretmenlerin Emekliye ayrılması:

Bu gün yürürlükte olan Emeklilik Nizamnamesi, (İskoçya) Öğretmenlerin Emeklilik Nizamnamesi, 1925 tarihli (İskoçya) Eğitim Kanununun bugünkü (İskoçya) 1946 tarihli (İskoçya) Eğitim Kanununun IV. bölümü) Emeklilik Faslına istinat eder.

Bu nizamname bazı istisnalarla, öğretmenlik ehliyetleri Eğitim Makamları tarafından tasdik edilmiş bütün öğretmenlerle, gündüzlü okullarda, ikmal sınıflarında, eğitim merkezlerinde yahut kolejlerde, merkez enstitülerinde yahut muayyen diğer vazifelerde çalışan bütün öğretmenlere tatbik edilmektedir.

Bu nizamnameye göre, Emeklilik yüzdesi öğretmenlerle bu vazifeyi verenler tarafından müsavi surette ödenmektedir. Bir öğretmenin hizmetinde vaki olabilecek muayyen bir had dahilindeki fasılaların kaydedilmesi için ayrı bir madde konmuştur, şu şartlaki öğretmen -kadın veya erkek- aylığının yüzde onuna müsavi aidatını hizmetine fasıla verdiği müddet esnasında ödemiş olsun.

Emekliye ayrılma tarihi; İskoçya Devlet Nezareti tarafından uzatılmadıkça öğretmen 65 yaşında emekliye ayrılmaya mecburdur. Fakat 60 yaşında da, yahut öğretmenlik edemeyecek hale gelince daha erken de emekliye ayrılabilir. Hizmetin asgarî bir haddi tamamlanmışsa toptan bir para, yahut senelik bir emekli aylığı verilebilir, her ikisi de öğretmenin son beş yıllık maaşının ortalaması üzerinden hesaplanır. Toptan para her hizmet senesi için 1/30 olmak üzere azamî 30/45 üzerinden hesaplanır; emekli aylığı ise her hizmet senesi için 1/80 olmak üzere azamî 40/80 olarak hesap edilir. Böylece meselâ 42 sene hizmet etmiş ve son beş hizmet senesinin ortalama senelik maaşı 600 sterlin olan bir öğretmen normal olarak a) Genelik emekli maaşı 600 sterlinin 40/80 i, yani 300 sterlin

11)
b) toptan alacağı da 600 sterlinin 30/42 si, yani 840 sterlindir. Malûliyeti dolayısıyla öğretmenliğe devam edemeyecek olan bir öğretmene de yukarıdaki şekilde hesaplanarak tazminat verilir. Öğretmen on hizmet senesini doldurmadan önce bir maluliyete uğradığı takdirde bir para mükafatı verilebilir. Beş hizmet senesini doldurmuş olmak şartıyla, hizmet esnasında ölen bir öğretmenin yakınlarına bir toplu para verilmesi için de bir madde konmuştur. Hizmetine fasıla vermiş ve emekli tahsisatına istihkak kazanmış olan bir kadın veya erkek öğretmen için de senede o/o 3 hesabıyla faizi ile birlikte emeklilik aidatını iade için bir madde vardır. Böyle bir iade yapıldığı takdirde ve ilgili hizmet iptal edildikten sonra öğretmen tekrar hizmete döner ve İskoçya Devlet Nezareti kendisinin bedeni kifayetine kanaat getirirse, kendisine iade edilen aidatı o/o Üçbuçuk faizi ile birlikte tazmin ettiği takdirde bu iptal edilen hizmet yeniden başlayabilir.

Maluliyet dolayısıyla değil de yaş hesabıyla emeklilik tahsisatına istihkak kesbeden ve sıhhati tam olma bir öğretmen, emeklilik tahsisatının bir kısmını karısının, yahut vaziyet gerektiriyorsa kocasının, yahut ta öğretmenin bakmaya mecbur olduğu kimse-lerin faydalanması için geri bırakabilir.

1946 tarihli Milli Emniyet Kanununa göre, Nicamnamenin hududuna giren öğretmenler, o ana kadar Milli Sağlık, Emeklilik ve İşsizlik Sigorta'larından istisna edilmişlerse kendilerinden milli sigorta aidatının ödenmesi istenir ve Milli Sigorta tekaüdiyesine hak kazanırlar. Ayna zamanda bunların Emeklilik tertiplerinde, bunun neticesi olarak bir değişiklik yapılmıştır, buna göre gerek öğretmen gerekse ona bu vazifeyi veren makam tarafından ödenen aidatın miktarında bir indirme yapıldığı gibi ödenecek olan emeklilik aylığından da indirme yapılır. İlkdefa 1. Temmuz, 1948 de, yahut bu tarihten sonra vazifeye başlamış olan öğretmenler bazı istisnalarla bu değişikliğe tabidirler. Bu tarihten önce vazifede bulunanlar da değişikliğe tabi tutulabilir.

Gelir tahditlerine tabi olan emeklilik aylıkları 1944 ve 1947 tarihli Emeklilik (Artış) Kanunu hükümlerine göre artırılabilir. Bir kimsenin öğretmenlikten memurluğa, yahut mahallî idare işine geçmesi halinde tekaüdiyesi için emekli aylığı ödenebilecek bütün hizmeti yeni geçtiği vazifenin emeklilik sistemine tabi olarak hesaplanır.

İskoçya'da Emeklilik şartları İngilteredkilerle müvazidir ve iki memleket arasında tam bir hizmet mütekabiliyeti vardır. Yani İskoçya'da bir hizmetten İngiltere'de bir hizmete veya bunun aksi olarak geçme halinde emekli aylığında bir değişiklik yoktur.

Öğretmenlerin ve onlara vazife verenlerin ödediği aidat bir mütedavil sermaye haline konmuş değildir; fakat bu nizamnameye tabi bütün gelir ve giderler için bir hesap tutulmuştur. Nizamnamenin incabına göre zaman zaman bir hayat sigortası istatistikine ait soruşturmalar yapılabilir- yapılırlar, bunun raporu, bu hesaba dayanarak 1. Haziran, 1932 tarihindenberi hizmette blunanlara ödenecek paraları, verilen aidatın karşılamaya kâfi gelip gelmeyeceğini tayin etmek üzere parlamentoya verilir. Bu tarihten evvelki hizmet dolayısıyla verilecek paraları ödemekle İngiltere Maliye Vekâleti mükelleftir.

Emekli Aylıkları (Artırma) Kanunlarına tabi emekli aylıklarının artışına da içine alan paralar (İskoçya) Eğitim giderlerinden ödenir. Bu sermayeye her sene, öğretmenlerle onlara vazife verenlerin verdiği aidata ilave olarak, Maliye Vekâleti tarafından, İngiltere ve Galya'da öğretmen emekli aylığı giderlerinin 11/80'ine müsvavi bir meblağ ödenir.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 088-124/59

6.- Öğretmenlere verilen çocuk zammı?

Yoktur.

7.- İlkokullarda öğretmenler sınıf veya gurup ususlüne göre mi ders verirler? Nasıl?

İlkokullarda öğretmen bir sınıfın bütün derslerini okutur, bununla beraber ihtisas öğretmenleri, be en eğitimi, müzik ve sanat gibi derslere yardım etmek üzere sınıflara girebilirler.

8.- İlkokullarda öğrencilere ne gibi yardımlar yapılmaktadır? Kitap, tedavi yiyecek, çocuk zammı v.s.

Kitap, dersmalzemesi v.s.:

Resmî ilkokullarda tahsil pa-

sızdır, ders kitapları ve ders malzemesi de yine parasız olarak verilir. Ortaokullar da dahil ilkokullar için bu iş için 1952 mayıs sonunda nihayete eren senede sarfedilen paranın yekünü 1.476.000 sterlindir.

Süt ve yemek:

Eğitim makamları kendi idareleri altında bulunan okulların öğrencilerine süt ve öğle yemeği vermeye mecburdurlar. Bu gün okullarda, isteyen çocuğa her güne yarım litrenin üçte biri kadar süt parasız verilmektedir. Okullarda talebi karşılayacak kadar mutfak ve yemekhane olduğu zaman resmî ve hükümetten yardım gören okulların bütün öğrencilerine parasız öğle yemeği verilmesi düşünülmektedir. Bu gün çocuklardan alınan para, yemeği hazırlamak için lâzımlan gıda maddelerinin maliyetini aşmamaktadır. Bununla ilgili bütün masraflar dahil olmak üzere okul yemeği için sarfedilen paranın yekünü - her nevi okul dahil - 4.402.000 sterlindir. Süt için verilen para doğrudan İaşe Nezareti tarafından ödenir.

Nakil Vasıtası:

Eğitim Makamları, öğrencilerin, parasız olarak evleri ile okulları yahut onların devam ettikleri diğer eğitim müesseseleri arasında götürüp getirmeyi tamamen yahut kısmen temin etmeyi lüzumlu saydıkları takdirde, bisiklet, yahut çocukların nakli için elverişli vetedariki mümkün diğer vasıtalar bularak, öğrencilerin makul bir seyahat ücretinin tamamını yahut bir kısmını ödemek suretiyle tertibat almaya mecburdurlar.

Eğitim Makamlarının umumi olarak, okuldan yürünecek mesafeden daha uzakta oturan öğrenciler için - ki bu mesafe sekiz yaşımdan aşağı olan çocuklar için 2 ve en sekiz yaşından yukarı olanlar için de 3 mildir - bu tertibatı almaktadırlar. Bölgelerin çoğunda bu umumi tatbikattan, hususi sebepler dolayısıyla, meselâ sıhhati bozuk olan çocuklar için, yahut okula giden yollarda tehlikeli geçitler olduğu takdirde, istisnalar yapılabilir, yani böyle hallerde, mesafeye bakılmaksızın, öğrencilere vasıta temin edilir.

Her gün gidip gelmenin pratik olmadığı yerlerde Eğitim Makamları, öğrenciler için yurttan yahut pansiyonda yatıp kalkacak yer hazırlayabilirler. Umumiyetle, yurttan yahut pansiyonda bulundurulmuş öğrencilerin fasılalarla ailelerini ziyaret edebilmeleri için tertibat alınmıştır.

Nakil vasıtaları yahut ödenen seyahat ücretleri için, 1952 mayıs sonunda biten senede sarfedilen paranın miktarı, yine ilk ve ortaokullar için müşterek olmak üzere 838.000 sterlin; yatılı okullar ve yurtlarla pansiyonlar için de 385.000 sterlindir.

Diğer yardımlar:

Eğitim Makamları, İskoçya Devlet Nezareti tarafından yapılmış talimatnamelere uygun olarak bölgelerine mensup kimselerin, kendilerine yahut ana babalarına sıkıntı vermeksizin, mümkün bütün eğitim kolaylıklarından faydalanmalarını temin maksadıyla burs vermeye salahiyetler kılınmıştır. 1949 ağustosunda yürürlüğe giren bu talimatnamelere göre, bir öğrencinin tahsil için ihtiyacı olan paranın tamamı, yahut ta ana babanın veya kendisinin ödeyebileceği miktarın farkı Eğitim Makamları tarafından ödenir.

1952 mayıs sonunda biten ders senesi zarfında bu maksatla ilk ve ortaokullar için ödenen paranın yekünü 154.000 sterlindir.

Elbise ve pabuç:

Gececek noksanının, öğrencilerin mevcut eğitim imkânlarından tam faydalanmalarına mani olmaması için Eğitim Makamları kendilerine münasip ve kâfi geyecek teminine mecburdur. Maddî darlığından dolayı alamayacak durumda olmadıkça bunların parası çocuğun ana babasından alınabilir.

Tedavi:

Eğitim Makamlarının, okullardaki çocukların tıbbî muayene, teftiş ve murakabalarını ve onların parasız tedavilerini sağlamak üzere şümulü kolaylıkları göstermesi, bulması lazımdır. Eğitim Makamlarının idaresi altında olmayan okulların idareleri de ya doğrudan doğruya, yahut ta Eğitim Makamlarının memurları vasıtasıyla öğrencilerinin tıbbî teftiş ve muayenelerini sağlamaya mecburdur.

Herhangi bir hastalıktan muztarip olan çocuğun babasına haber verilir, o da, ya hususi olarak aile doktorundan, yahut ta Eğitim Makamlarının Okul Sağlık Servisleri emrinde bulunan servislerden faydalanır. Bâzı Bunlar, muhtelif eğitim bölgelerinde birbirinden farklı olup bu gün inkişaf halindedir. Fakat normal olarak uafk hastalıkların tedavisi, kulak, boğaz, burun hastalıkları,

13) sağırılık, göz ve görme hastalıkları, cilt hastalıkları, ortopedik ve diş hastalıklarına tedavisi, kekemelik tedavisi ve çocuk romatizması tedavisi parasız yapılmaktadır.

Okul Sağlık Servisi keza çocukların ruhi inkişafı ile de alâkalanır ve gittikçe artan bir sayıda Child Guidance klinikleri ve psikolojik klinikler açılmıştır. Bu klinikler, halleri gayritabii olan, yahut hususi bir okuma kabiliyetsizliği gösteren çocuklarla ilgilenmektedir.

Bütün okullara şamil olmak üzere 1952/53 ders yılında İskoçya'da bu konuda sarfedilen paranın miktarı 713.000 sterlidir.

9.-Bu yardımlar nerelerden temin edilir? Devlet bütçesinden, özel idarelerden, belediyelerden, hususi teşekküllerden?

Yukarıda 8.inci maddedeki bu yardımlar ilk merhalede Mahalli Eğitim Makamları tarafından karşılanır. Fakat hükümetten de ayrıca tahsisat alınmaktadır. Tafsilat aşağıda 12.inci maddededir.

10.-İlköğretime tahsis edilen senelik ödeneklerin yekünü nedir

Mevcut istatistiklere göre, İskoçya'da ilköğretime ayrılan paranın, bir bütün olarak diğer eğitim masraflarından ayrılması mümkün değildir. Bir fikir vermek üzere 1952 senesine ait İskoçya Eğitim Raporunda mevcut istatistiklerden bazı rakamlar verilecektir. Bunlara göre ilk ve ortaokullar, ~~ya da~~ bir arada olmak üzere Mayıs 1952 de nihayet bulan ders senesi içinde, öğretmen, memur ve müstahdem aylıkları ile bunların emekli aylıkları için 20.699.000 sterlin sarfedilmiş olup, bu para, bu maddeye ayrılan tahsisatın o/o 93.4 ünü teşkil eder.

Nakil vasıtası, yatılı okul, pansiyon, yurt, burs ve saire için 1.439.000 sterlin sarfedilmiştir. Bunun 385.000 sterlini yurt, pansiyon ve sairenin bakımı ve idamesi için; 838.000 sterlini nakil vasıtası ve seyahat ücretleri için; 154.000 sterlini okul ücretleri ve burslar için; ve 62.000 sterlini de okul dışındaki masraflar için verilmiştir ki bu maddeye konan umumi tahsisatın o/o 58.45 ini teşkil eder.

Mecburi tahsil çağındaki çocukların devam ettiği hususi okullarla bunlara ait cemiyetlere ve saireye de 268.000 sterlin tahsisat verilmiş olup bu maddeye konan tahsisatın o/o 47.52 sini teşkil eder.

11.- İlköğretime ayrılan tahsisatta bina ve tesisat masrafları nelerdir?

Maalesef, buna ait rakamları mevcut istatistiklerden çıkarmak mümkün olmadığı gibi, gerek Edinburg'da İskoçya Eğitim İdaresi ile, gerekse Londra'da bu idarenin mümessili ile yaptığım temaslardan da bunları elde etmek mümkün olmamıştır.

12.-İlköğretim masrafları nasıl karşılanmaktadır? Devlet bütçesinden mi, özel idarelerden mi yahut başka kaynaklardan mı?

Bu sorunun cevabını vermeden önce, İskoçya Eğitim İdaresinin Maliye işleri hakkında bir kaç satır bilgi vermek uygun olacaktır sanırım.

İskoçya'da Eğitim Masrafları, İskoçya Eğitimi Fonu (Education "Scotland" Fund) denilen bir fondan karşılanır, bu fon 1908 tarihli İskoçya Eğitim Kanunu ile kurulmuş ve İskoçya Eğitim İdaresinin kontrolü altına konmuştur. Aslında bu fon, (İskoçya) Mahalli Vergiler hesabından alınan tahsisatla parlamento tarafından İskoçya'da eğitim işleri için verilmiş olan paranın küçük bir kısmından ibaretti. Bu fonun kaynakları, meselâ öğretmenlerin emekliliği gibi milli bir esas üzerine idare edilen hizmetlere, yahut bir çok bölgelerde küçük mahalli okul idareleri tarafından görüldüğünden dolayı tam inkişaf edemeyen, meselâ öğretmenlerin yetiştirilmesi ve ortaokul gibi hizmetlere yardım için kullanılmakta idi. 1918 de, Eğitim İdaresinin normal bölgesi olarak vilayetler kabul edilince, bu fonun kaynakları da genişledi ve vilayet milli eğitim sisteminin idamesi ve inkişafı için parlamento tarafından verilen tahsisatın esas kanalı haline geldi. Bu fonla ilgili kanun maddeleri 1946 tarihli İskoçya Eğitim Kanununun 69-71 inci maddelerinde bulunmaktadır.

1951/52 yılı hesapları için fonun muhammen geliri 30.653.000 sterlin olup parlamento tarafından verilen umumi yardım

14)

tahsisatı 26.091.000 sterlindir. Bu tahsisatın miktarı, aslında, 1918 tarihli kanunda mevcut olan "seksende onbir" formülüne dayanmaktadır, bu formül İskoçya Eğitim Fonuna şu paraları sağlamaktadır:

a) İskoçya'da 1913/14 "standard yıl"ında verilmiş olan tahsisatın tutarına müsavi bir meblağ, b) İngiltere ve Galya'da Eğitim tahsisatı olarak İskoçya'nın hazineye "seksende onbir"lerden ödeyeceği miktar, "standard yıl"da buna mukabil hazineden aldığı tahsisat miktarını aşmakta olduğundan aradaki fark fon'a kalmakta olduğu cihetle, bu farkın tutarı olan meblağ, c), evelden İskoçya mahallî vergi hesaplarından ödenmiş olan para miktarına müsavi bir meblağ.

Fon'un bu ana kaynaklarına ilâve olarak, İngiltere ve Galya'da öğretmen tekaüdiyeleri için sarfedilen paranın "seksende onbir"ini -1951/52 yılında bu para 2.424.000 sterlindir -; bu gün artık devam etmeyen eski Tek ü d i y e S e r m a y e s i hesabının ihtiyat akçe faizi -1951/52 de 56.000 sterlin- ; ve Öğ Ö ğ r e t m e n T e k a ü d i y e N i z a m n a m e s i'nin masraflarına karşılık olarak öğretmenlerle onlara vazife verenlerin emeklilik aidatı - 1951/52 de 2.082.000 sterlin - gibi daha küçük miktarda bir takım menbalar da vardır.

Fon 1909 da ilk kurulduğu zaman aslında mevcut hizmetlere bu fon'dan ödenen yardım tahsisatları yine oradan ödenmektedir. Şon ders senesi içinde: İskoçya Mezuniyet İmtihanları masrafları; İskoçya Üniversitelerine yardım; Merkez Enstitülerine yardım; Öğretmen Yetiştirmeye yardım; öğretmenlerin emekli aylıkları; ve sair muhtelif yardımlar ve ödemeler bu fondan yapılmaktadır.

Bunlardan başka fon hususi okulların ve enstitülerin yardım masrafları da karşılar. İngiltere ve Galya'da öğretmenlerle onlara vazife verenlerden toplanmış olan emekli aidatının "seksende onbir"ine müsavi bir meblağ hazineye yine bu fondan ödenmektedir. Bütün bu mükellefiyetleri yerine getirdikten sonra geri kalan ve 1951/52 de yekûnu 25.688.000 sterlin kadar tutan para, İskoçya Eğitim İdarelerine tahsisat tarzında dağıtılmaktadır, ve bu idarelerin masraflarına, hükümet yardımının esas kaynağını teşkil etmektedir.

İskoçya'da eğitim işleri için devlet bütçesinden verilen tahsisatın büyük parçası İskoçya Eğitim Fonu'ndan ödenmekle beraber, bazı eğitim tahsisatları vardır ki bunlar doğrudan parlamentodan verilen paralarla ödenmektedir: İskoçya Üniversitelerine devlet yardımı, suçlu çocuklara mahsus okullar tahsisatı, ziraat eğitimi için ziraat nezaretinin verdiği tahsisat ilh. gibi. Keza İskoçya Eğitim İdaresinin merkez idare masrafları, okul teftiş masrafları, İskoçya kiralık müzesi ve okulsonrası eğitim ve öğretim talimatnamesine tabi bursların tutarı ve bazı küçük hizmetler doğrudan parlamento tahsisatı ile karşılanmaktadır.

13.- Milli Eğitim masraflarını karşılamak üzere ayrı bir vergi var mıdır?

Hayır.

14.- Bütün melekette kaç tane ilkokul vardır? Kaç ilkokul öğretmeni vardır?

	Okul yahut şube sayısı	Öğrenci	Öğretmen
Anaokulu	71	4003	?
İlkokul	2876	561834	18018

Yukarıda sayısı verilen ilkokulların içinde ilk kısmı olan ortaokullar dahildir ki bunların sayısı 715 tir.

15.- Kaç hususî ilkokul vardır? Bunların öğrenci ve öğretmen sayısı?

31. Mart. 1952 tarihinde İskoçya'da, ilk kısmı bulunan ortaokullar da dahil 154 hususî ilkokul vardır. Bunların öğrenci yekûnu 13.008 dir. Öğretmenlerinin tam sayısı malûm değildir.

16.- Öğrenci başına düşen muhammen masrafı ne kadardır?

İstatistikler ilkokul masraflarını ortaöğretim masraflarıyla birlikte bir bütün olarak gösterdiklerinden öğrenci başına düşen masrafı tam olarak tayin etmek maalesef mümkün olmamıştır.

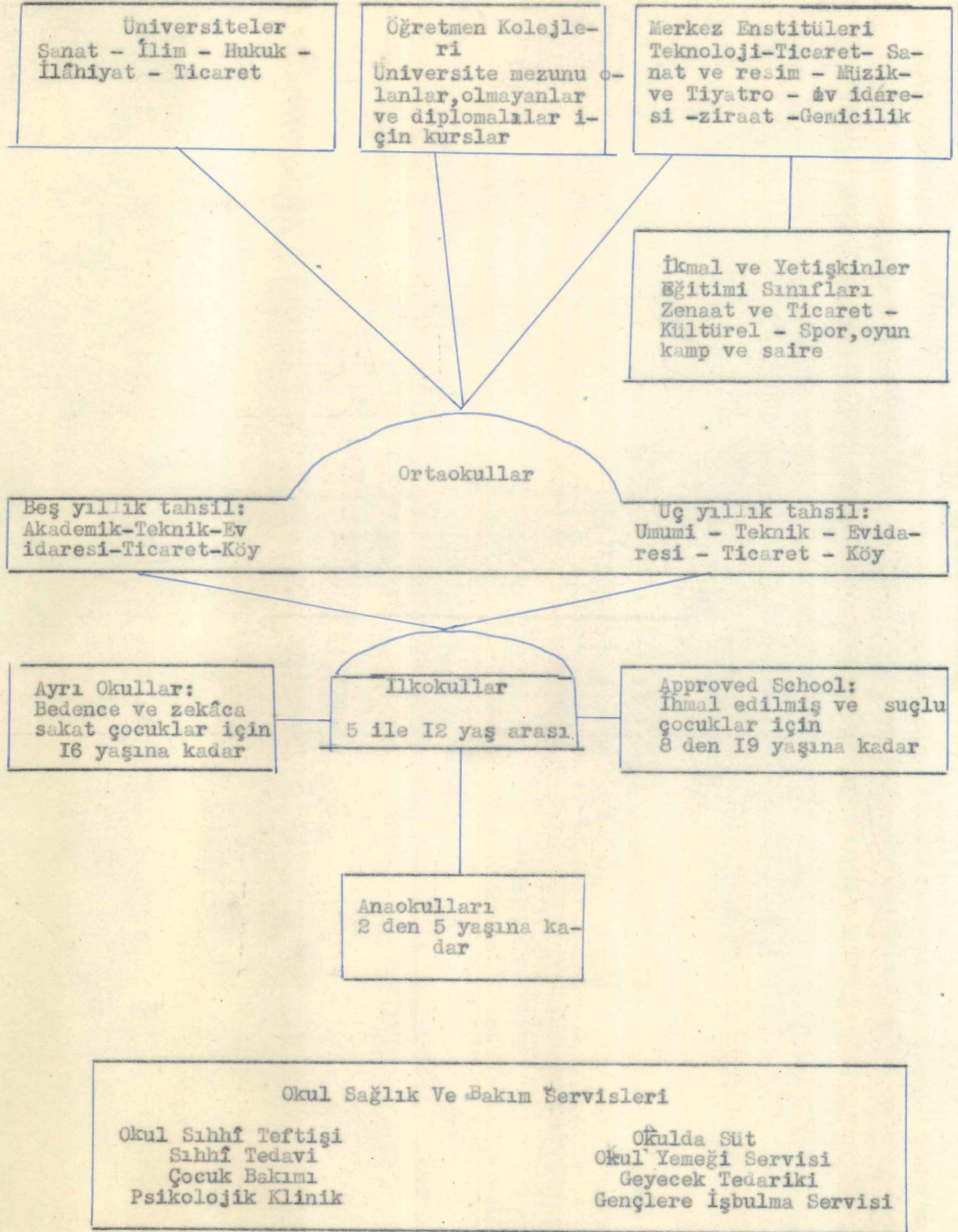
İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi

P. C. *atans* / *10/10/52*

TDVISAM

Kütüphanesi Arşivi

No 058-124/51

NOT: Bu raporun hazırlanmasında, İsveç'te 1950 de çıkan Okul İslahat kanununun ilk hazırlıklarında komitanın ikinci resiliğini yapan Göteborg Üniversitesi Terbiye Profesörlerinden Ingemar Düring'in "The Swedish School-Reform" (1950) adlı eserini olmak üzere İsveç Enstitüsünün ve Sosyal Yardım Vekâletinin neşrettiği başlıca ingilizce ve almanca raporlarından ve diğer bir takım yayınlardan faydalanılmıştır.

GİRİŞ

İskandinavya memleketlerinin en büyüğü olan İsveç'in nüfusu 7 milyondur. Doğum nisbeti 1933 ve 1934 yıllarında binde 13,7 iken, 1940 dan sonra birden farlayarak 1945 te binde 20,2 ye yükselmiştir, bu tarihten sonra hafif düşerek binde 19,4 te karar kalmıştır. Nikahsız doğum nisbeti oldukça büyük bir yekûn tutan bu süratli artış önümüzdeki 20 sene için İsveç'in milli bir meselesi olarak kalacaktır, ve bu, teklif edilen Okul İslahatının münakaşasında başlıca âmillerden birini teşkil etmektedir.

Nüfus kesafeti ortalama milkare başına 43 tür; bu kesafet memleketin muhtelif yerlerine göre büyük farklar göstermektedir. Memleketin yarısından fazlasında umumi nüfusun o/o 5 inden azı oturmaktadır; o/o 8 inden daha az kısmında milkare başına 100 den fazla nüfus isabet etmektedir. Hükmet merkezi İstokholm'un civarı ile beraber nüfusu 750.000 ve ikinci büyük şehir olan Göteborg'un ise 400.000 dir. İsveç'in cenup kısımlarından bazılarında, meselâ Skâne'de milkareye 150-200 kişi düşmektedir. Büyük fark, bilhassa pek seyrek bir nüfusa malik olan kırbölgeleri, her İsveç çocucu için aynı tahsil kolaylıklarını temin etmek hususunda büyük ehemmiyeti olan başka bir âmil teşkil etmektedir.

İsveç idare tarzının bir vasfı sivil hizmet dairelerinin, icra mevkiinde olan makamların parçaları değil de bir bütün olarak hükümetin emrinde müstakil uzuvlar olmasıdır. Üniversite seviyesinin altında olan bütün İsveç okulları biri meslekî olmayan, diğeri de meslekî olan okullar için olmak üzere iki eğitim dairesinin kontrolü altındadır. Bu günkü kanunlar her idarî bölgeye mahallî maliye işlerinde ve âmme hizmetlerinin tesis ve idaresinde bir muhtariyet bahsetmektedir. Resmî Eğitim İşleri hükümetle Mahallî İdareler arasında bölünmüştür. Gustave Adolphus (17. asır) zamanındanberi İsveç'te eğitim ananasına iki esas prensip hâkim olmuştur: Birincisi kuvvetli devlet rehberliği ve eğitim birliğine doğru kuvvetli bir temayül, ikincisi de eğitimin, içtimâî inkişafında mühim bir âmil ve devletin işleminde doğrudan doğruya gaye olarak tanınmasıdır. Gustave Adolphus zamanındanberi Gymnasium adı verilen eski devlet lisesi, bütün içtimâî tabakalardan gelen erkek çocuklara açık bulunmuş ve 1927 den itibaren de kızlar da bu okula kabul edilmeye başlamış olup İsveç'te sınıf farkının ortadan kalkmasında asırlar boyunca, küçümsemeyen bir hizmet ifa etmiştir.

Gustave Adolphus'un ilköğretimi mecburî kılmak hususundaki teşebbüsleri, 1842 de çıkan İsveç İlköğretim kanununun tarihini bundan 200 sene önceye götürmektedir.

İsveç okul ananası, hiç inkıtaâ uğramamış bir siyasî hürriyetin ve bir protestanlığın uzvî bir gelişmesi olarak şaşılacak derecede tek şekillidir, bu Protestanlık Luter mezhebine mensup Devlet Kilisesi içinde ve muhtelif tarikatlar halinde inkişaf etmiştir. Bu kilisenin göze çarpar derecede içtimâî bir birlik yaratmakta mühim bir rolü olmuştur.

1950 yılında parlamentodan çıkmış olan hükmet lâyahasının arkasında on seneden fazla bir hazırlık devresi vardır. Kanunun başında bu çalışmaların teferruatlı bir hesaba çıkarılmıştır. B. çalışma hakikî bir takım hâlinde çalışma olup mütehasşısalar ve resmî vazifelilerle plitikacılar ve meslek dışından olanlar tarafından üzerinde işlenmiş ve bunun neticeleri 5000 sayfadan fazla tutan bir seri raporlar halinde neşredilmiştir. Profesör Inge-mar Düring bunun, tekzip edilmek korkusuna düşmeden, bir memleketin eğitim sisteminde şimdiye kadar yapılmış olan en derin, belki de en şümüllü bir tedkik olduğunu iddia etmenin mümkün olduğunu söylemektedir. Diğer memleketlerin eğitim sistemleri ile mukayeseler ihmal edilmemiştir. Her iki komitenin mütehasşısları Avrupanın muhtelif memleketlerinde ve birleşik Amerikanın muhtelif yerlerinde tedkiklerde bulunmuş ve İngiltere, İskoçya, Fransa ve Yeni Zelanda'da yapılan, yahut yapılması istenen ıslahat ile alâkalı olarak neşredilen raporlar inceden inceye işlenmiş ve üzerinde münkaşa edilmiştir. Maalesef çoğu İsveç dilinde yazılmış olduğundan dolayı bu raporlardan başkalarının faydalanması kolayca mümkün değildir.

1940 OKUL KOMİTESİ

1940 yılı sonunda, o zamanki koalisyon hükümetinin Milli Eğitim Vekili, İsveç okul sisteminde bir istihale hazırlamak vazifesiyle mükellef olarak bir tedkik komitesi tayin etti. Bunun zamanı dikkate değer. İkinci Dünya Harbi başlayalıdanberi bir seneden fazla olmuştur. İsveç sahillerinin şiddetli dalgalar saldırmaktadır. Memleket bütün kaynaklarına, tekrar silahlanmaya hasretmeye zorlanmıştır. Kültür sahasında bir değişme yolunda uzun sürecek olan bir çalışma için Enerji ve alâkanın kalmadığı düşünülebilir. 1940 komitesine verilen direktifte, İsveç gibi küçük bir milletin, milletlere arasındaki sert rekabet karşısında yalnız maddi kaynaklarına dayanarak kendini muhafaza etmesinin mümkün olmadığına işaret edilmiştir. Sayıda eksik olan şeyin kalite ile telâfi edilmesi lâzımdı. Bundan dolayı enerjinin, halkın kültür menfaatlarını emniyet altına almak ve onlara inkişaf ettirmeye hasredilmesi icap etmekte idi." Ve bu başvurulacak en yakın çare eğitim sistemini ileri götürmek suretiyle gençliğin fikrî ve bedenî terbiyesini yükseltmek" diye düşünüldü. Bundan dolayı askerî silahlanmanın yanında bir kültür silahlanmasını planlaştırmak pek mantıkî görüldü.

Bundan başka bizzat eğitim durumu da kuvvetli tedbirler istemektedir. Halledilmemiş eğitim meselelerinin birbiri üzerine yığılması, ve bunların hepsinin birden temizlenmesi daha uygun bulundu. Aynı zamanda, daha büyük bir tecanüse ulaşmak ve muhtelif okul tipleri arasında daha iyi bir münasebet kurmak ve eğitim için ameli faydalara nazarı faydalara daha iyi bir şekilde yaklaştırmak düşüncesiyle okul teşkilatının yeniden gözden geçirilmesine teşebbüs etmek icap etti.

Okul komitesi, memlekette muhtelif okul tiplerini ve eğitim alâkalarını temsil eden mütehasşıslardan müteşekkildi. Milli Eğitim Vekili komitenin fi'li reisi idi. Çalışma geniş bir sahaya kapladı, ve 1943 ile 1947 arasında birbirini takiben bir sıra raporlar neşredildi ki yekûnu 4000 sayfadan fazladır. Bu raporlar İsveç dilinde eğitim sisteminin tarihini, onun bugünkü bünyesini, mevcut meselelerini ve bunun inkişafı hususundaki temayüllesini tahlil etmektedir. Ayrıca bu raporlar, bir kısmı zaten tatbik sahasına konmuş olan ve derhal yapılması gereken ıslahata ait tekliflerden başka, istikbalde okul teşkilatının ne olacağı hakkında da teferruatlı bir mutalaayı ihtiva etmektedir. Komite bunu şöyle tasavvur etmektedir: Mütecanis, modernleşmiş ve demokratik. Bu hazırlık çalışması sayesinde, ileri-deki okul ıslahatı için metin ve sağlam bir temel atılmıştır.

1946 Okul Komitesi esasında bir ihtisas komitesi idi Nihaf bir karara varılmadan önce Komitenin ileri sürdüğü tekliflerin umumî siyasî bir zaviyeden tedkik edilmesi düşünülerek 1946 ocağında yeni bir Okul Komitesi tayin edildi. Daha başlangıçta, meclise bu yolda bir kanun sevk edilmeden önce, bu büyük ihtisas araştırmasının topladığı malzemenin bir meclis komisyonu tarafından gözden geçirilmesi matlûptu: Zira okul, şüphesiz, sadece mütehasısların ve terbiyecilerin işi değildi; bunda bütün milletin son derece alakalandığı bir şey de vardı.

Meclis Okul Komitesi, ki 1946 Okul Komitesi adı verilmemiştir, başlıca, parlamentodaki siyasî partileri temsil eden meslek dışı kimselerden müteşekkildi. Milli Eğitim Vekili Okul Komisyonunun reisi, Profesör Ingemar Düring de ikinci reisi idi. Komisyon kırkala muhtelif tavsiyelerde bulundu, bunlardan birkaçı geçici ıslahattı. 1948 haziranında, bir cezri okul ıslahatının umumî hatlarını çizen bir esas rapor neşredildi. Bu rapor öğretmen yetiştirme hususunda da teklifler ihtiva etmektedir.

L Â Y I H A VE K A N U N

İsveç usulüne göre okul raporları mutalaaları alınmak üzere muhtelif makamlara gönderildi. Bu mutalaalar üzerinde Eğitim İdaresi işledi ve kendi mutalaasıyla birlikte, parlamentonun 1950 toplantısına sevk edilen lâyhânın esasına teşkil etti.

26. Mayıs. 1950 de kanun mecliste ittifakla kabul edildi. Daha ziyade muhafazakâr olan fikrin mümessilleri, tecrübelerin ve araştırma çalışmasının tarafsızca rehberlik etmesi lüzumunu ve neticelerinin hiç bir temayüle yer vermeksizin değerlendirilmesini tebarüz ettirdiler. Kanunun birinci ve en mühim olan maddesinde şu ihtirazi kayıt bulunmaktadır:

"Sonradan tayin vetesbit edilecek bir devre zarfında, dokuz senelik bir Şümüllü Okul (Comprehensive School) un kabulü için tedbirler alınacaktır, bu okul - tecrübeler bunun uygunluğunu gösterdiği takdirde - İlk okul, ikmal okulu, halk orta okulu, belediye orta okulu ve orta okullarını yerini alacaktır, ilh.

İsveç'te İlkokulun Tarihçesi Ve Bünyesi

İsveç'te 1842 de ilkokul kanunu çıkmış ve bütün İsveç çocuklarına, okula devamı mecburî kılmıştır. İlkokul devirde altı senelik çir tahsildi; ilk iki yıl İnfant School deye anılmakta, geri kalan dört yıl da Asıl İlkokul (Elementary School Proper) u teşkil etmekte idi. Yavaş yavaş, okul bölgelerinin büyük bir sayısı, ihtiyarî olmak üzere bir yedinci sınıf ilâve ettiler. 1918 de Devlet makamları ilkokula, İkmal Okulu (Continuation School) adı altında bir sınıf ilâvesini bütün ilkokullar için mecburî tuttular. Bu okul senede 180 saat olmak üzere iki senede 360 saat tutan bir öğretim verecekti. Yedinci sınıfın gittikçe ehemmiyeti arttı ve 1937 de İsveç Meclisi, 10 senelik bir intikal devresi zarfında, bütün okul bölgeleri için yedinci sınıfı mecburî kılan bir kanun kabul etti. 1948 de bu ıslahat her yerde yapılmış olacaktı.

Terbiyeciler ve gençlik işlerine bakan makamlar, İkmal okulunu 180 ilâve öğretim saati ile birlikte 7 okul senesini, daha sonraki hayata hazırlamak için kâfi bir eğitim olarak görmediler. Bir sekizinci okul senesi talebi gittikçe kuvvetlendi ve bir çok okul bölgelerinde, nüfusun beşte birini temsil eden 33 ünde, İkmal okulu yerine ikame edilmek üzere 1947 den itibaren 8 inci sınıf açıldı. On kadar Okul bölgesi geçenlerde 8 inci sınıfı mecburî kılmaya karar verdi, ve bunların kararı, memlekette en yüksek Eğitim Makamı olan Board of Education tarafından tasvip edildi.

I.-Muhtelif tip ilköğretim var mıdır?

a) Ana yurtları ve oyun okulları

İsveç'te altı yaşından aşağı olan çocuklar için ana yurtları varsa da bunların sayısı pek azdır. Bu neviden mevcut ana yurtlarında bu gün bulunan çocukların yekünü 20.000 kadardır. Ana yurtlarında çalışacak öğretmenleri yetiştiren 6 hususî Öğretmen Koleji vardır ve bunlar senede 175 mezun vermektedir. Mecburî bir devam maksadı güdülmemekle beraber, okul çağından aşağı olan çocuklar için daha fazla okullar açılması düşünülmektedir. Ana yurtları açılması ve Infant School (ilkokulun ilk iki sınıfına verilen isim) lar, şüphesiz, ana babalar, muhtelif sebeplerle çocuklarına kendileri bakamadıkları zaman zarurîdir. Ticaret ve sanayide çalışmaya başlayan, yahut tahsille meşgul olan genç anaların sayısı gittikçe arttığından bu tip okullara daha da fazla ihtiyaç vardır. Onun için Ana yurtlarının açılması İsveç'te bir eğitim meselesi olmaktan ziyade bir içtimâî mesele olarak görülmektedir.

Mecburî tahsil, alelumum tamamiyle ilkokulda ve İkmal okulunda verilir. Bununla beraber, öğrencilerin mühim bir kısmı, mecburî tahsil çağına aşmadan muhtelif tip okullara nakletmektedirler.

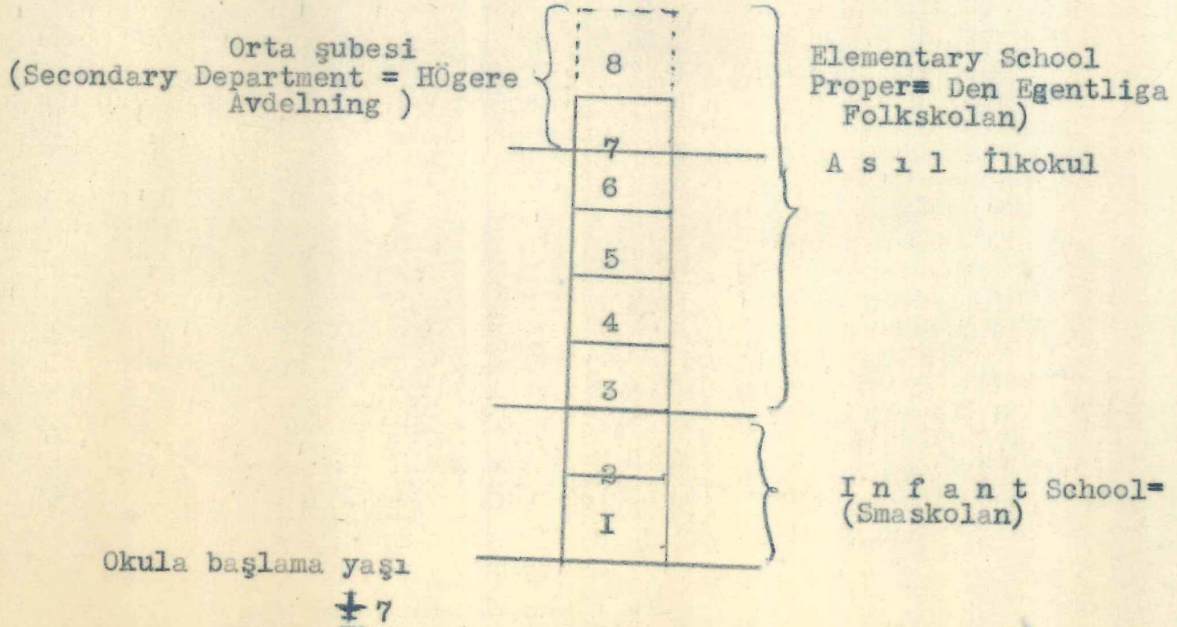
Umumiyetle ilkokul 7 senelik bir tahsil verir, fakat kırdan müsaade alındıktan sonra daha uzun bir mecburî tahsil tertip lenâbilir. İlk bilgilerin verildiği ilk iki sınıf Infant Schoolu teşkil eder. Geri kalan sınıflar da Asıl İlkokul (Elementary School Proper) u meydana getirir. Bir çok okul bölgelerinde ders senesi 39 haftadır, ancak pek az sayıda bölgelerde 36 hafta 4 gündür.

İkmal Okulu'nu, normal olarak, yedinci sınıftan normal yolda mezuniyet sertifikası almış olan öğrenciler için senede 180 saatlik bir bilgi veren bir kurs hazırlar. Asıl İlkokul tipini teşkil eden okullardan birinin mecburî olan 8 inci, yahut 9 uncu sınıfından mezuniyet sertifikası almış olan öğrenciler İkmal okuluna devamdan muaftırlar.

İlkokulda mecburî okul çağı, hâlen, çocuğun yedi yaşına bastığı takvim senesinden 14 yaşına girdiği takvim yılına kadar devam eder. Bununla beraber, bu zaman zarfında istenilen akademik seviyeye erişemeyen bir öğrenci, 15 yaşına girdiği ders senesinin sonuna kadar okula devama mecburdur. İkmal okulu 18 yaşına kadar mecburîdir.

İ L K O K U L

(F O L K S K O L A)

5)

Çocuk, ana baba arzu ettiği takdirde, ve test ve tıbbi muayene neticesinde okul için elverişli bulunduğu takdirde 6 yaşına bastığı sene okula başliyabilir, bununla beraber, çocuk 1 temmuz sonuna kadar 6 yaşına basmamış olursa ilkokul müfettişinin muvafakati alınmak lâzımdır. Diğer taraftan çocuk kâfi derecede gelişmemiş ise okula başlaması bir yıl geç geciktirilebilir.

Okul bölgelerinden, bu gün sayısı yirmiyi geçmeyen bir kısmında, ilkokul içinde bir orta şubesi (secondary department) vardır, bu şube alelumum ihtiyaridir ve ilkokulun 7. inci sınıfından sonradır. Bu orta şubesinin, 8. inci sınıfa tekabül eden tahsilini tamamlayıp geçmiş olan öğrenciler ikmal okuluna devamdan muaf tutulurlar. Bir çok okul bölgelerinde, sekiz senelik mecburî tahsil konması zamanı gelmiş sayılmaktadır. 6, 7 ve 8 senelik tahsil arasında, öğrencilerin bu günkü durumu aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

	6 sené	6/o	7 sene	x8	8 sene	8 sene
	Öğrenci sayısı		Öğrenci sayısı	Ö/o	Öğrenci s.	o/o
TDV İSAM						
Kütüphanesi Arşivi	I.840	0,3	460.701	83.0	92.470	16.7
No 059-124/53						

b) İlkokulda okutulan dersler

1921 tarihli İlkokullar Kanununa göre Infant School'da mecburî dersler Din bilgisi, isveç dili, hesap, gezintiler ve pratik temrinlerle bölge tedkiki, taganni ve beden eğitimidir. Aynı dersler bunu takip eden A sınıfı ilkokulda da bulunmaktadır. Bununla beraber 4. üncü sınıfta bölge tedkikinin yerini alan coğrafiya, tabiat bilgisi, tarih ve resim vardır, ve matematik dersleri arasına Geometri de girmektedir. Bunlara, eğer elverişli saha bulunabilirse ziraat te ilâve edilmektedir. Eğitim dairesinin müsaadesi ile 7. ve 8. inci sınıflara yabancı dil (ingilizce) dersi konabilir.

Daha ileri giderek, şartlar müsaade ettiği takdirde erkek ve bu dersleri görmek için müraceat eden kız çocuklar için el işi dersi konması mecburîdir, ve ilkokul merhalesinde müracaat eden ve iştirak için müsaade alan kız öğrenciler için ev idaresi dersi vardır. Eğer okul bölgesi karar verirse el işi ve ev idaresi dersleri mecburî tutulabilir.

İlkokullara modern tesisat konması için pek çok gayret sarfedilmiş, projektörler, filimler, radyo ve modern haritalar ve resimler alınmıştır. Okullar için günde yarım saat radyo nesriyatı vardır, bu program çok güzel konuşmalar, piyesler ve yabancı dil temrinleri ihtiva etmektedir.

İ k m a l O k u l u

1918 tarihli İkmal okulu kanununa göre bu okulun gayesi, gençler için bir pratik okul olmak sıfatıyla, onların ileride girecekleri meslekleri için bir temel hazırlamak ve aynı zamanda umumî kültürlerini genişletmek ve manevî inkişaflarını teşvik etmek suretiyle, vatandaş olmak haysiyetiyle kendilerinin mistakbel kudret ve ehliyetlerini geliştirmektir.

İkmal okulu ya meslekî yönden olabilir, yahut ta umumîdir. Meslekî bir vechesi olan İkmal okulunda okutulan dersler meslekî bilgi, yurttaşlık bilgisi ve isveç dilidir. U m u m î İkmal okulunda ise yurttaşlık bilgisi, isveç dili ve tabiat bilgisidir. Her iki tip İkmal okulunda bir dereceye kadar el işleri, ziraat ve beden eğitimi de bulunabilir.

Verilen eğitimin daha ziyade iş hayatından ve öğrencilerin bu bulunduğu muhitten kaynağını alması lâzımdır, ve imkânın son haddine kadar, onların pratik çalışmalarının verdiği tecrübeye dayanmalıdır. Mümkün olduğu kadar çalışma, öğrencilerin içinde bulunduğu istiklâl ve ferdî faaliyet ihtiyacını tatmine çalışmaları bakımından karakteristik olan İkmal çağının hususî problemleri hesaba katılmak suretiyle olmalıdır.

İkmal okuluna devamları sırasında çocuklar mesleklerini yahut meşgul olacakları işi seçmek meselesiyle yüzyüze geldiklerinden kendilerine meslekî rehberlik te yapılmalıdır. Kanun, okulun, işçi Mübadelesi Teşkilatı ile istişare ederek, öğrenciye kendisinin en kabiliyetli olduğu iş tipinde bir yer bulması için yardım edeceğini söylemektedir.

Meslekî İkmal okulunda, meslekî bilginin temel dersi, programın hemen yarısını almaktadır. Bu dersin öğretimi, bir muayyen meşgalenin yahut bir meşgaleler gurupunun merkezini teşkil edecektir. Bunda, meşgalenin umumî şartları, onun tekniği, ham maddeleri ve mamulleri dik-

TDV/SAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/53

6) kate alınacaktır. Meselâ tabiat bilgisi, hesap, defter tutma, paln çizme gibi diğer derslerin ilgili kısımları derece derece öğrencinin işi için pek ehemmiyetlidir. Keza meslekî sıhhat bilgisi ve sanayi kanunları da gösterilmelidir. Ders umumiyetle işin amelî tarafında olmaksızın ziyade işin kendisi üzerinde ir, fakat lüzumlu şartların mevcut olduğu yerde, okulun atelyesinde pratik iş te yapılabilir. Kızlar için ev idaresi dersi, istisnaî şartlar olmadıkça, okul mutfağındaki çalışmalara katılmak suretiyle de olacaktır.

İkmal Okulları Kanunu, meslekî İkmal Okulu için açık bir tercih göstermektedir: Lüzumlu şartların mevcut olduğu her yerde bu tip okul açılmalıdır. Kanun, hattâ umumî İkmal Okullarının da, pratik bir veçhesia olmasını istemektedir. Şartların elverdiği yerlerde, Öğretim, kısmen öğrenciyi, meslek seçmesine hazırlamak üzere, mahallî sanayi ve muhtelif işler üzerinde verilir. Tabiat bilgisi öğretimi bölgenin iş hayatına uymak üzere ayarlanır ve bunun sanayi ve ziraat bölgelerinde muhtelif şekil ve muhtevası vardır. Form doldurmak, defter tutmak ve gelir vergisi beyannameleri yapmak, ve yazının ve hesabın pratik kullanılmasına dahil işleri yürütmek gibi dersler verilir. Bunlar ikmal okulunu bitirdikleri zaman ekseriya yazılı işlerini ileride kullanmak üzere bir model olarak alırlar.

Ç ı r a k O k u l u

Bir bakıma Çırac Okulu, mecburî ilkokullar ile ihtiyarî meslek okulları arasında vasat bir mevki işgal eder: İlgili Mahallî İdarenin kararı ile bazı genç gurupları için mecburî tutulabilir. Bununla beraber mecburî devam müddeti hiç bir zaman 18 yaşını tecavüz edemez.

Çırac Okulu, gençler için pratik bir meslek okuludur. Bu okul, İkmal Okulunu bitirip te zenaatte, sanayide, ticarete ve ev hizmetlerinde çalışmakta olan gençler için düşünülmüştür, fakat bazı hallerde mecburî İkmal Okulu tahsili yapılmadan bu okullara girmek müsaadesi verilir ve bu halde Çırac Okulu, İkmal Okulunun yerini alır. Çırac Okulunda, öğrenci, işinde çalışarak kazandığı pratik meharete müvazi olarak, mesleğine ait nazari bilgiyi elde eder. Öğretim her ders senesi 8 yahut en çok 9 ay olmak üzere iki seneye bölünmüştür ve umumiyetle haftada 8-12 saat ders vardır. Okul çalışması öğleden sonraları yapılır, yahut ta işindeki çalışma saatini almamak üzere tertiplenir. Okul parasızdır. Öğrenciler buraya 15 yaşında yahut bir sene sonra girerler.

1921 deki İkmal Okulları Kanununa göre öğrenciler iki gurupa ayrılacaktır, her gurup muayyen bir işle ilgilenecektir. Eğer aynı işe ayrılan öğrencilerin sayısı 5 ten aşağı ise muhtelit guruplar teşkil edilebilir. Öğrenciler muhtelif zenaat yahut sanayi, yahut ticaret, ve yahut ev hizmetleri şubelerine mensup olduklarından, okutulana dersler tehalüf etmektedir. Öğretim, işin merkezini teşkil eden bir kaç derse münhasır olmak lâzımdır; buna ihtiyarî dersler ilave edilebilir. Bazı hallerde meslekî dersler pratik çalışmaları da ihtiva eder. Yalnız her dersin bu pratik kısmı, işin pratik tarafının doğru olarak ifasını kolaylaştırabilmek yahut onun teferruatını daha ziyade anlaşılabilir hale getirmek üzere konur. Derslerin bilhassa işindeki çalışma alâkasına teşvik edecek ve bu yoldan öğrencinin işindeki zevkini arttıracak bir şekilde olması lazımdır.

Çırac okulu orijinal şeklinde gittikçe daha ziyade mahdut çırac kurslarına yol açmaktadır. Kursların faaliyet sahası hakkında umumî bir talimat yoktur. Umumiyetle bunlar, iştirak edeceklerin ancak haftada dört saat işten ayrılmalarına meydan verecek şekilde tertiplenir. Çırac Okullarının yanı sıra yetişkinler, meselâ 18 yaşına ulaşmış olup ta artık genç olarak sayılamayacaklar için de kurslar bulunabilir.

1947/48 yılında çırac kurslarındaki öğrencilerin sayısı 25.677 ve yetişkinler için olan kurslardakinin sayısı da 31.860 idi. Bunların mühim bir kısmını bir kurstan fazlasına iştirak etmişlerdir.

O r t a O k u l

İlköğretimle ilgisi olduğu kadar İsveç'te ortaokul konusuna da temas etmek faydalı görülmüştür.

İsveç'te 14 yaşına kadar mecburî tahsil çağı ile ilgili olarak, dört senelik ve altı senelik ilk tahsil üzerine kurulmuş iki nevi ortaokul tipi vardır. 1928 senesindenberi ilkokuldan ortaokula iki tahsil seviyesinden geçmek mümkün olmuştur: Birinci tip Ortaokul başlıca ilkokul tipinin dördüncü sınıfı üzerine kurulmuş olup beş senelik bir tahsil verir, yani çocuk 11 yaşında bu okula girerek 16 yaşına kadar burada okur. İkinci tip ortaokul ise, yine başlıca ilkokul tipinin altıncı sınıfı üzerine kurulmuştur ve 4 senelik bir tahsil verir ve çocuk buradan 17 yaşında mezun olur.

2.-Devlet ve mahallî idarelerin resmî okullarından başka hususî ilkokul var mıdır?

İsveç'te gayet az sayıda hususî okullar varsa da bunların açılması Royal School Commision'un müsaadesine bağlı olup bütün dersler de yine bu komisyon tarafından teftiş edilmektedir.

3.-Bir ilkokulda kaç sınıf vardır,yahut ilkokullar kaç sınıflıdır?

Bunun cevabı yukarıda I.inci maddede verilmiştir.Mecburî ilk tahsil çağı 8 sene olup her yaş gurupu bir sınıf teşkil etmektedir.Bununla beraber bazı bölgelerde göre bu sınıf adedi tehalüf etmektedir.Bazı bölgelerin ilkokullarında 6 senelik bir tahsilden sonra 2 senelik bir ikmal okulu vardır.Bazılarının 7 senelik tahsil üzerine bir senelik bir ikmal okulları vardır.Bazıları ise doğrudan 8 senelik ve 8 sınıflıdır.Tektük bazı kasabalarda ilkokul 9 senelik bir eğitim devresini kaplamaktadır,yani bunlar 9 sınıflıdır.

4.-İlkokul Öğretmenleri nerede yetiştirilir,muhtelif öğretmen yetiştirme müesseseleri var mıdır?

İlkokullarda iki sınıf öğretmen vardır,bunlardan biri ilkokulun ilk iki sınıfında,yani Infant School'da,diğeri de ilkokulun daha yukarı sınıflarında öğretmenlik üzere yetiştirilirler.

Bu ilk iki sınıfın öğretmenleri hemen hemen istisnasız kadındır.Bunlar Smaskolseminarier denilen ve yalnız ilkokulun ilk iki sınıfında ders okutacak öğretmenleri yetiştiren bir öğretmen kolejinde okutlar.

Bu kolejler resmî okullar olup hükümet tarafından idare edilmektedir.Bunlardan birine girebilmek için namzedin,ya yukarıda I.inci maddede bahsedilen ilkokulun 4.üncü veya 6.ınci sınıflarından öğrencileri alarak bunun üzerine 5 yahut 4 senelik tahsil veren ortaokulların birinden diploma almış olması,yahut ta bu okullarda okutulan derslerin bir çoğuna muadil bir bilgiye sahip bulunması şarttır.Bu ortaokullarda okutulan dersler ise:Din bilgisi, İsveç dil-i, İngilizce, almanca, yurttaşlık bilgisi ile beraber tarih, coğrafya, matematik, sağlık bilgisi ile birlikte biyoloji, fizik ve kimyadır. Bu okulların yukarı sınıflarında Fransızca da okutulur. Bu ders mecburî değildir. Gösterilen pratik dersler ise el yazısı, resim, beden eğitimi, oyunlar, atletizm, el işleri ve ev idaresidir.

Bu cins kolejlerden İsveç'te 10 tane vardır, bunlardan üç tanesi, öğretmen noksanını önlemek üzere muvakkat olarak açılmıştır. Bunların senede verdiği mezun sayısı 870 kadardır.

A sıl İ l k o k u l' larda, yani ilk iki sınıftan sonraki sınıflarda ders okutacak öğretmenler, hükümet tarafından idare edilen 19 ilköğretmen okulunda (Folkskolseminarier) yetiştirilmektedir. Bunların 6 tanesi erkek, 5 i kız öğretmen okuludur, geri kalan 8 i de muhtelittir. Bu 19 kolejden 9 u muvakkat olarak açılmıştır.

Yukarıda bahsedilen ortaokuldan diploma almış olan veya buna muadil bir bilgiye seviyesinde bulunan öğrenciler kolejde dört senelik bir tahsil görürler; yüksek ortaokula diyebileceğimiz veya lise muadili olarak alabileceğimiz Jimnaziumdan diploma almış olanlar, ise yani üniversiteye giriş veya olgunluk imtihanı deye karılanabilecek olan Studente samen'i vermiş olanlara ise ikin senelik bir tahsil görürler. Bu ikinci kategoriye giren kolejler, 850 erkek, 700 kız olmak üzere yılda 1550 kadar mezun vermektedirler.

Öğretmen kolejlerinin emrinde, öğrencilerinin ders tatbikatı görebilmeleri için hususî tatbikat ilkokulları vardır. Bu tatbikat okulları umumiyetle öğretmen okullarına bağlı olmakla beraber, şehirlerde diğer ilkokullardan da, bir dereceye kadar, öğretmen okulları öğrencilerinin tatbikatı için istifade edilmektedir.

İlkokulların yukarı sınıflarında ders okutacak öğretmenleri yetiştiren kolejlerde nazari dersleri okutan öğretmenler lektörlerdir ve bunlardan tam devreli devlet ortaokullarında ders veren öğretmenler aranır evsafı aranır. Lektör olabilmek için ise bir felsefe yahut ilâhiyat mezunu olmak şart olduğu gibi felsefe veya ilâhiyat doktorası yapmış olmak ta şarttır. Bu son şarttan muaf tutulmak hükümetin müsaadesine bağlıdır.

İlkokulların ilk iki sınıfına öğretmen yetiştiren kolejlerdeki nazari derslerin öğretmenlerinden devlet Ortaokullarındaki Master'lardan aranır evsafın bulunması şarttır. Master'ın iki

8)

ekseriya üç dersten diploma almış ve gerek umumî gerekse eğitim psikolojisi üzerinde kısa nazarı bir dres görmüş olması lâzımdır. Bu diplomayı aldıktan sonra bir devre, yahut bir ders senesi stajını tamamladıktan sonra, bir devlet ortaokuluna ve en az dört sene asistan olarak bir devlet ortaokulunda öğretmenlik yaptıktan sonra, bir devlet ortaokuluna Master olabilir.

Öğretmen okullarına bağlı tatbikat okullarındaki öğretmenler ilkökul öğretmenidir. Hususî bir ihtisas ve meharet isteyen derslerin öğretmenleri, resim, müzik, beden eğitimi, ev idaresi, ve sair gibi, ayrı enstitülerden veya bunlara mahsus öğretmen okullarından yetişirler.

Bir noktaya daha işaret edeyim ki İsveç'te Devlet Kilisesine mensup olmayanlar öğretmen olamazlar.

5.-İlkokul öğretmenlerine verilen tahsil seviyesi nedir? Bunlardan aranan diploma veya ehliyetnameler nelerdir? Bir konuda mı, yoksa muhtelif konularda mı ihtisaslaşmışlardır?

Öğretmen okullarına girebilmek için namzetlerde aranan şartlar yukarıdaki maddede açıklanmıştır.

Gördükleri derslere gelince: Dört senelik öğretmen okullarında ilk iki sene hemen hemen tamamıyla sınıf çalışmaları vardır. Son iki senedeki derslerin gayesi öğrenciyi bütün derslerde, keza müzik, el işi, ziraat ve resimde, Studente amen, aynı üniversiteye giriş veya olgunluk imtihanı deyebileceğimiz bir imtihanı verecek seviyeye yükseltmektir.

İki senelik öğretmen okullarında ise: Namzet bu koleje girerken Studentexamen'i verdiğini bildiren vesikayı ibraza mecburdur. Öğrencinin bu öğretmen okulunu bitirmek için din bilgisi, isveç dili, tarih, bir yabancı dilden, ve şu derslerin, yani matematik, coğrafiya, biyoloji, fizik yahut kimya derslerinin en az ikisinden sertifika almış olması lâzımdır. Kolejde son imtihanını verdikten sonra mezun kendisine öğretmenlik hakkı veren bir diploma alır.

TDVİSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 028-124/53

6.-Öğretmenlere verilen çocuk zammı?

Yoktur.

7.- İlkokullarda öğretmenler sınıf veya gurup usulüne göre mi ders verirler?

İlkokullar arasında bir kaç kategori ayırmak mümkündür. İlkokullarda ilk iki sınıfını takip eden sınıflarında umumiyetle sınıf usulü vardır. Yalnız bu ilkokulların sabahtan akşama, yani tam tedrisat yapan kategorilerinde, her yaş gurupu için bir sınıf ve her sınıf için bir öğretmen vardır. Bunları A ve B diye ayıracak olursak B tipi okullarda iki yahut daha fazla yaş gurupları aynı seneyi, yahut sınıfı meydana getirirler ve bunlar tek öğretmenin öğretim ve kontrolü altındadır. Müstesna hallerde başka tip ilkokullarda vardır. Meselâ yarım hafta tedrisat yapan C-tipi, veya hatta A sınıflarında ders veren ilk iki sınıf öğretmenlerinin mevcut olduğu D-tipi bazı okullarda da vardır.

İlkokulların bu müstesna durumda olanları bir tarafa bırakılırsa gerek ilk iki sınıfta, gerekse onu takip eden yukarı sınıflarında sınıf usulü takip edilmektedir.

Sınıf veya gurup usulüne göre mi ders verilmesi konusu İsveç'te hâlâ canlı bir halde bulunan münakaşalara yol açmıştır. Bununla beraber bu münakaşalar daha ziyade ilkokuldan sonraki okulların, bilhassa Şümüllü Okul adını verile (Comprehensive School) ve henüz tecrübe edilmekte olan, ve ortaokul ile birlikte ona muadil bütün muhtelif meslekî ortaokulları da içine alan okulların etrafında toplanmaktadır. İlkokullarda sınıf usulünün takip edilmesinde hemen hemen ittifaka yakın bir fikir birliği vardır.

8.-İlkokullarda öğrencilere ne gibi yardımlar yapılmaktadır? Kitap, tedavi, yiyecek, çocuk zammı ve saire?

İsveç'te, ilkokullarla diğerlerinde öğrencilere yapılan yardımlar, Okul Komitesinin raporundan anlaşıldığına göre, önceden tasavvur edilen herhangi bir plana göre yapılmış olmayıp ferdi ve mahallî teşebbüsler vasıtasıyla gittikçe gelişmektedir. Bundan dolayı öğrencilerin bu yönden faydalanmaları muhtelif yerlerde ve muhtelif okullarda birbirinden farklıdır.

Öğrencilere aşağıdaki hususlar temin edilmektedir:

Yemek:

İlkokullarla ikmal okullarındaki öğrenciler için hükümetçe sıcak öğle yemeği verilmektedir. Bu yemek keza devletin resmî ortaokullarıyla bunların muadili olan okullarda da verilmektedir. Bu yemek ailelerinin gelirine bakılmaksızın isteyen bütün öğrenciler için parasızdır. İlkokullarla ikmal okullarındaki umumî olan bu yemek, ortaokullarda yalnız, okuldan çok uzakta oturan, zayıf bünyeli yahut hasta olan, geçimleri dar ve fakir olan, yahut ta herhangi bir sebeple evinde kâfi derecede gıda alacak öğle yemeği bulamayan öğrencilere hasredilmektedir.

1947/48 ders yılında, okul sağlığı için hükümet tarafından yardım gören bir faaliyet olarak ilkökul öğrencilerinden o/o 43.7 sineyemek verilmiştir. 39 haftadan ibaret olan ders senesi için, çocuk başına verilen yemeğin tutarı senede 160 isveç kurunu olarak hesaplanmıştır.

TDV ISAM

Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/53

Kitap, ders malzemesi ve saire:

1946 yılındanberi bütün ilkokullarda öğrencilere ders kitabı, defter, kalem, kâğıt ve derslerde kullanacakları her türlü malzeme parasız verilmektedir. Birden fazla çocuğu olan aileler için de durum aynıdır, yani bu neviden ailelerin bütün çocuklarına ayrı ayrı kitap, defter ve sair ders malzemesi parasız verilmektedir.

Nakil vasıtası:

Köy bölgelerinde, okula olan mesafe, çocuğun parasız nakledilmesini icap ettirecek derecede uzun olduğu zaman, çocuklar okullarına otobüslerle parasız götürülüp getirilir. Şehirlerde de taramvaylarda ve otobüslerde tenzilatlı tarifeye tabidirler. 1947/48 ders senesinde bu maksat için 8.557.000 isveç kuruunu ayrılmıştır.

Y u r t l a r :

İlkokulların yüksek sınıflarının coğrafi bölgelere toplanması yolunda göze çarpan bir temayül vardır. Okuldan çok uzakta oturan çocuklar ev ile okul arasındaki yolu aynı günde gidip gelemediklerinden bunların yurtlarda barındırılmaları icap etmektedir. Kâfi sayıda elverişli pansiyonlar bulunamadığı için okul yurtlarına ihtiyaç hasıl olmaktadır. 1947/48 ders yılında ilkökul çocuklarını barındırmak için 23.877.000 isveç kuruunu ayrılmıştır. Hükümet umumî seviyyeyi yükseltmek için okulları daha ziyade merkezlerde toplamayı teşvik etmektedir. Gerçekten lüzumlu olan yerlerde bu merkezleşmeyi tamamlamak ve karşılamak üzere bir planın münakaşası yapılmaktadır. Plan tatbik edildiği takdirde okul otobüslerinin yahut okul yurtlarının senelik masrafı 20 milyon isveç kuruunu olarak tahmin edilmektedir.

T e d a v i :

1944 yılındanberi sağlık meselesi İsveç'te prensiplere göre bir nizama bağlanmıştır. Bu prensipler bir dereceye kadar farklı olarak muhtelif tip okullara tatbik edilmektedir ve aslında koruyucu bir şekil arzeder. Mahallî İdareler tarafından açılmış olan ilkokullarda veyine onların idare ettiği bir nevi daha yüksek okullarda ise okul sağlık işleri için hükümetten tahsisat alınmaktadır. Bu tahsisat okul doktorunun ücretinin o/o 50 sini ve okul hemşiresinin aylığının da bir miktarını tediye tahsis edilmektedir. Okul doktorları ve okul hemşireleri ücretlerinin geri kalan kısmını Mahallî İdareler bütçesinden alırlar. Okul doktorlarına öğrenci başına senede 2-3 isveç kuruunu kadar bir ücret verilmektedir. Hükümetten yardım gören ilkokullarda aynı esaslara göre nizamlanmış sağlık işi ancak Mahallî İdarelerin bu iş için tahsisat verilmesi hususunda yapacakları müracaatle temin edilmektedir. Bu gün ilkokullardaki çocukların o/o 90'ından fazlası okullarda sağlık işinden faydalanmaktadır.

Bir çok okullarda, ayrıca tayin edilmiş okul dış doktorları vardır. Bu gün koruyucu bakımla fi'li dış tedavisi birbirinden derin bir hatla ayrılmamıştır. Bundan dolayı talimatname ile okullarda bir dereceye kadar dış tedavisinin yapılması da tesbit edilmiştir. Bu teavi doktor ve hemşire için pek büyük bir zaman kaybını ve bir hususî vaziyette bunun doktor tarafından uzun sürecek tedavisini icap ettirmeyecek hallerde yapılmaktadır. Şüphesiz okul da anı hastalık ve kaza hallerinde muvakkat yardımlar yapar.

Prensip olarak bu gün okul dış servisi, umumî halk dış servisinin bir parçası olarak teşkilatlanmıştır. Dış doktorlarının azlığı dolayısıyla, umumî halk dış servisini tasavvur edilen dere-

10)

ceye götürmek mümkün olmadığı bir hakikat olduğu gibi, okul dış servisinin, umumî halk dış servisinin çerçevesi dışında inkişafını tehayül etmek te abestir.

B a n y o :

Yakın zamanda açılmış olan köy okullarında ekseriya banyo vardır. Bunların okulun bulunduğu yerin halkına açılması da nadir değildir. 1948 de, okul bölgelerinin yarısından çoğunda banyo vardı ve ilkökul öğrencilerinin o/o 70 kadarının bu kolaylıktan faydalandığı hesap edilebilir.

Okul Komisyonu'nun, bütün memlekette yüzme dersinin ehemmiyetine dikkati çekmiş bulunmaktadır.

Ç o c u k T a t i l K a m p l a r ı :

Çocuklara, munasip civar yerlerde bir dinlenme ve hava tebdili imkânı vermek için hükümet Çocuk Tatil kampları, tatil faaliyetleri ve bazı şartlar altında çocukların ve onların başında bulunanların parasız seyahatleri için tahsisat koymuştur. Bunlar bütün okullara şamildir, ve o yıl içinde henüz 15 yaşına basmamış olan fakir bütün çocuklara açıktır. Parasız seyahat ancak, ailenin geliri ve kaynakları muayyen bir dereceden aşağı olduğu zaman düşünülmektedir.

1948 de 750 kadar tatil kampı vardı ve yekünü, kampa bir tek öğrenci iştirak etmiş farzedildiği takdirde, 650,000 gün tutacak olan tatil faaliyetlerine ve 6 yaşından yukarı 70.000 çocuk için parasız seyahatlere tahsisat verilmiştir.

9.-Bu yardımlar nerelerden temin edilir, devlet bütçesinden, Özel idarelerden, belediyelerden, hususî teşekküllerden?

TDV İSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/53

Kısmen Mahallî İdarelerden, kısmen de devlet bütçesinden.

10.-İlk öğretime tahsis edilen senelik ödeneklerin yekünü?

1949 da ilköğretime sarfedilen paranın yekünü 575 milyon isveç krunu olup bunun 320 milyonu devlet bütçesinden verilmiştir.

11.-İlköğretime ayrılan tahsisatta bina ve tesisat masrafları?

1950/51 yılında devletin verdiği tahsisat 347 isveç krunu olup bunun 76 milyonu okul binalarına ve yeni ilavelere ilh. sarfedilmiş, 252 milyonu idarî işlere, aylıklara ve saireye verilmiştir.

12.-İlköğretim masrafları nasıl karşılanmaktadır? Devlet bütçesinden, Özel idarelerden, yahut başka kaynaklardan?

Kısmen Mahallî İdarelerden, kısmen de devlet bütçesinden. Devlet ilkökul masraflarının beşte üçünü karşılar, geri kalan beşte iki da okul bölgeleri tarafından karşılanır.

İlkokullar için mahallî eğitim idaresi ünitesine Eğitim sahası yahut Okul bölgesi adı verilmektedir. İsveç takriben 2500 kadar okul bölgesine ayrılmıştır. Bu taksimat umumiyetel şehir ve köy bölgelerinin ayrıldığı idarî taksimata tetabuk etmektedir. Bununla beraber 1952 denberi bölgelerin sayısı 1.000 den biraz fazlaya indirilmiştir. Bir Okul veya Eğitim bölgesinde ilkökulun doğrudan doğruya idaresi ve kontrolü mahallen seçilmiş ilkökul idaresinin eline verilmiştir. Daha geniş bölgelerde, bu vazifenin ifası, okul idaresine karşı meşul olan müfettişlere yahut murakıplara emanet edilmiştir.

İlkokulların devletçe murakabası 52 ilkökul Müfettişi tarafından yapılmaktadır, bunlardan herbiri kendi bölgesinde vazife görür. Katedral rahipleri ilkökul işlerinde daha yüksek mutavassıt makamlar olarak iş görürler, ve malf işlerde hususlarda Vilayet heyetinin buna benzer bir yeri vardır. İlkokulların mutlak kontrolü Board of Education (Millî Eğitim Dairesi) tarafından yapılır.

13.-Millî Eğitim Masraflarını karşılamak üzere ayrı bir vergi var mıdır?

Yoktur. Mahallî İdare, mahallî kazanç vergilerinden aldığı gelire, eğitim masraflarının bir kısmını karşılar. 1949 da Mahallî idareler ilköğretime 255 milyon kadar isveç krunu sarfetmiştir.

11)

14.-Bütün memlekette kaç tane ilkokul vardır? Kaç ilkokul öğretmeni vardır?

1950 de İsveçte 11.138 ilkokul,612.158 öğrenci ve 29.092 öğretmen bulunuyordu.

15.- Kaç hususi ilkokul vardır? Bunlarda kaç öğrenci ve kaç öğretmen vardır?

İsveç'te ancak pek az çocuk hususi okula gitmektedir. 1950 yılında hususi ilkokullardaki öğrenci sayısı 3.203 idi .Hususi ilkokul adedine ve bunlardaki öğretmen sayısına dair istatistik yoktur.

16.- Öğrenci başına düşen muhammen masraf ne kadardır?

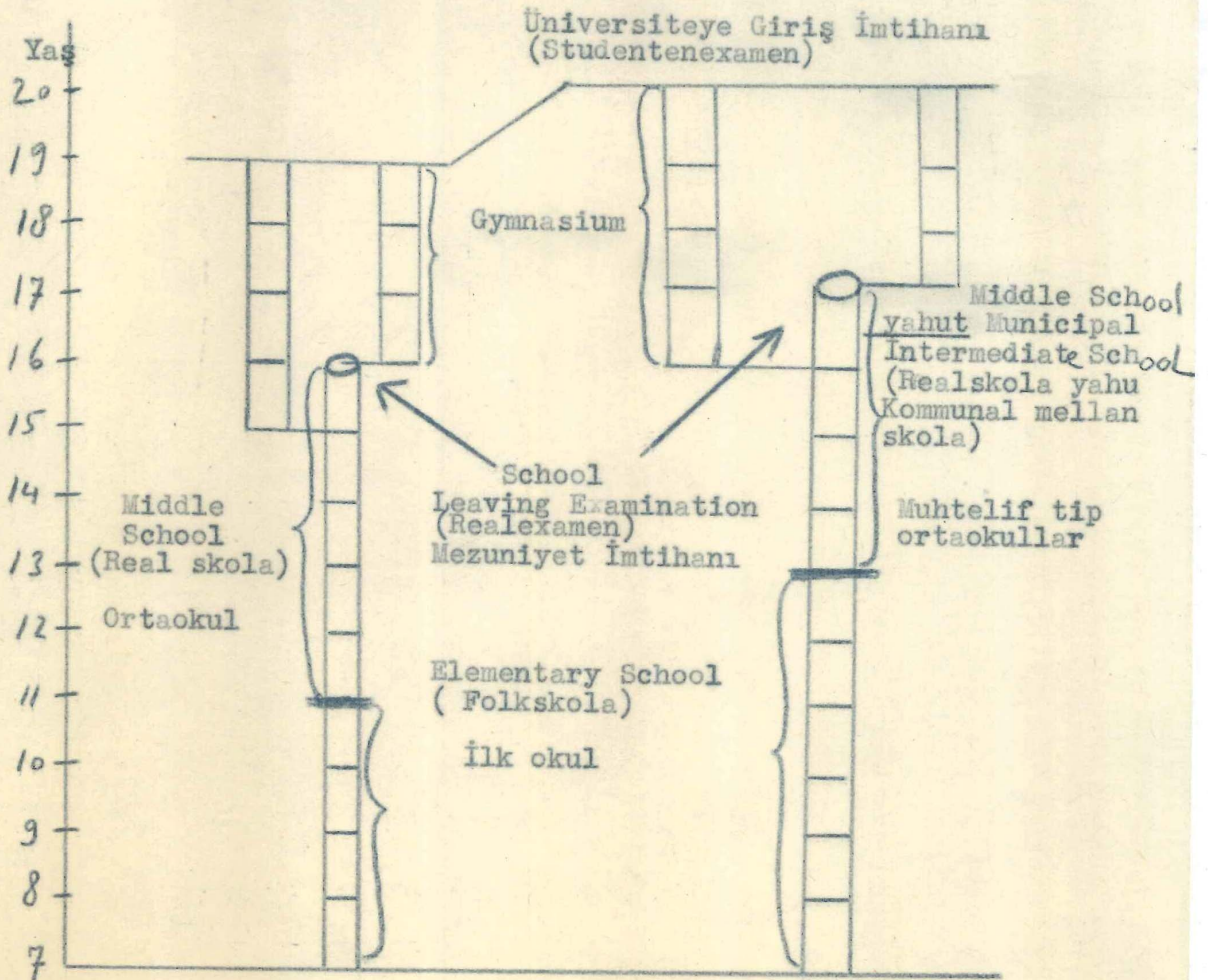
Öğrenci başına tahmin edilen masraf 1949 yılında 974 isveç krunu idi.

Not: Maaelsef daha yeni yıllara ait istatistikleri elde etmek mümkün olmadığından yahut ta bunların henüz negredilmemiş olmasından,yahut ta aslında olmamasından dolayı rakamlara ait bilgiler daha önceki yılların istatistiklerine göre verilmiş,bir kısma da eksik kalmıştır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/53

İngiltere Bölgesi
Öğrenci Müfettişi
Orhan Şaik Gökyay

İsveç Okul Kurumları

1. Officially the term primary education is applied to the first of three statutory stages of education. Section 7 of the Education Act, 1944 says: "The statutory system of public education shall be organised in three progressive stages to be known as primary education, secondary education and further education." The term primary education embraces the education of pupils under twelve years of age, although pupils may pass from the primary to the secondary stage at any time after reaching the age of 10 years 6 months. The primary stage is commonly divided into three smaller units: The nursery stage for children under five (the age at which compulsory full-time education commences); the infant stage for children aged 5 to 7; and the junior stage for children aged 7 to 11. Nursery education is given either in separate nursery schools or in nursery classes in other schools. Infant and junior classes are provided either within the same primary school or in separate infant and junior schools. The tendency is for them to be separated in urban areas where numbers are sufficient to justify separate school buildings, and to be combined in rural areas where numbers are smaller.

Most teachers are agreed that these three divisions of primary education are significant in terms of a child's physical and mental development, and in each the education should be based on knowledge of the children's capacities and interests, with educational procedures suited to the ages of the children. The Ministry does not lay down teaching methods or prescribe official curricula or textbooks. The head teacher is responsible for the curriculum and for the methods used in his school and for the syllabuses (except for religious instruction - see below).

Primary schools vary according to their size and locality. The general ground covered is roughly the same. In all, work in English (spoken or written), arithmetic, the arts, painting, work with materials, music, physical education, nature study, history and geography, find a place; but there is a very great variety of arrangement and of method, depending on the views and capacities of teachers and the amenities available. Often there is a good deal of work which brings together many subjects, e.g., the exploration of a village in its historic, geographical and 'native' aspects.

Every school must open with a corporate act of worship, and religious instruction (either denominational in denominational schools, or according to an 'agreed syllabus' in local education authority schools) is compulsory.

2. There are about 5,000 independent schools in England and Wales, of which some 1,250 are recognised as efficient by the Ministry of Education. It is not known how many independent schools take pupils of primary school age. Many of them are "preparatory" schools, which take boys from about 8 to 13 whose parents intend them to enter "public" schools (the name given to certain large independent, mainly boarding, schools which take pupils from the age of about 13). Private and "preparatory" schools are mostly owned by individuals or groups of individuals and they vary so much, both in size and organisation, that it is not possible to classify them by type.
3. This varies from the small, single-class village school to the large, urban primary school taking both infants and juniors, which may have about 9 or 10 classes. There are no regulations, but the Ministry has recommended for new buildings that it is desirable not to exceed a two-form entry school for juniors or infants, unless circumstances make it inevitable, and that in no circumstances should a primary school be larger than three-form entry. (See Building Bulletin No. 1).
4. The great majority of primary school teachers are trained at recognised training colleges and follow a two-year course which includes academic training in general subjects and professional preparation for teaching. Certain colleges specialise in preparing students for primary school teaching, but there is no approved course for teachers in primary schools wholly different from that for

teachers in other types of schools. Teachers for primary schools give special attention to the needs of children under 11 and to the ways of teaching them - this in the professional part of the course. All courses for teachers lead to the attainment of a common status - that of "qualified teacher". A qualified teacher is eligible for appointment to any maintained primary or secondary school in England or Wales, but would normally be appointed to a primary school if his or her training had a bias that way.

5. Before a student may be admitted to a training college, he or she must be 18 years old and have attained a minimum level of general education, unless an exception is allowed by the appropriate area training organisation (regional organisations which supervise the training of teachers in their area). This level is approximately equal to that required for entrance to a university. Students who go to a normal training college pursue a two-year course in general and professional subjects. Their work during the course is assessed and at the end of it they take a written examination and are examined as to their practical teaching ability. If successful, they are recommended to the Ministry by their area training organisation for the status of qualified teacher.

A very small proportion of primary school teachers are university graduates. Graduates who intend to teach usually take a one-year post-graduate course of professional training before they start. (At present, graduation is sufficient by itself to secure qualified status; but it is the Ministry's intention as soon as possible to make a year's professional training a requirement for recognition as a qualified teacher. Only very exceptionally would a graduate attempt to teach in a junior school without training).

There is little specialisation among primary teachers, except what arises inevitably from their natural talents. Those who have any natural talent for art, music or craft are encouraged to develop it, since the approach to very young children through art, music and constructive handwork is valuable and useful.

6. No, but teachers benefit under the national scheme of family allowances, which provides an allowance of 8/- a week for every child in the family, after the first, below school-leaving age (at present 15 years).
7. Each teacher is free to adopt his or her own teaching methods. Nothing is prescribed officially. In primary schools it is usual for a teacher to be assigned to one class and to take that class for all subjects.
8. The following arrangements apply to pupils in both primary and secondary schools:-

Books, materials, etc:- These are provided free of charge in schools within the public system.

Milk and Meals:- Under the Education Act, local education authorities have the duty of providing milk and a mid-day meal for pupils at school. The school meals service has greatly expanded since 1939, and in October, 1952 only 901 out of a total of 29,000 schools or departments were without school dinners. A charge is made (at present 9d.) but this may be partially or completely remitted according to need. In October, 1952, three million children, or 51.5 per cent of the total number in attendance, were taking school dinners. Milk (at present one-third of a pint) is provided daily for the children at all types of schools. About 85 per cent of the children in grant-aided schools took milk in 1952; 98.5 per cent of the milk supplied was tuberculin-tested or heat-treated.

Transport:- Under the Education Act, 1944, local education authorities are required to make arrangements for providing transport free of charge "for the purpose of facilitating the attendance of pupils at schools". In practice, authorities provide free transport at least for children who do not live within "walking distance" of the school. "Walking distance" is defined in the Act as: "In relation to a child who has not attained the age of 8 years, two miles; and in the case of any other child, three miles measured by the nearest available route".

Boots and Clothing:- Local education authorities may provide or aid the supply of boots and clothing for pupils if they cannot take full advantage of their education because of unsuitable or inadequate clothing. The cost is recovered from parents who are able to afford it.

Other Allowances:- Local education authorities are empowered to pay such expenses of children attending maintained schools as may be necessary to enable them to take part in school activities. These arrangements may cover such things as the purchase of school uniform, attendance (including travelling) of individual children at games, expeditions and other activities not forming part of the ordinary school curriculum and membership of school clubs or societies conducted outside school hours.

9. Partly out of national taxes and partly out of local rates (see answer to question 12).
10. During the financial year 1953-54, the expenditure of local education authorities on primary schools is estimated at £117,000,000 (compared with £110,605,000 in 1952-53). About 60 per cent of this expenditure will be covered by the Ministry's grant to local education authorities (see answer to question 12). These figures do not include capital expenditure on new school buildings.
11. During the post-war years the Ministry's annual programme of educational building had to be planned on the basis that between January, 1947 to December, 1953, 1,150,000 additional school places (the bulk of it for primary school accommodation) would be required as a result of increases in the school population. There has been a gradual shifting of emphasis in recent years from primary to secondary school building as the larger numbers of children begin to attain secondary school age. 60 per cent of the estimated cost of the programme of major school building work scheduled to start during 1949 was to be spent on projects in primary schools, and the corresponding figures for subsequent periods were:-

1st January, 1950 to 31st March, 1951	- 56 per cent
1st April, 1951 to 31st March, 1952	- 52 per cent
1st April, 1952 to 31st March, 1953	- 37 per cent
1st April, 1953 to 31st March, 1954	- 28 per cent

12. Expenditure on public education is incurred in the first place by local education authorities out of local rates. The Ministry of Education pays grant (from moneys voted by Parliament for the purpose) to local education authorities on their net recognised expenditure. The rate of grant is normally 60 per cent, although there are certain types of expenditure to which special rates of grant apply. There is a special grant, for example, for school dinners, which is designed to meet in full the reasonable net cost to an authority of providing dinners for day pupils.

The Local Government Act, 1948, provides for the payment of special grants, called Exchequer Equalisation Grants, by the Minister of Housing and Local Government to local authorities whose average rateable value per head of population falls below the national average. That part of an authority's expenditure on education which has to be met out of rates, is taken into account in determining these grants. The attached MEMORANDUM ON THE MINISTRY'S ESTIMATES for 1953-54 provides further details of the financial arrangements.

13. No.

14.

Schools maintained by
local education authorities

(January, 1952)

	Schools or Dept.	Pupils	Teachers
Nursery	457	22,464	1,003
Infants	5,365	1,074,034	32,416
Juniors	12,716	2,312,847	74,272
All-age ^x	5,107	826,875	29,907
Special	543	42,519	2,982
TOTAL	24,188	4,278,739	140,580

^x A category of schools which take pupils throughout the range of compulsory school attendance (i.e., 5 to 15). Under the Education Act, 1944, primary and secondary education must be given in separate schools, and the process of reorganising "all-age" schools into separate primary and secondary schools is going steadily ahead. For example, at the beginning of 1952, "all-age" schools contained 15.8 per cent of the school population aged 13 in grant-aided primary and secondary schools, compared with 16.9 per cent in 1951 and 18 per cent in 1950.

15. This information is not available.

16. In 1951-52 the estimated cost per pupil in primary schools maintained by local education authorities was £30 compared with £26 in the previous year. This figure is based on the net expenditure by local education authorities on teachers' salaries, employer's contributions, salaries and wages of non-teaching staff, furniture, apparatus, equipment, books, stationery, materials, rent, rates, taxes, insurance, upkeep of buildings and grounds, fuel, lighting and cleaning and other incidental expenses. The cost per pupil figure also covers ancillary services such as school milk and meals, social and physical training and administration. It does not cover such expenses as (a) cost of conveyance of pupils from home to school and back and fares for such conveyance; and (b) in-hospital treatment, operative and orthopaedic treatment and provision of orthopaedic appliances; and (c) expenses of board and lodging.

17. Further information will be found in the attached Report of the Ministry for 1951.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-124/55

Profesor Kaj Barr

Ny Vestergade 21⁴

Copenhagen V.

Royal Library

Tøjhusgade

Copenhagen K.

Expenses to schools 1948-49
by local authorities in Denmark

Copenhagen 30 888 000 kr.
Suburbs 5 974 000 "
" 4 230 000 "

Other provincial } 39 625 000 "
towns }

Country 47 314 000 "

Total budget of Ministry of
Education (including: Schools,
University, Libraries, etc)

1948-49
~~211 464 000 kr.~~
187.589.000 kr.

of this amount expenses to
schools only were:

120 475 000 kr.

(of this for primary schools:
76 459 000 kr)

(Danish Society =)

Det danske Selskab

NIES HEMMINGSENS=
GADE 8

Copenhagen K.

Help with
contacts.

TDVİSAM

Kütüphanesi Arşivi

No 089-124/57

All questions on Danish
Statistics by:

Det Statistiske Departement

FREDERIKS HOLMS KANAL

no. 27

Copenhagen K.

TN/ISAM

Kütüphanesi Arşivi

No 059-124/58

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

مکتوب

21. Ocak. 1953

ARE YOU
NEW VOTERS LIST?
— CHECK NOW

Mr Orhan Saik Gokyay

34 Highlands Heath

Putney

LONDON

S.W. 15

TDVISAM
Kütüphanesi Arsivi
No 059-124

Mr. Dent
31. III. 1953

BRITISH INDUSTRIES FAIR
27 APR - 8 MAY 1953
LONDON 8

Mr. Osman Saik Gökyay,
Educational Attaché

The Turkish Embassy,
43, Belgrave Sq.,
S.W. 1.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 039-124

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 039-124/59

THE TIMES

1785

THE TIMES PUBLISHING COMPANY, LIMITED
PRINTING HOUSE SQUARE
LONDON, E.C.4
TELEPHONE: CENTRAL 2000

30th March 1953.

Dear Mr. Ciökyay,

I promised to send you
some names of people you might care to visit.

Here are one or two, of people actually working
in Primary schools or training teachers to
work in them.

Mr. Vicars Bell,

Little Gaddesden School,

Nr. Berkhamsted,

Herts.

Miss L. L. Pierotti,

Principal,

Bedford Training College

The Crescent,

Bedford.

Miss A. H. Skillicorn,

Principal,

Homerton College,

Cambridge.

I should not advise you,
but give you the names of other
people. Mr. Bell has an outstanding
good rural Primary school. Miss
Piccolti was among the best of
Primary school heads before going to
a Training College. Homerton is
among the very best of Training
Colleges.

Yours sincerely,

H. C. Dent.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/60

272, Abbeydale Rd South
Totley Rise
Sheffield.

26th March. 1953

My dear Mr. Gökçay,

Your letter came this morning just as I was packing my clothes before going into hospital for an operation to my nose. so that I can not give my full attention to your questionnaire for a few days. However as soon as I am able I will write to you again. I think you will not find it difficult to get answers ~~to get answers~~ to most of your questions.

My wife & I thought of you frequently last week when we

9.12.1908
read of the earthquakes in Turkey.
We hope that your wife & family &
friends are well & that you have
not suffered any loss in your
property.

Best wishes.

Yours sincerely,

L. Birch

Nispet

7. IV. 1953

Mr Orhan Saik Gökyay
Educational Attaché
Turkish Embassy

43 Belgrave Square

LONDON S.W.1.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arsivi
No 059-124/61

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 08-124

THE UNIVERSITY,
GLASGOW, W.2.
TEL. KELVIN 2251.

1 Apr. 53/61

Dear Mr Gökçay

Thanks you for your letter of 25 Mar. (ref. 191).

I suggest that any official of the Ministry of Education could very easily supply answers to all the questions on primary education. In fact, from question 8 onwards, the information is practically all available from the Annual Reports of the Ministry of Education (entitled "Education in 1951", "Education in 1952", etc.) If you sent a note to the Secretary, Ministry of Education, arrangements would be made for you to meet somebody who could explain things to you.

Scotland is under quite different educational administration from England, and in case you might not find information about Scotland so readily obtainable, I shall add a few notes on this.

The Annual Reports of the Scottish Education Department (entitled "Education in Scotland in 1951", "Education in Scotland in 1952", etc.) contain the statistics you want. The invaluable pamphlet "Public Education in Scotland" - H.M.S.O., 2/- - gives the answers to all the other questions, I think.

Let me run briefly through your questions.

1. No. At least, not officially, as there are "types" of secondary education. ~~There are~~
2. There are some private primary schools, but these are mostly primary departments of schools which take children for the whole of their school life - 5 to 18. (In Scotland, however, only 2% of the child population is in private schools.)
3. Seven. "Primary I" for 5-year-olds, and so on up to "Primary VII" for 11-year-olds.
4. In Scotland all men, and a fair proportion of women, who teach in primary schools are

University graduates. These graduates take a one-year course of training at a State Training College after their University course is over. Women teachers who are not University graduates have taken a 3-year training course, after completing their secondary education, at a State Training College. (Note: All this is different from the practice in England.)

5. Partly answered above. They must hold "The Teachers' General Certificate" which is given after a 3-year course at ~~the~~ a Training College, or after a University course leading to a degree in Arts or Science followed by a 1-year course at a Training College. Primary teachers do not specialize (except that some may take an extra year's training in infant work - i.e., with children from 5 to 7)

6. No

7. A teacher takes a class for all subjects.

8. See "Public Education in Scotland", pages 17 to 19.

9. They are actually paid by the local authorities, but the State subsequently re-imburess the authorities by grants amounting usually to about $\frac{2}{3}$ of the assessed money spent. See "Education in Scotland in 1951", pages 84-5. This Table is the ^{main} ^{finance} one to use in gathering educational statistics.

10. Cost of primary education is not separated off from cost of education generally.

11. } See Table referred to under (9) above.

12.

13. No special taxes.

14. In Scotland, ^{primary schools.} 2103. See "Education in Scotland in 1951", page 91. Pupils: 546,336 (See p. 92). Teachers: about 20,000.

15. Not possible to separate primary and secondary parts of private schools (officially known as "Independent Schools" — see figures on p. 92.)

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/61

5

THE UNIVERSITY,
GLASGOW, W.2.
TEL. KELVIN 2231.

16. Figure for education generally (primary school figures not separable): between £50 and £60 per pupil per annum.
17. See recommended publication.

These are just notes. The publications will give the essential figures. I am not quite sure whether "Education in Scotland in 1952" is out yet. If it is, use it instead of "Education in Scotland in 1951".

If there are any further queries, just let me know.

Yours sincerely

Stanley Nisbet

LIST OF BOOKS IN ENGLISH CONCERNING EDUCATION
IN DENMARK

Compiled by *Statens pædagogiske Studiesamling* (The Danish Central Library for Pedagogics). September 1948.

- Begtrup, Holger, Hans Lund and Peter Manniche: The folk high schools of Denmark and the development of a farming community. 3. ed. Copenhagen, 1936. 176 p.
- Boje, Andreas, D. J. Borup and H. Rützebeck: Education in Denmark. The intellectual basis of a democratic commonwealth. Copenhagen, 1932 (out of date and out of print). 288 p.
- Campbell, Olive Dame: The Danish folk school. Its influence in the life of Denmark and the North. With a foreword by Paul Monroe. New York, 1928. 359 p.
- Cox, P. W. L.: The Danish folk high schools — what they can teach us, (in: *The School Executive*. Vol. 56, 1937, page 343).
- Danish Youth. Work and Leisure. Published by the Joint Council of Danish Youth Organisations. Copenhagen, 1948. 24 p.
- Davies, Noelle: Education for life. A Danish pioneer. London, 1931. 207 p.
- Foght, H. W.: The Danish folk high schools. Washington, 1914. 93 + 4 p.
- Grosen, Uffe: The Danish folk high-school. *Andelstrykkeriet i Odense* (Denmark). (1948). 15 p.
- Hart, Joseph K.: Light from the North. The Danish folk highschools. Their meanings for America. New York, 1927. 159 p.
- Hasselriis, C. H. W.: Christen Kold and the Danish folk schools. New York, Danish Information office, 1946. 11 p.
- Livingstone, Richard: The Danish folk schools. New York, Danish Information office, no date. 15 p.
- The future in education. Cambridge, The University press, 1944. 127 p. (Current problems, 6). Especially Chap. III.
- Manniche, Peter: Denmark a social laboratory. Independent farmers. Co-operative societies. Folk high schools. Social legislation. Preface by H. J. Fleure. Copenhagen, 1939. 216 p. New edition 1946.

Adult education in the struggle for peace.

By The International People's College, Elsinore.

Miscellaneous articles on the environment and work ~~sake~~ of The International People's College, Elsinore and other folk high schools in Denmark and elsewhere. Contributed by teachers, students and friends of the College on its 25th anniversary. Copenhagen, 1949. 400 p.

- Ministry of Education: Survey of Danish elementary, secondary and further education. Copenhagen, 1947. 35 p.
- Møller, John Christmas and Katherine Watson: Education in democracy. The folk high schools of Denmark. London, Faber & Faber, 1944. 160 p.
- Olsen, Albert: The elementary schools of Denmark. London, 1945. 24 p.
- Pædagogisk-psykologisk Tidsskrift (Danish journal of education and psychology). Special issue printed for the European Congress for New Education in Paris July-August 1946. Copenhagen, 1946. 32 p.
- Skrubbeltrang, Fridlev: The Danish folk high schools. (Danish Information Handbook I). Publ. by "Det danske Selskab" (The Danish Society). Copenhagen, Gad, 1947. 87 p. illustrated.
- Social Denmark: A survey of Danish social legislation. Edited by Socialt Tidsskrift. Copenhagen, 1945. 475 p. Especially Chap. V.
- (The) Year book of education. London, Evan brothers.
1933: F. E. B. Rost: Education in Denmark. p. 801—21.
1937: Reinhold Schairer: Denmark as an example of the intensive education of a people. p. 728—53.
1948: Denmark. Contributed by an official in the Danish Ministry of Education. p. 276—82.

The International Observer: A popular quarterly. Edited by Peter Manniche. Copenhagen, 1936—40.

-
- Denmark. Published by The Royal Danish Ministry for Foreign Affairs. Copenhagen, 1947. p. 40—51.
- Facts about Denmark. International Who-What-Where. Politiken. Copenhagen, 1946. p. 31—33.

The above list of literature in English about Danish educational affairs will frequently be supplemented in the "Pædagogisk-psykologisk Tidsskrift".

- Begtrup, Holger, Hans Lund and Peter Manniche: The folk high schools of Denmark and the development of a farming community. 4.ed. London, 1948. 163 p.
- Jensen, Orla: Social services in Denmark. 1948. 118 p. (Danish information handbooks).
- X Lund, Ragnar: Scandinavian adult education. (Denmark: Johs. Novrup p. 7-87). 1949. 303 p.

Yorkshire Post
117/1953

TDV:ISAM.
Kütüphanesi Arşivi
No 059-124/63

JULY 1, 1953

SOCIALIST CHALLENGE TO BRITISH EDUCATION

Ignoring the lessons of experience

By DR. TERRY THOMAS

Head master of Leeds Grammar School

I HAVE been asked to examine for the Yorkshire Post the education proposals in the Labour party's pamphlet, "Challenge to Britain." How will these suggestions work out? I have attempted to consider them in no narrow party sense but have looked upon the proposals as a challenge to all of us to think out our philosophy rather than repeat idle catch-words.

Socialist plan

Men of good will and kind heart in all parties subscribe to the ideals that we should help the weak and less favoured. We all wish to hold out a helping hand to those with restricted opportunities. But it is another matter by the same hand to hold back those who by initiative, by self-sacrifice or by individual effort make their own opportunities.

Briefly the proposals are that the 11-plus examination should be abolished and with it the grammar schools. There would be one type of secondary school for all until the age of 15 and then there would be high schools for a select minority from 15 to 18 who wish to go to a university or undertake advanced technical or commercial work. Later the independent and public schools would be taken over by the State for use as high schools.

In effect there would be a form of comprehensive secondary school for all between the ages of 11 and 15. This would be a second stage following the primary school for all from seven or eight to 11 plus. This aims at destroying educational segregation and providing for a classless society.

One type

The first question arises at once. Should we all be forced to conform to the same pattern? If so, does this not infringe the liberty of man? To force good things on men with no alternative is not freedom. Does the one type of school meet the situation? The quack doctor of the market place has one panacea for all ailments. Does the egalitarian really believe that one system will provide the best education for hosts of children of varying abilities and aptitudes?

Education is a form of nurture and

Court and personal

WINDSOR PALACE, Tuesday
The Queen and the Duke of Edinburgh arrived at the Palace this morning from Edinburgh.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.

WINDSOR PALACE, Tuesday
The Queen and the Duke of Edinburgh arrived at the Palace this morning from Edinburgh.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.

WINDSOR PALACE, Tuesday
The Queen and the Duke of Edinburgh arrived at the Palace this morning from Edinburgh.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.
The Queen's Majesty held an Investiture at Windsor Palace.
The Queen and his Royal Highness Prince Philip arrived at London Airport this morning upon the departure of the Queen Mother and Princess Margaret for Rhodesia.

nurture is essentially an individual matter. The school is a device to give training to a number of children at the same time because it is impossible to treat each child individually. The good school makes every attempt to make allowance for individual variations. Schools of different types are created so as to reduce the variations within a given class to a minimum. The comprehensive school in which all are to be treated alike must contain children of widely differing abilities and interests.

But even then it does not create equality of opportunity. As we go through life, our education goes on. We increase in wisdom and stature. There is no way of ensuring that all the educational influences shall be available to all. Reading, travel, discussion, social contacts, our work and our games, the inspiration derived from some friend or teacher are all potent forces working slowly but surely to determine our make-up. Add to these the influence of art, music, drama and in fact countless other experiences and we see that it is impossible to maintain any equality of opportunity. No system can therefore define or confine educational influences and it is quite impossible to prevent some making or taking opportunities denied to others. We can therefore only get equality of opportunity in the most rudimentary and basic sense. Is it therefore worth while destroying our present system in the pursuit of an ideal which appears illusory and unattainable?

Slow evolution

Now over-organisation and regimentation tend to fall because they offend the natural law that man strives to be free. The laying down of hard and fast systems will fail if it has not evolved from our past experience and particularly if it is imposed from above. Education has evolved slowly, retaining the valuable and discarding the worthless. It has borne the test of time and of trial in a difficult world. Is this the time to scrap it and start afresh? From the elementary stage, our schools have developed through higher grade and science and art schools to secondary schools and technical schools. The school has been based on experience which has created a philosophy of education which again as educational science reacts on the schools.

The suggestion of one State system creates a monopoly which may be a dangerous weapon in the hands of the State. There is to be no freedom of choice—which in most cases means freedom to make sacrifices. Some parents are willing to go without many things to give their children the education they desire. Is this freedom to do your best for your child to be wrested from the parent? Is private teaching in the home to be abolished by Act of Parliament? We often pay lip service to freedom because we have taken our freedom for granted.

Conformists only

Any State monopoly in the things of nurture and of the spirit ultimately spells death to freedom as we know it. We may decide to sacrifice freedom for an illusory equality and a soulless efficiency. You take your choice—or perhaps you don't if some reformers have their way. The problem is this. To ensure "fair shares" must all conform? Is the non-conformist to be abolished? If so, this is thorough-paced totalitarianism. And what next? Are we to extend the conformist principle to Church and Chapel, science and art, thought and philosophy?

There is a further point. A parallel free system, whether in education or the health service, is a great safeguard to both. The State system absorbs some of the freedom of the independent system and the independent system learns from the State

system. A healthy competition ensures health in both services and unclenches the grasping hand of bureaucratic control. Besides, independence is a thing which men value highly. The just social system gives the greatest measure of independence to all men in their work and social life—while it is essential in the life of the spirit.

Too much system may curb this spirit. There must be a good spirit in a school and in a university—but it must be free. Education is a continuous process. We learn from our fellows; we are members of a school with a common loyalty. These are far more important than subjects and curricula. Hence breaks and transfers should be reduced to a minimum—not one at seven plus, followed by another at 11 plus, and then another at 15 plus. No school spirit can grow under these conditions. It looks as if reorganisation at 11 plus is not an unmixing blessing. It might have been better to have developed the primary school into a primary secondary school—an all-age school—with a sense of purpose and continuity, provided, of course, that all the necessary equipment of gymnasium, swimming bath, dining hall and laboratories were given to each school.

On the cheap?

Instead we chose to draw the line at 11 plus and break the continuity of child nurture and make very difficult the creation of a school loyalty and spirit which are so essential. Scotland for centuries has prospered on the all-age school, but no doubt they are "reorganised" by now! However, we seem to be moving to it again with school centre schemes by which the primary and secondary school are to be located on the same campus—to borrow an expressive phrase from the New World.

Is there not another danger? The new secondary schools from 11-15 may all be reduced to a standard pattern and starved or run on the cheap, as many teachers in primary schools have claimed has been their lot.

Then why extinguish the secondary grammar schools which have done and are doing such noteworthy work for all classes of the community?

Further, what harm have the ancient and free foundations done that they should have their freedom filched in the quest for an unattainable objective? Surely law abiding societies are not going to be treated in this way in a free society. And if the grammar schools and independent schools are to be destroyed who is going to educate the scholars and thinkers who today come from all classes of the community and from all the grammar schools? Who is going to be responsible for the nurture of our potential leaders in thought and action? Surely not the comprehensive school, with its average rate of progress and very mixed intellectual population. Surely not just two or three years at a high school at the end of a series of transfers at 7, 11 and 15 years of age.

Poor boy suffers

We have a proved secondary and grammar school system. It apparently is desired to destroy it to make the world safe for mediocrity. Selection of the best at some time or other cannot be avoided. Some are bound to be disappointed or disheartened. But we cannot evade the fact that at some stage it is essential in the national interest that selection be made. The biggest sufferer in the "comprehensive, dodge the selection" system will be the poor boy to whom the present set-up offers a way to the very top if he has the ability.

The challenge then seems unconvincing. Why give up a tried system for a paper scheme? If we do we may find out too late that the last state is worse than the first.

İLKÖĞRETİ

RAPORLAR

TDVİSAM

Kütüphane No: 124

No: 089-124